

PINSERI

Jalostuksen tavoiteohjelma 2007-2012

Hyväksytty Pinnerit ry:n syyskokouksessa 2005,
SSPK:n keskusjärjestökokouksessa 2006 ja Suomen
Kennelliitossa 2006.

Pinserin jalostuksen tavoiteohjelma vuosille 2007-2012

Hyväksytty Pnsarit ry:n syyskokouksessa 12.11.2005

Käsiteltäväksi Suomen Snautseri-Pinseri-Keskusjärjestön yleiskokouksessa keväällä 2006

Käsiteltäväksi Suomen Kenneliton jalostustieteellisessä toimikunnassa 2006

SISÄLTÖ

1. Yhteenveto.....	4
2. Rodun tausta.....	6
2.1 Pinserin alkuperä.....	6
2.2 Pinseri Suomessa.....	9
2.3 Pinseri muissa maissa.....	14
3. Rotujärjestöorganisaatio ja sen historia.....	16
4. Rodun nykytilanne.....	16
4.1 Populaation koko ja rakenne.....	17
4.1.1 Rekisteröinnit.....	19
4.1.2 Tehollinen populaatiokoko.....	21
4.1.3 Sukusiitosasteen kehitys.....	21
4.1.4 Jälkeläistilastot.....	28
4.1.4.1 Jalostukseen käytetyt urokset.....	34
4.1.4.2 Jalostukseen käytetyt nartut.....	35
4.1.5 Pinseri-snautseriristeytys.....	37
4.1.7 Yhteenvetoa ja johtopäätöksiä populaatiosta.....	37
4.2 Terveys.....	39
4.2.1 Silmätaudit.....	40
4.2.2 Lonkaniveldysplasia.....	41
4.2.3 Kyynärveldysplasia ja patellaluksaatio.....	42
4.2.4 Muita tiedossa olevia sairauksia.....	44
4.2.5 Lisääntyminen.....	45
4.2.6 Terveystilanne muissa maissa.....	45
4.3 Luonne ja käyttöominaisuudet.....	46
4.3.1 Suomalaisen luonnetestin esittely.....	46
4.3.1 Pnsereiden luonnetestien tulokset.....	50
4.3.2 Luonnetestitulosten tulkintaa ja johtopäätöksiä.....	50
4.3.3 Luonnekyselyn tulokset.....	50
4.3.4 Pinseri käyttökoirana.....	52
4.3.5 Ruotsin luonnetuloksia.....	54
4.4 Ulkomuoto.....	56
4.4.1 Rotumääritelmä.....	56
4.4.2 Rotumääritelman tulkintaohje.....	59
4.4.3 Jalostustarkastukset.....	67
4.4.4 Näyttelytulokset.....	68
4.5 SWOT-analyysi pinserin nykytilasta Suomessa.....	69
5. Yhteenveto aiemman tavoiteohjelman toteutumisesta.....	72

6. Jalostuksen painopistealueet 2007 – 2012.....	74
6.1 Visio.....	75
6.2 Strategia ja päätavoitteet.....	75
6.2.1 Populaation koko ja rakenne.....	75
6.2.2 Terveys.....	76
6.3.3 Luonne.....	76
6.3.4 Ulkomuoto.....	77
6.3 Varautuminen ongelmiin.....	78
7. Toimenpideohjelma 2007 – 2012.....	79
8. Toimenpideohjelman seuranta.....	80
8.1 Strategisten tavoitteiden saavuttaminen.....	80
8.2 Päämäärien saavuttaminen.....	80
LÄHTEET.....	82

Työryhmä:
Niina Suhonen
Laura Vilamo-Salmi
Saana Lehtonen (pinseri käyttökoirana)

1. Yhteenveto

Pinseri on kautta aikojen ollut niin Suomessa kuin muuallakin maailmassa harvinainen rotu. Se ei ole koskaan saavuttanut vastaavaa suosiota kuin pienempi muunnos kääpiöpinseri tai eri kokoiset snautserit. Kasvattajia on niin Suomessa kuin maailmanlaajuisestikin vähän, ja vuosittaiset rekisteröintimäärät jäävät saatavilla olevien tietojen mukaan rodun kotimaata Saksaa lukuunottamatta alle sataan yksilöön vuodessa joka maassa.

Rodun geenipooli on lisäksi maailmanlaajuisesti suppea, koska rotu oli vähällä kuolla sukupuuttoon toisen maailmasodan aikana ja se elvytettiin 1950-luvulla viidestä kantakoirasta, kahdesta pinseristä ja kolmesta kääpiöpinseristä. Kannan rakentamisessa on mm. Ranskassa käytetty myös pippuri-suolan värisiä snautsereita ja entisessä Itä-Saksassa dobermannia.

Suomalaiset pinsirit polveutuvat 1960-luvun saksalaisista kantakoirista. Myöhemmin materiaalia on tuotettu myös muualta, mutta mitään täysin uutta verilinjaa ei ole pystytty tuottamaan edellä mainituista syistä. Rekisteröinnit ovat pysytelleet kautta aikojen keskimäärin 60 pennun vuosimäärissä. Rodun kasvattajamäärä on aina ollut pieni, keskimäärin vain 2-4 aktiivista kasvattajaa, joten populaation koko ei oleellisesti kasva ellei kasvattajia saada lisää. Suomalaisen pinseripopulaation koko on kymmenen vuoden eliniällä laskettuna noin 600 yksilöä. Jalostukseen on käytetty viimeisten kymmen vuoden aikana noin 140 koiraa, jotka ovat suurelta osin lähisukulaisia keskenään, eli tehollinen populaatio on todellisuudessa huomattavasti tätä pienempi.

Yhteenvetona suomalaisen pinseripopulaation nykytilasta voidaan kuitenkin todeta, että pieneen kantaan nähden populaation kehityssuunta on ollut myönteinen. Viidellä polvella laskettuna pinserin sukusiitosprosentti on laskenut nopeasti alkuaikojen lähes 20 prosentista ja jää alle neljään prosenttiin kahdessa viimeisimmässä sukupolvessa. Tämä on kuitenkin korkeahko luku koko kannalle, suositus on ettei se saisi ylittää 1-2 prosenttia.

Tuontikoirat, ulkomaisten koirien käyttö ja snautseri-pinseri-risteytys ovat omalta osaltaan madaltaneet kannan sukusiitosastetta, mutta vieraan materiaalin yhdistäminen vain olemassa olevaan kantaan ei ole kestävä ratkaisu. Yhdistämällä tuontikoiria keskenään saataisiin muutamassa sukupolvessa luotua uusia linjoja, joita voitaisiin yhdistää suunnitelmallisesti vanhoihin linjoihimme. Tämä tietysti edellyttää tiivistä yhteistyötä jalostustoimikunnan ja kasvattajien kesken sekä kasvattajien yhteisvastuullista asennetta rotua kohtaan.

Pieni populaatio huomioon ottaen rotu on hämmästyttävän terve. Merkittävin perinnöllinen sairaus on kaihi (HC), jota esiintyy noin 15 % tutkituista koirista. Valtaosa kannasta on oletettavasti kuitenkin taudin kantajia. Tähän mennessä kaihimuodot ovat onneksi valtaosaltaan keskivaikeita, vain muutamalla koiralla kaihi on edennyt niin pitkälle, että se on vaikuttanut koirien näköön. Tulevaisuudessa on mahdollisesti saatavilla geenitesti kantajien tunnistamiseksi, mutta tällä hetkellä ainoa mahdollisuus on tutkia mahdollisimman suuri määrä koiria ja käyttää jalostukseen vain terveitä koiria sekä välttää riskiyhdistelmiä. Lieviä lonkkavikoja (C) esiintyy noin 8 prosentilla tutkituista koirista, mutta näistä ei jalostustoimikunnan tietojen mukaan ole ollut haittaa koiran normaalille elämälle.

Koiranomistajan kannalta keskeisimmät terveysongelmat ovat toisaalla. Noin joka neljäs pentu saa neurologisia oireita ensimmäisestä penikkatautirokotteesta ja lähes joka toinen nuori pinseri kärsii halkeilevista ja verta vuotavista korvanlehdistä. Nämä ongelmat ovat niin yleisiä kannassa, että niitä tuskin saadaan koskaan kitkettyä pois. Riskiyhdistelmiä on rokotusoireiden osalta jalostuksessa vältetty jo pitkään, mutta jatkossa tulee panostaa myös aktiivisempaan tiedottamiseen ongelmista sekä korvaongelman hoitokeinojen selvittämiseen.

Tässä jalostuksen tavoiteohjelmassa on asetettu konkreettiset tavoitteet populaation kehittymiselle, terveydelle, luonteelle ja ulkomuodolle. Tavoitteet kulmineituvat ennen muuta populaatiokoon, ja erityisesti tehollisen populaatiokoon kasvattamiseen riittävän geneettisen muuntelun turvaamiseksi. Jalostuskoirille on ensimmäistä kertaa asetettu kiintiöitä, jotta yksittäisten koirien jälkeläismäärät eivät nousisi liian suuriksi ja jalostuskäyttöön saataisiin tasaisemmin materiaalia eri pentueista. Myös jalostusyhdistelmien suunnitteluun on asetettu mittareita, mm. maksimiraja sukusiitosprosentille.

Tärkein työkalu kannan rakenteen suunnittelussa on sitoumuskasvattajasopimus, jonka piiriin on tavoitteena saada mahdollisimman monta kasvattajaa. Mikäli sitoumuskasvattajasopimukseen liittyy vain pieni osa kasvattajista, jalostuksen strategiaan tavoitteisiin pyritään nykyisen pentuvälityskäytännön avulla, ja pentuvälityskriteerit päivitetään strategisia tavoitteita vastaaviksi.

Populaatiokoon ja tehollisen populaation kasvattamiseksi tulisi saada lisää kasvattajia. Rodulle laaditaan tätä varten markkinointisuunnitelma, jonka tavoitteena on kasvattaa kerhon jäsenmäärää sekä aktiiviharrastajista uusia potentiaalisia kasvattajia. Myös yhteenkuuluvuuden tunnetta harrastajapiireissä tulisi lisätä järjestämällä muutama mielenkiintoinen tapahtuma vuosittain.

Terveyden osalta painopiste on HC:n vastustamisessa, ja tavoitteena on saada rotu PEVISAan HC:n osalta. Muilta osin terveystavoitteita on täsmennetty sitoumuskasvattajasopimuksessa ja pentuvälityskriteereissä. Myös terveysasioista tiedottamiseen panostetaan aiempaa enemmän.

Luonteen osalta tavoitteena on rodun yhteiskuntakelpoisuuden varmistaminen. Rodun luonteelle on määritelty ihanneprofiili sekä ei-toivottavat profiiliominaisuudet luonnetestien perusteella, jotta kasvattajien olisi helpompaa suunnitella jalostusyhdistelmänsä. Tiedottamista myös luonneasioista lisätään.

Muilta osin jalostusyksilöiden karsinnan tulisi olla minimaalista. Ulkomuoto on jalostuksessa ollut viime vuosikymmeninä painopistealueena niin pinsereillä kuin muillakin roduilla. Suomalaiset pinsarit ovat ulkomuodoltaan kansainvälisesti korkeatasoisia. Nyt on aika keskittyä muihin osa-alueisiin, jotta saamme pidettyä rodun elinvoimaisena.

Tämä tavoiteohjelma päivitetään viiden vuoden välein, seuraavan kerran vuonna 2012. Tavoiteohjelma arvioidaan kokonaisuudessaan uudelleen kymmenen vuoden välein.

2. Rodun tausta

2.1 Pinserin alkuperä

Pinseri on oletettavasti suokoirasta polveutuva alkuperältään saksalainen rotu. Kotipaikkana pidetään Württembergiä Etelä-Saksassa, joskin rotua kasvatettiin myös maan keski- ja länsiosissa. Pinseri tunnettiin rotta- ja tallikoirana. Jo vuonna 1881 ”Saksan Koirarotujen Yhdistys” julkaisi seikkaperäisen rotumääritelmän pinseristä.

Yhteys snautseriin on selvä. Ensimmäiseen rotukirjaan on merkitty sekä karkea- että sileäkarvaisia pinsereitä (8 kpl), joista suurin osa on karkeakarvaisen jälkeläisiä (6 kpl). Myös sileäkarvaiset snautserin pennut rekisteröitiin pinsereiksi, mikä vuoden 1923 jälkeen sallittiin vain poikkeustapauksissa. Pinseriin on risteytetty black&tan-terrieriä. On puhuttu myös mm. snautseri-bokseri- ja vinttikoiramopsi-risteytyksistä, mutta nämä ovat olettamuksia, joille ei löydy näyttöä.

Toisen maailmansodan aikana ja sen jälkeen rotu oli vähällä kuolla sukupuuttoon. Vuosina 1950-1957 Saksassa ei rekisteröity yhtään pinserin pentua. Pinscher-Schnauzer Klub:n (PSK) silloinen pääjalostusneuvoja Werner Jung onnistui kuitenkin pelastamaan rodun. Hän sai hankittua kaksi pinserinarttua ja kolme kääpiöpinsereistä polveutuvaa uroskoiraa. Linja- ja karsintasiitoksella (14 kertaa) hän onnistui luomaan 60 koiran kannan, josta muiden kasvattajien oli hyvä jatkaa.

Lisäksi Sveitsissä säilyi jonkin verran pippuri-suolan värisiä pinsereitä, joita samoin kuin Sveitsissä tehdyistä snautseri-pinseri-risteytyksistä syntyneitä koiria käytettiin jalostukseen lähinnä Ranskassa yhdessä Jungin koirista polveutuvien koirien kanssa. Ensimmäinen FCI:n (Federation Cynologique Internationale) vahvistama rotumääritelmä on vuodelta 1955 ja se löytyy Suomen Kennelliiton arkistosta.

2.2 Pinseri Suomessa

Suomessa oli joitakin pinsereitä jo 1910-luvulla, mutta varsinaisen kasvatustyön aloittivat Rosapikin ja Munkin kenneliitit 1960-luvulla puhtaasti tuontikoirilla. Kanta Suomessa pohjautuu Saksasta tuotuihin koiriin. Myöhemmin on tuotu ranskalaisia koiria, joiden taustalta löytyvät myös vanhat sveitsiläislinjat. Koiria tuotu lisäksi Hollannista, Yhdysvalloista, Tsekeistä ja muista Pohjoismaista.

Suomen ensimmäiset pinsirit

Suomen Kennelklubin (SKK) kantakirjaan on rekisteröity kaksi Rehpinscheriä vuonna 1908. Daisy (numero 766 VIII) oli pietarilaisen rouva A. Smirnovan kasvattama ja omistama koira, joka oli syntynyt 30.1.1906. Emän nimi oli Pussi. Rehpinscher numero 1696 oli G. E. Borgin omistama Nette. Se oli tuotettu Saksasta ja palkittu avoimen luokan ensimmäisellä palkinnolla 1908.

SKK:n rotukirjassa IX mainitaan 1913 ensimmäisen kerran rotu Pinscher. Silloin syntyi Bretty (numero 211), jonka omisti helsinkiläinen Ranghild Grenman. Koiran värityksen oli ruskea mustalla manttelilla ja se oli saanut toisen palkinnon avoimessa luokassa. Koiran vanhempia ei tunneta. Saman vuonna oli syntynyt myös helsinkiläisen rouva Helin Arvidsonin omistama Tango von Hohenshaufen (numero 212). Koiran kasvattajaksi tiedetään Hugo Mötsch. Väri oli musta punaruskein merkein. Tämän koiran kaksi edellistä sukupolvea pystyttään jo selvittämään.

SKL:n rotukirjassa XIII esiintyy rotumerkintä Saksalainen Pinscheri, Tysk Pinscher, vuosina 1922-1924. Koiria oli neljä, kaksi urosta ja kaksi narttua. Urokset olivat Tomi (5627) sekä Schnogi (4009). Nartuista Lottchen (4010) ja Rita olivat äiti ja tytär. Lottchen sai voittajaluokan ensimmäisen palkinnon.

Kasvatustyö käynnistyy sodan jälkeen

Toisen maailmansodan jälkeen Saksasta oli vaikea löytää pinsereitä. Tohtori Kurkiala löysi pinserin suurella vaivalla saatuaan lopulta yhteyden Werner Jungiin, pinserirodun elvyttäjään.

Näin saatiin Suomeen ensimmäinen pinseri, uros Falk vom Stein. Sitä käytettiin luonnollisesti runsaasti jalostukseen, jälkeläisiä kertyi 50.

Koska kasvatustyö oli aluillaan, tarvittiin lisää tuontikoiria. Falk vom Steinin jälkeen Suomen ensimmäiset tuontipinsarit Virra v.d. Birkenheide (1964) sekä Figaro, Fara ja Fay v.d. Birkenheide tulivat rodun kotimaasta Saksasta.

Fayn jälkeläiset vaikuttavat suomalaiseen pinsarikantaan tyttärensä Julian kautta, josta tuli Of Leijliden-kennelin kantanarttu. Figaro menestyi näyttelyissä, ja koiralla on merkitystä myös monen pentueen isänä. Vuonna 1965 Sirkka Kauhanen (myöh. Henriksson-Pasanen) tuotti Suomeen ensimmäisen punaisen pinserin, Cora v. Haingraben-nimisen nartun Saksasta.

Seuraavana vuonna tuotiin muutama musta pinseri, Romy ja Tora v. Nordhang, Dux v. Haingraben, sekä pronssinvärinen Bimbo v. Haingraben, jota käytettiin usean pentueen isänä väristään huolimatta. Pronssi kuului tuohon aikaan vielä hyväksytyihin väreihin. Niin ikään pronssinvärinen vuonna 1967 tuotu Farah v. Haingraben synnytti pari pentuetta.

Koska kanta oli Suomessa pieni, tarvittiin jatkuvasti uutta verta Saksasta. Punaisesta väristä oli tullut vähitellen vallitseva, joten erityisesti mustia pinsereitä kaivattiin lisää. Vuonna 1969 tuotiin musta-ruskeat Arco v. Wäldchen ja sen pentuesisar Asta v. Wäldchen sekä punainen Illo v. Haingraben. Koska jalostusmateriaalia oli vähän, Illo merkitys siitoskoirana muodostui erittäin suureksi. Se on toiminut 16 pentueen isänä. Vuonna 1970 syntyneistä 13 pentueesta yhdeksän oli sen siittämiä. Illo löytyykin lähes jokaisen Suomessa syntyneen pinserin taustalta.

Vuonna 1974 Snautseri-pinserikerho päätti tuottaa Saksasta Suomeen kaksi koiraa, nartun ja uroksen. Suomeen saapui 1975 kuitenkin vain punainen Ceda v. Haingraben, josta tuli Ceriinan-kennelin kantanarttu. Ceda synnytti viisi pentuetta, joista kaksi Of Leijliden Normanin kanssa. Näistä toinen oli Ceriinan I-pentue, jolla on ollut merkittävä vaikutus suomalaisessa pinserikasvatuksessa.

Saksasta tuotiin 1979 punainen uros Lord v. Haingraben, jolle kertyi kuusi pentuetta, ja 1980 Saksasta tuotiin musta-ruskeat Assi, Ancora ja Asko v. Warturm. Näistä Asko näkyy vieläkin suomalaisten pinsereiden sukutaulussa Ceriinan Imogenen kanssa saamansa tyttären Astan kautta.

Uutta verta saatiin myös tekemällä astutusmatkoja ennen muuta muihin Pohjoismaihin. Ruotsin karanteenimääräysten vuoksi jotkut mannermaiset koirat viettivät Suomessa jonkin aikaa ja samalla jättivät oman puumerkinsä suomalaiseen pinsarikantaan. Vilax v. Pferdewinkel astui neljä suomalaista pinserinarttua, Waldschatz Quiripizian, Of Leijliden Ulrikan, Of Leijliden Quella-Donnan ja Ceriinan Isadoran.

Suomeen tuotiin 1990-luvulla useita koiria, ja osaa niistä on käytetty jalostukseen. Epäonnistuneita tuontejakin oli, sillä osa koirista osoittautui jalostukseen kelpaamattomiksi. Jotkut koirat tuotiin alun perinkin kotikoiriksi. Koirien tuontia ovat hidastaneet muun muassa muiden maiden puutteelliset terveystutkimukset, esimerkiksi koirien silmiä ei edelleenkään tutkita järjestelmällisesti monessakaan maassa.

Suomessa rekisteröidyt pentueet kenneleittäin 1965 – 2004

Rekisteröidyt pentueet kenneleittäin	1965-1968	1969-1973	1974-1978	1979-1983	1984-1988	1989-1993	1994-1998	1999-2004	YHTEENSÄ
Of Cranehill	3	1							4
Munkin	4	5		1					10
Rosapik	3	3							6
Dainhillz	1								1
Paderborner	2	1							3
Yjuki	1								1
Kulmakiven		3							3
Kuosman		1							1
Padux		5							5
Malmheim		3							3
Kapun		1							1
Luonnonpuiston		1	1						2
Auretan			4	9	1				14
Of Leijliden			6	11	12	10	13	16	68
Ceriinan			4	3	9	11	13	10	50
Kaliffan			2	3					5
Wallaby's				1					1
Waldschatz				1	4	1			6
Dorthonion				1	1	1	1		4
Serenan					2				2
Yarracitta					2	3	3	3	11
Appricum					1				1
Cariocan						1			1
Khaireddin						3			3
Black Amiikos						2			2
Prokopos						2			2
Baret						1			1
Zalzoön's						1			1
Upland						2	1		3
Damarees's						2	1		3
Heraldin						1			1
Aaparevon							2		2
Idaco's							4	3	7
Melusiinan							2	2	4
Fundora's							3	2	5
Hampelmann							1		1
Black Kisser's							1		1
Dogiwogin							1	5	6
Cherpin							3	3	6
Julivon							1		1
Laatain							2		2
Clefell's							1	5	6
Waldweg							1	2	3
White Linen							1		1
Jagastamm's								1	1
Rowan-Alley's								1	1
Sini-Minin								3	3
Pisadon								1	1
Yksityishenkilöt	3	26	12	2	3	4		2	52
YHTEENSÄ	17	50	29	32	35	45	55	48	322
TUONNIT	14	2	3	5	5	11	2	5	

2.2 Pinseri muissa maissa

Pinsarikanta on vakiintunut rodun kotimaan Saksan lisäksi Pohjoismaissa, Ranskassa, Iso-Britanniassa, Itävallassa, Hollannissa ja Tsekin tasavallassa. Lisäksi muualla Euroopassa, Yhdysvalloissa ja Australiassa on eurooppalaisista koirista polveutuva kanta. Suomalaisyntyisiä koiria on viety Pohjoismaihin, Saksaan, Hollantiin, Iso-Britanniaan, Yhdysvaltoihin, Tsekkeihin, Venäjälle ja Viroon.

Ulkomaisen materiaalin tuontimahdollisuuksia Suomeen heikentää se, että Suomessa on ulkomuodoltaan tasokas ja vakaa kanta verrattuna muihin maihin, sekä se, että ulkomailla ei järjestelmällisesti tehdä terveystutkimuksia jalostuskoirille. Pinsarit ry lähetti lähes kaikkiin alla esiteltyihin maihin syksyllä 2003 kirjeen, jossa kerrottiin pinserien HC-tilanteesta Suomessa ja kysyttiin kyseisten maiden omasta silmätilanteesta. Vastaukset saatiin vain Ruotsista ja Norjasta.

Ilmeisesti kielitaito on yksi suurimpia kansainvälistä yhteistyötä hidastavia seikkoja, lähinnä pohjoismaalaiset toimivat maailmanlaajuisesti, kun taas saksalaiset tekevät enemmän yhteistyötä Keski-Euroopan saksankielisten kasvattajien kanssa ja amerikkalaiset ja australialaiset asioivat englannintaitoisten kasvattajien kanssa.

Myös se tosiasia, että lähes kaikki pinsarit polveutuvat 1950-luvulta samoista Jungin kantakoirista, tekee todella vieraampien linjojen ja tutkitusti terveempien yksilöiden tuottamisen ulkomailta haasteelliseksi.

Saksa - rodun kotimaa

Rotu oli lähes kuolla sukupuuttoon toisen maailmansodan jälkeen, viimeiset rekisteröinnit olivat vuodelta 1949. Saksan Snautseri- Pinseri kerhon jalostusneuvoja Werner Jung (kennel v.d. Birkenheide) onnistui kuitenkin elvyttämään rodun uudelleen viiden koiran lähtöasetelmasta käyttämällä kahta pinserinarttua ja kolmea isokokoista kääpiöpinseriurosta. Ensimmäinen pentue rekisteröitiin vuonna 1958, ja näistä Jungin koirien jälkeläisistä on käytännössä muodostunut lähes koko maailman tämänhetkinen pinsarikanta. Joissakin maissa on kannan laajentamiseen on myös käytetty dobermannia, snautseria, kääpiöpinseriä tai manchesterinterrieriä.

Myös suomalainen pinserikasvatus on lähtenyt liikkeelle Jungin kantakoirien jälkeläisistä 1960-luvulla. Muita merkittäviä saksalaiskenneleitä olivat 1960-luvulla Englesbach, v. Allergrund ja v. Haingraben.

Kaiken kaikkiaan Saksassa (vuoteen asti 1991 Länsi-Saksa) on vuosina 1958-1994 kasvatettu 631 pentuetta 136 eri kennelissä, joista 16:lla on ollut yli kymmenen pentuetta. Alla olevassa taulukossa tähdellä merkityt kennelit ovat myös vuonna 2005 kasvattajaluettelossa mukana.

Saksassa 1958-1994 eniten pentuja tuottaneet kennelit

Kennel	Toimintavuodet	Pentueita
Haingraben	1964-94*	45
Birkenheide	1958-68	34
Cronsbach	1980-94*	29
Münchhof	1976-94	25
Opferweg	1973-82	17
Weihergraben	1969-81	17
v. Diana	1985-94*	15
Allergrund	1968-82	14
Robinienhof	1986-94*	13
Rodfeld	1978-1994*	13
Siebenburgen	1967-74	12
Haflingern	1986-84*	12
Sidonienhöhe	1964-80	11
Warthügel	1979-88	10
Eldorado	1981-94	10

Lähde: Herbert Hirschfelder, kennel index of German Pinschers 1958-1994

Lisäksi on kahdeksan pienempää kasvattajaa, jotka ovat yhä toiminnassa ja joiden kennelnimi näkyy jo 1958-1994 listalla.

Kennel	Toimintavuodet	Pentueita
Dänenberg	1991-93	3
Fürstendal	1991-94	3
v. Kuki	1990-94	5
v. Lilienstein	1986-94	6
Mausegatt	1994	1
Nordkristall	1993-94	2
Pinch-Hit's	1983-86	4
Rottenbuch	1985-94	2
Sahrbachtal	1988-92	5
SantaFee	1993	1

Lähde: Herbert Hirschfelder, kennel index of German Pinschers 1958-1994

Entisen Itä-Saksan alueelle ei tietävästi ollut jäänyt pinsereitä. Ensimmäiset jalostuskoirat, uros ja narttu, saapuivat Länsi-Saksasta vuonna 1970. Koska kasvattajia oli vain muutamia ja astutusmatkat länsipuolelle olivat hankalia, astutti kennel v. Nordkristall vuonna 1990 black & tan-värisen dobermanninartun Evi von Edeltannen samanvärisellä pinseriuroksella Fips v. Nordkristallilla. Ensimmäisen polven risteytysnarttu Linda v. Nordkristall astutettiin 1990-luvulla rajojen poistuttua neljällä eri uroksella. Näiden yhdistelmien jälkeläisiä on kolmannessa ja neljännessä sukupolvessa jo runsaasti Keski-Euroopan eri kenneleissä. Suomeen ei ole toistaiseksi tuotu yhtään tämän sukutaustan koiraa.

Nykyisin Saksassa toimii noin 50 kasvattajaa, joista noin puolella on ollut useampia pentueita. Pinsereitä rekisteröidään vuosittain noin 200, ja suunta on ollut viime vuosina nouseva. Keskimääräinen pentuekoko on noin 6 pentua eli sama kuin Suomessa.

Noin neljänneksessä (25%) Saksassa vuosina 2001-2004 rekisteröidyistä pentueista isänä on jokin kymmenestä käytetyimmistä uroksesta, joista useat ovat vielä lähisukulaisia keskenään. Lisäksi lukumääräisesti harvoja tuontiuroksia on käytetty paljon. Eli vaikka

Saksassa on suuremmat rekisteröintiluvut, voi tehollinen populaatiokoko ja geenipoolin monimuotoisuus olla siellä jopa pienempi kuin Suomessa.

Saksassa vuosina 2001-2004 eniten pentueita tuottaneet kennelit

Kennel	Pentueet
v.Robinienhof	11
v.d. Haflingern	9
Duffycos	8
v. Cronsbach	8
v. Leiselbach	8
v. Blauen Wundern	7
v. Bansow	6
v.d. Rheinebene	6
v. Klosterfels	5
v. Wachthög	5
v Birkenhain	4
v. Nordkristall	4
Pinch-Hit's	3
v. Sternentor	3
v. Graf zu Behringerhausen	3

Lähde: kennel v. Schenkteichin www-sivut

Saksassa merkille pantavaa on black&tan-väristen pentujen suhteellisesti suurempi osuus punaisiin verrattuna. Kun Suomessa punaisten ja b&t-väristen pentujen suhdeluku on noin 60/40, tällä vuosituhannella Saksassa tehdyistä yhdistelmistä lähes 80% on b&t + b&t-yhdistelmiä ja pääosin loputkin yhdistelmät värikesteytyksiä, eli rekisteröidyistä pennuista vain noin 15% on punaisia.

Viimeisten kymmenen vuoden aikana ei Saksasta ole tuotu Suomeen yhtään jalostukseen käytettyä pinseriä. Suomesta on viety Saksaan useita koiria, erityisesti suomalaisuroksia Ceriinan Levis ja Of Leijliden Brave Heart on käytetty Saksassa paljon jalostukseen 2000-luvun taitteessa.

Itävalta

Maassa on tällä hetkellä viitisen pinserikasvattajaa, joista merkittävimpiä ja myös muihin maihin koiria vieneitä kenneleitä ovat Wiener Kindl ja vom Awarering.

Sveitsi

Merkittävin kasvattaja on tällä hetkellä v. Zemp –kennel, lisäksi myös muutama muu kasvattaja.

Hollanti

Hollannissa on muutamia merkittäviä kenneleitä, joista on tuotu jalostuskoiria sekä Suomeen että Ruotsiin, esimerkiksi kennel v. Werner Junghof, jonka kasvatteja tai niiden jälkeläisiä on käytännössä ympäri maailmaa.

Ranska

Ranskassa on ollut vakaa pinserikanta jo 1950-luvulta. Myös Ranskassa kannan elvyttämiseen on aikoinaan käytetty kääpiöpinsereitä ja pippuri-suolan värisiä snautsereita. Vuosina 1985-1991 Ranskassa rekisteröitiin noin 130 pinseriä vuosittain. Tällä hetkellä kasvatuksessa lienee olevan aallonpohjavaihe, koska vuonna 2004 rekisteröitiin vain 30 pentua seitsemästä eri pentueesta ja neljältä eri kasvattajalta, joista kennel de la Capelliere tuotti 20 pentua.

Eryteisesti juuri kennel de la Capelliere on tuottanut 1990-luvun alusta paljon koiria, joita on viety runsaasti mm. Yhdysvaltoihin ja muihin maihin. Myös Suomeen on tullut jalostusuros

kyseisestä kennelistä. Samoin Suomeen on tuotettu materiaalia Jardins de l' Armonial- ja du Bois Aguet-kennelistä 1990-luvun alussa. Ranskalainen rotutyyppi poikkeaa huomattavasti pohjoismaisista koirista.

Iso-Britannia

Varsinaisesti pinsereiden kasvatusta maassa alkoi vuonna 1979, kun kaksi kääpiöpinserikasvattajaa toi koiria Hollannista v. Werner Junghof- kennelistä. Suomesta on viety yksi koira maahan, mutta englantilaissukuisia koiria ei ole tuotettu Suomeen, osittain johtuen karanteenimääräyksistä ja ennen kaikkea erilaisen rotumääritelmän ja tyyppin vuoksi. Pinsereiden rekisteröintimäärät ovat olleet tarpeeksi suuria, jotta rotu on saavuttanut brittiläisen rotustatuksen ja rodun edustajat saattavat nykyisin osallistua koiranäyttelyihin.

Muut Pohjoismaat

Ensimmäinen pinseri saapui Ruotsiin vuonna 1966 kennel Agrettsiin. Ruotsin kantakoirat tuotiin samoista kenneleistä Saksasta (Birkenheide, Haingraben) kuin Suomeenkin. Rekisteröintimäärät ovat noudatelleet Suomen vastaavia lukuja, tosin Ruotsissa oli kasvatuksellinen aallonpohja 1980-luvulla, jolloin kasvatusta lähes lakkasi. Vasta 1990-luvun alussa tuli uusia kasvattajia, jolloin rekisteröinnit nousivat 30-40 yksilöön vuodessa. Vuosituhannen vaihteesta lähtien rekisteröinnit ovat kasvaneet tasaisesti ja vuonna 2004 rekisteröitiin jo 148 pentua. Kasvattajia on nykyisin noin 16. Uusia nuoria kasvattajia on useita ja he ovat myös tuottaneet jalostuskoiria ulkomailta.

Norjassa on ollut pinserikasvatusta 1970-luvun lopulta asti. Kasvattajista pitkäaikaisin on Pinbas-kennel, jonka lisäksi maassa toimii vain muutama muu kasvattaja, mm. Rattenjäger- ja Stallvakten-kennelit. Kantakoirat ovat saksalaisista, ruotsalaisista ja suomalaisista linjoista, myös ranskalaisia koiria on käytetty jalostukseen.

Tanskassa, kuten Norjassakin, pinserikasvatusta on ollut pienimuotoista. 1980- ja 1990-lukujen vaihteessa Suomeen tuotiin jalostuskäyttöön muutamia koiria Vedhauge-kennelistä. Myös tanskalaiset koirat polveutuvat samoista keski-eurooppalaisista linjoista kuin muutkin pohjoismaiset koirat. Tällä hetkellä kasvatuksessa näyttää olevan aallonpohjavaihe, sillä vuosina 2003 ja 2004 Tanskassa ei ole syntynyt yhtään pinseripentuetta.

Tsekin tasavalta

Tsekeissä pinserikasvatusta on ollut jo ennen toista maailmansotaa, ja kasvatustyö on jatkunut aktiivisena rautaesiripun takana. Näin ollen Tsekin tasavalta on niitä harvoja maita, joista saattaa löytyä geeniperimältään hieman erilaista pinserikantaa. Suomeen on tuotu 2000-luvulla muutamia koiria. Yhtä urosta käytetty jalostukseen. Suomesta on myös viety muutamia koiria Tsekkisiin, erityisesti Ceriinan Danilolla on siellä useita pentueita.

Venäjä ja Viro

Venäjällä ja Virossa on vain muutamia pinsereitä, jotka ovat yhtä yhdysvaltalaisista koiraa lukuunottamatta lähtöisin Suomesta.

Yhdysvallat ja Kanada

Ensimmäiset pinserit vietiin uudelle mantaereelle 1980-luvulla Saksasta, Hollannista, Ranskasta ja Tsekeistä. Tullessaan 2000-luvulle materiaalia tuotettiin myös muun muassa Australiasta. Suomesta on viety Yhdysvaltoihin useita pinsereitä eri kenneleihin ja Suomeen on tuotu kaksi jalostukseen käytettyä koiraa. Yhdysvalloissa aktiivisia pinserikenneleitä on kymmenkunta, joista pitkäaikaisimpia ovat mm. Windamir des Charmettes ja Adel. Koirien tyyppi ja rotumääritelmä eroavat FCI:n rotumääritelmästä.

Australia

Saksalaisesta v. Cronsbach-kennelistä vietiin ensimmäiset pinsarit Australiaan vuonna 1989, sen jälkeen materiaalia on viety mm. Ranskasta, Iso-Britanniasta, Belgiasta, Ruotsista ja Norjasta. Aktiivisia kasvattajia on muutamia, mm. Kaitler, Elstenberg, Masterkarn ja Fire Dragons. Erityisesti kennel Kaitler on toiminut kansainvälisesti ja vienyt mm. Ruotsiin muutaman koiran, joiden yhden jälkeläisiä löytyy myös Suomesta.

3. Rotujärjestöorganisaatio ja sen historia

Pinsarit snautserijärjestössä

Ryhmä snautseriharrastajia kokoontui lokakuussa 1954 tarkoituksenaan perustaa snautserikerho. Perustavassa kokouksessa 11.11.1954 rotupohjaa laajennettiin siten, että mukaan mahtuivat myös pinsarit. Vuonna 1961 pinsarit jätettiin pois, koska pinsereitä, affenpinsereistä puhumattakaan, ei maassa ollut, ja kääpiöpinsereiden omistajat eivät olleet kiinnostuneita yhdistystoiminnasta. Kun pinsarikanta osoitti elpymisen merkkejä, pinsarit otettiin uudelleen mukaan vuonna 1964.

Pinsarikasvattajat ja harrastajat osallistuivat Snautseri-pinsarikerhon toimintaan, kuten näyttelyihin, tottelevaisuuskoulutukseen ja hallitustyöskentelyyn. Jalostuksesta huolehti yhteinen jalostustoimikunta, jossa oli myös pinsariedustusta. Snautseriharrastajat olivat kerhossa enemmistönä, ja vaikka uudistuksia tehtiin mm. kerholehteen, osa pinsariharrastajista katsoi pinsereiden jäävän snautsereiden jalkoihin, ja ryhtyi toimiin oman rotujärjestön aikaansaamiseksi. SSPK halusi kuitenkin edelleen toimia pinsereiden rotujärjestönä. Osa pinsariharrastajista jatkoi entiseen tapaan toimintaansa SSPK:n piirissä.

Ensimmäinen oma rotukerho 1980-luvulla

Pinsarit – Pinscharna ry. perustettiin 1981. Koska rotujärjestöjä sai olla vain yksi, yhdistys ei saanut rotuyhdistyksen asemaa ja toimi siksi paikallisyhdistyksenä. Yhdistykseen kuului sekä pinsari- että kääpiöpinsariharrastajia. Järjestö julkaisi lehteä Pinsarimme, Våra Pinschrar, joka ilmestyi kahdesti vuodessa. Uusi yhdistys toimi aktiivisesti järjestäen rahankeruumyyjäisiä, kesäleirejä, match showta ja muita tapahtumia. Myös jalostukseen kiinnitettiin huomiota ja yhdistyksellä oli jalostustoimikunta. Jäseniä oli noin 200 ja yhdistyksen aktiivinen toimintakausi kesti kymmenisen vuotta. Yhteydenpito Kennelliittoon ja virallinen jalostus- ja näyttelytoiminta hoidettiin SSPK:n kautta ja osa jäsenistä oli myös SSPK:n jäseniä.

Yhteinen snautseri-pinsarikerho

Pinsarit ry:n perustaminen käynnisti Snautseri-pinsarikerhossa keskustelun organisaatiomuutoksesta. Vuonna 1984 kerhon jalostustoimikunta päätettiin muuttaa jalostusneuvostoksi, joka koordinoi rotujen jalostustoimikuntien työtä. Vuodesta 1987 alkaen kaikilla roduilla on ollut oma edustajansa SSPK:n hallituksessa.

Snautseri-pinsarikerhon toiminta muodostui yhteisesti järjestetyistä näyttelyistä, talvipäivistä ja pikkujouluista. SSPK:n hallituksessa oli pinsariharrastajia ja Snautseri-Pinsari-lehdessä pinsereillä oli oma palsta.

Aluksi kääpiöpinsereillä ja pinsereillä oli yhteinen jalostustoimikunta, jossa käsiteltiin kummankin rodun asiat. Vähitellen kummallekin rodulle valittiin omat nimetyt edustajansa toimikuntaan. Jalostustoimikunnat eriytyivät 1997. Pinsarien jalostustoimikunta järjesti vuosittain jalostustarkastuksia, ja sen tehtäviin kuului myös mm. urossuosituksien antaminen kasvattajille.

Vuonna 1997 Snautseri-pinsarikerhosta tuli uusien sääntöjen myötä keskusjärjestö, rotukerhot itsenäistyivät ja varsinainen toiminta keskittyi rotukerhoihin.

Pinsarit ry rotua harrastavaksi yhdistykseksi

Pinsarit ry toimi rotukerhona 1997-2004 ja sai rotua harrastavan yhdistyksen aseman 2005. Yhdistys on Suomen Kennelliiton ja Helsingin kennelpiirin jäsen ja kuuluu yhdistysjäsenenä Suomen Snautseri-pinsarikeskusjärjestöön, jonka hallituksessa sillä on kaksi edustajaa ja heille varajäsenet.

Yhdistystä johtaa kahdeksi vuodeksi valittu hallitus, jonka jäsenistä puolet on vuosittain erovuoroisia. Hallituksen puheenjohtaja valitaan kahdeksi vuodeksi, samoin hallitukselle vastuullinen jalostustoimikunta, jonka jäsenistä puolet ovat vuosittain erovuoroisia. Jalostustoimikunnan tehtävänä on ohjata ja valvoa jalostustoimintaa sekä edistää rodun terveyttä. Jalostustoimikunnalle on laadittu toimintaohje (LIITE 3).

Pinserit ry:n jäsenmäärä on vakiintunut runsaaseen kahteensataan. Toiminta on keskittynyt sinne, missä suurin osa pinseriharrastajistakin asuu, eli pääkaupunkiseudulle. Virallisten vuosi- ja syyskokousten lisäksi jäsenistölle järjestetään runsaasti toimintaa, mm. kesäleirejä ja kesäpäiviä.

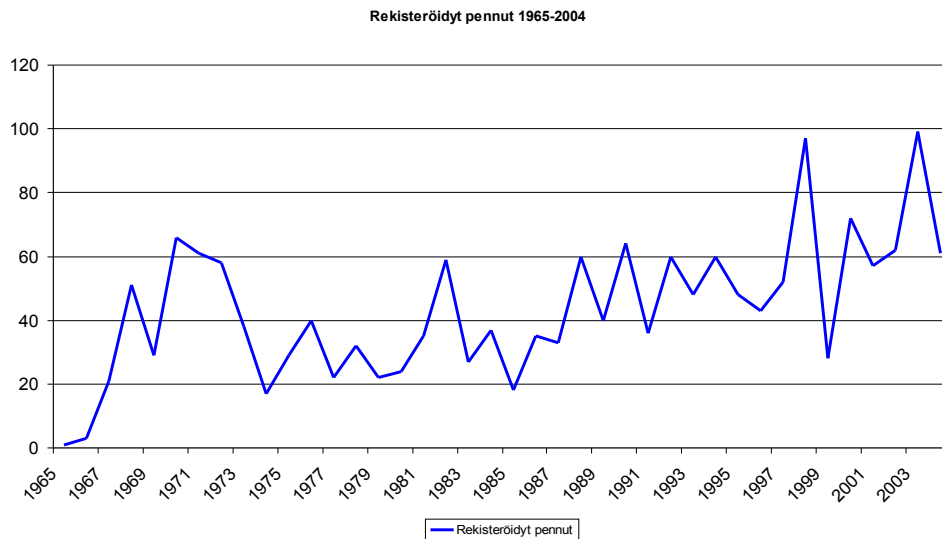
4. Rodun nykytilanne

4.1 Populaation koko ja rakenne

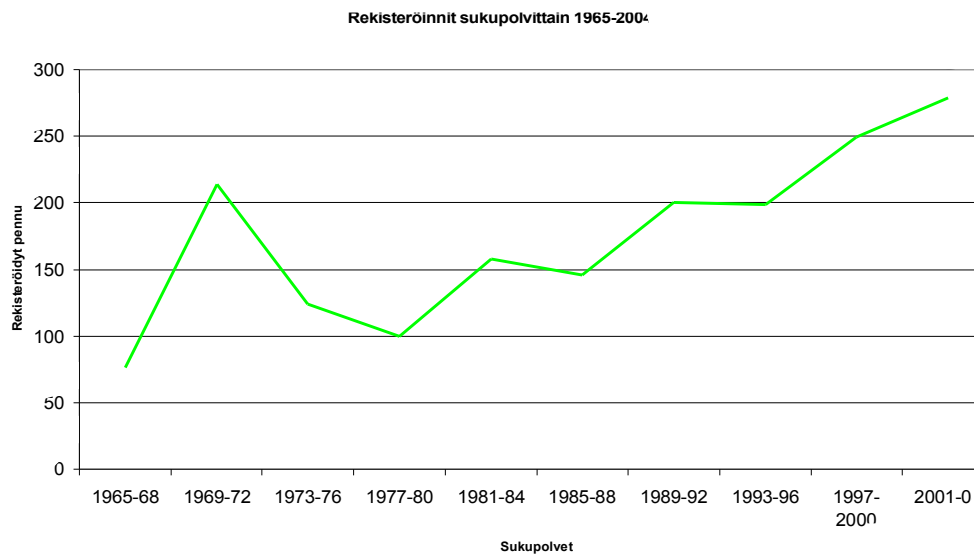
4.1.1 Rekisteröinnit

Pinsereillä on saatavilla rekisteröintitiedot aivan ensimmäisiin tuontikoiiriin 1960-luvulle asti. Ensimmäinen pentue syntyi vuonna 1965. Neljän vuoden sukupolvittain laskettuna pinsereillä on juuri alkanut yhdestoista sukupolvi.

Rekisteröintimäärien kehitystä voi tarkastella sekä absoluuttisina määrinä että sukupolvittain. Absoluuttisia määriä tarkastellessa nähdään, että rekisteröinnit ovat kautta aikojen pysytelleet noin 40-60 yksilön vuosimäärissä, 1970-luvun lamavuosia ja 1990-luvun lopun ja 2000-luvun alun muutamaa huippuvuotta lukuunottamatta, jolloin hivottiin jo 100 pennun rajaa. Pinseri ei ole mikään muotirotu, ja se näkyy myös siinä, että runsasta pentuvuotta on seurannut yleensä aina hiljaisempi vuosi.

Sukupolvittain eli aina neljän vuoden rekisteröintien yhteismääriä tarkastellen nähdään, että rekisteröintimäärät ovat kuitenkin nousseet tasaisesti 1970-luvun lopulta asti. Tämä on hyvä asia rodun tilannetta ajatellen: vaikka populaatiomme on edelleen erittäin pieni, on kannan koko kuitenkin ollut kasvussa. Suurempi kanta tarjoaa tehokkaammin mahdollisuuksia geneettisen muuntelun ylläpitoon kuin pieni kanta.

4.1.2 Tehollinen populaatiokoko

Tehollinen populaatiokoko määrittää jalostuspohjan laajuutta. Mitä pienempi tehollinen populaatio on, sitä nopeammin sen keskimääräinen sukusiitosaste kasvaa ja geenit homotsygoituvat. Tällöin monia geenejä menetetään populaatiosta, mikä kaventaa jalostuspohjaa peruuttamattomasti. Lisäksi se alentaa populaation vastustuskykyä erilaisia uhkatekijöitä, kuten perinnöllisiä sairauksia, vastaan. Tehollisen populaatiokoon tulisi minimissään olla noin 200 jalostuskoiraa. Jalostuspohjaa voi laajentaa tehokkaasti vain käyttämällä sekä useita uroksia että narttuja.

Pinsereiden tehollinen populaatiokoko on laskettu seuraavalla sivulla olevaan taulukkoon ja kuvaajaan sukupolvittain seuraavalla kaavalla.

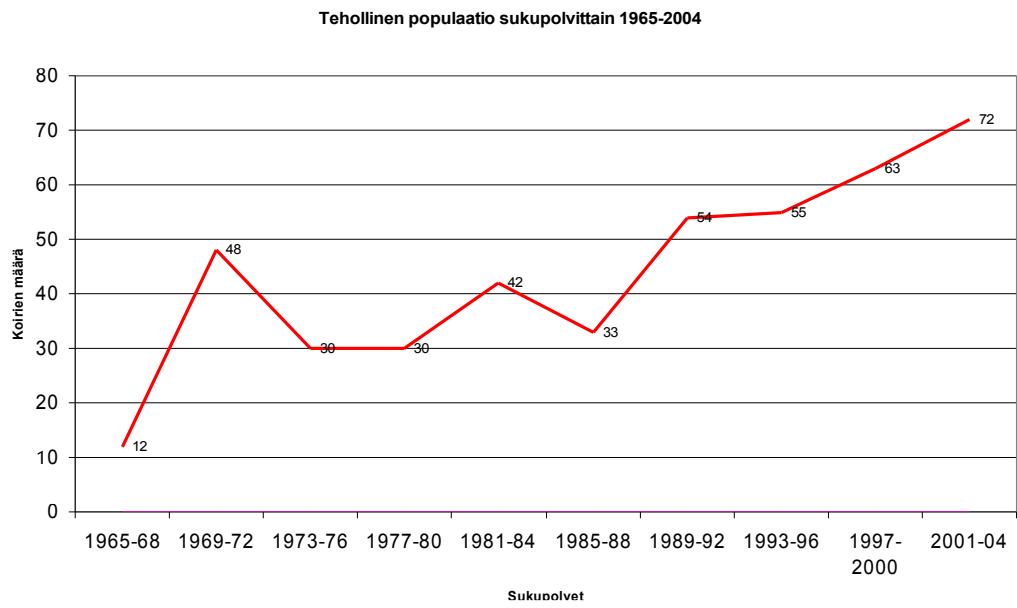
$$\text{Tehollinen populaatiokoko (Ne)} = 4 * \text{Nm} * \text{Nf} / (\text{Nm} + \text{Nf})$$

Nm = lisääntyvien urosten määrä, Nf = lisääntyvien narttujen määrä

Tässä laskelmassa uros ja narttu on laskettu lisääntyväksi koiraksi aina yhden kerran neljää vuotta kohden, vaikka sillä olisikin tuona aikana useampia pentueita, koska saman koiran käyttö useampaan kertaan ei kasvata tehollista populaatiokokoa.

Sukupolvittain tarkasteltuna tehollinen populaatiokokomme on toki kasvanut 1960-luvulta nykypäivään, mutta se on edelleen todella pieni. Viimeisimmässäkkin sukupolvessamme, 2001-2004, tehollinen populaatiokoko on vain 72 koiraa.

Lisäksi on syytä korostaa, että tällä kaavalla laskettu tehollinen populaatiokoko on ylioptimistinen arvio, sillä tämä menetelmä antaa realistisen kuvan vain ideaalin populaation tehollisesta koosta. Ideaalissa populaatiossa kaikilla yksilöillä on mahdollisuus paritua keskenään (ei valintaa, satunnaisparitus) ja niillä suunnilleen sama määrä jälkeläisiä. Käytetyssä kaavassa ei myöskään oteta huomioon jalostukseen käytettyjen koirien keskinäisiä sukulaisuussuhteita. Koirien ollessa läheisiä sukulaisia tehollinen populaatiokoko on todellisuudessa huomattavasti pienempi kuin kaava antaa olettaa.

Lähde: Pinsarit ry, jalostustoimikunta

Tehollinen populaatiokoko 1965-2004			
Sukupolvi	Urokset	Nartut	Tehollinen populaatio
1965-68	4	12	12
1969-72	19	33	48
1973-76	14	17	30
1977-80	14	16	30
1981-84	19	24	42
1985-88	17	16	33
1989-92	25	29	54
1993-96	25	30	55
1997-2000	32	31	63
2001-04	35	37	72

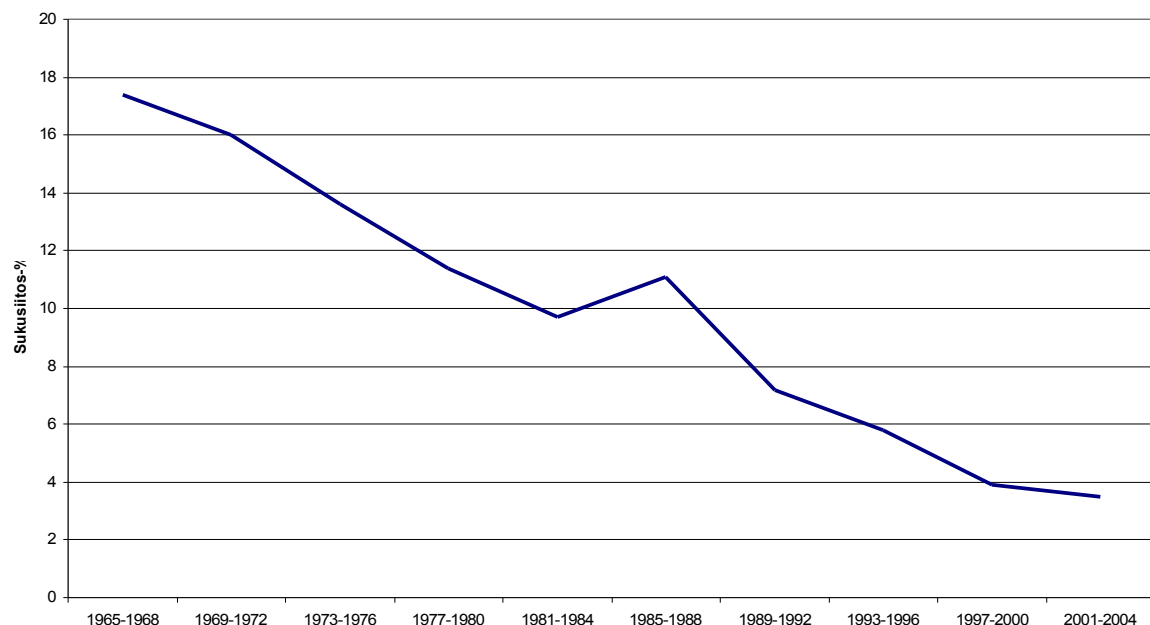
Lähde: Pinsarit ry, jalostustoimikunta

4.1.3 Sukusiitosasteen kehitys

Sukusiitosaste kuvaa koiran perimässä sellaisten geeniparien osuuden, jotka ovat peräisin samalta esivanhemmalta. Sukusiitosaste lasketaan jakamalla vanhempien sukulaisuussuhde kahdella. Pennun sukusiitosaste ei riipu sen vanhempien sukusiitosasteesta vaan siitä, ovatko sen vanhemmat keskenään sukua. Haitallisen sukusiitoksen rajana voidaan pitää noin 10 % yksittäiselle koiralle, ja yleinen suositus on, ettei sukusiitosaste olisi viidellä polvella laskettuna yli 6,25 %, mikä tarkoittaa serkusparitusta. Koko rodulle haitallisen sukusiitosasteen raja on huomattavasti pienempi, vain 1-2%.

Pinsarikannan sukusiitosaste on kehittynyt pienestä populaatiosta huolimatta myönteisesti. Kannon sukusiitosaste on laskenut alkuaikojen jopa lähes 20 prosentista vuosikymmen vuosikymmeneltä. Viidellä polvella laskettuna se on ollut 6% jo sukupolvessa 1993-1996 ja alittanut 4% kahdessa viimeisimmässä sukupolvessa. Yksittäisten vuosien sisällä on toki joitakin pentueita, jotka ylittävät tämän rajan. Näiden pentueiden vaikutus kantaan riippuu siitä, käytetäänkö niitä jalostukseen.

Sukusiitosprosentti sukupolvittain 1965-2004

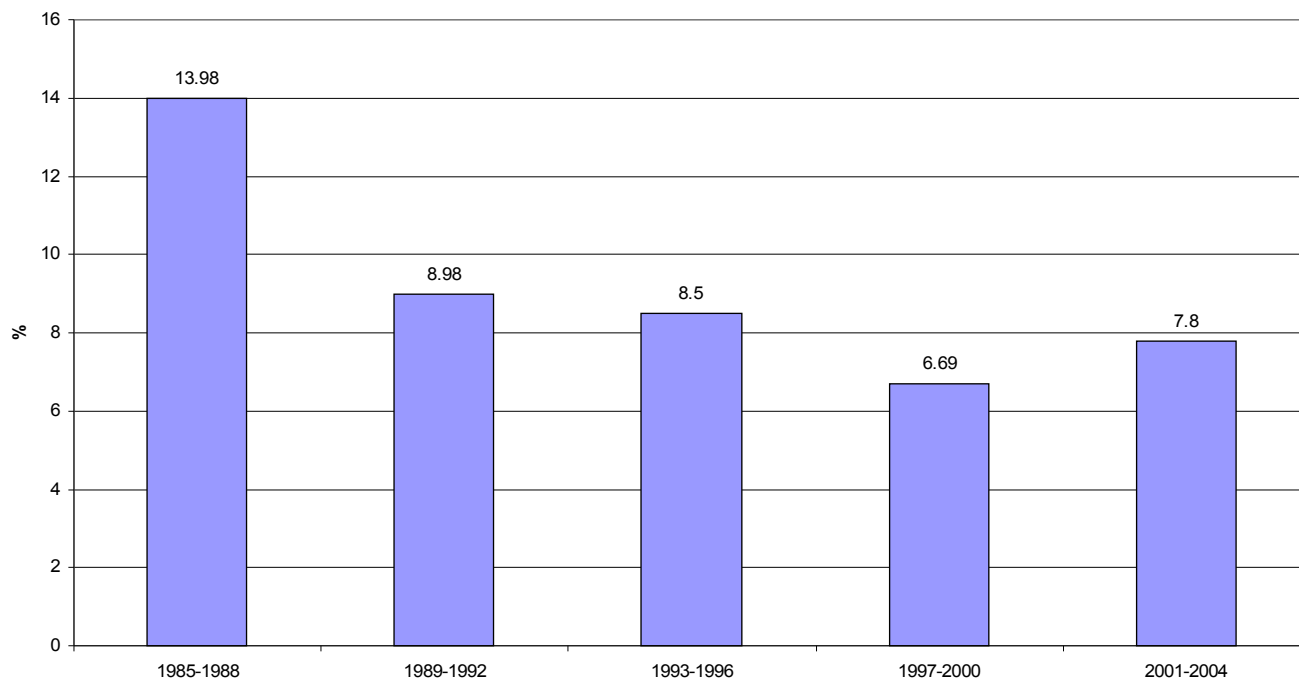

Lähde: Pinsarit ry, jalostustoimikunta

Tilanne kuitenkin muuttuu, kun sukusiitosaste lasketaan useammalla kuin viidellä sukupolvella. Seuraavalla sivulla olevassa kuvaajassa on käytetty Suomen Kennelliiton KoiraNet-tietokantaa, jossa kannan sukusiitosaste on laskettu niin monella polvella kuin kustakin koirasta on ollut saatavilla, eli maksimissaan yhdeksällä. Tietokannassa on rekisteröintitiedot vasta vuodesta 1985 alkaen, joten aivan ensimmäisiä pinsarisukupolvia ei tässä saada mukaan.

Sukusiitosasteen kehitystrendi on ollut laskusuunnassa 1980-luvulta lähtien, mutta se on lähtenyt nousuun taas viimeisimmässä sukupolvessa. Sukusiitosaste on noussut noin 1 % viimeisimmässä sukupolvessamme verrattuna edelliseen sukupolveen. Tämä on maksimisuositusraja sukusiitosasteen kasvulle sukupolvea kohden. Koko koirapopulaatiota ajatellen lähes kahdeksan prosentin sukusiitosaste on korkea, vaikka se olisi laskettu yhdeksälläkin sukupolvella.

**Sukusiitosaste sukupolvittain
(enintään 9 polvea)**

Lähde: Suomen Kennelliitto, KoiraNet-jalostustietokanta

Sukusiitoksen aiheuttamista ongelmista suurin on mahdollisten resessiivisten sairausgeenien nopea ilmeneminen kannassa. Normaalisissa heterogeenisissä populaatioissa nämä väistyvät geenit jäävät dominoivien terveiden geenien alle, eivätkä näy yksilön ilmeissä. Sukusiitos itsessään ei aiheuta sairauksia, vaan homotsygotia-asteen lisääntyessä se tuo esiin nämä resessiiviset perintötekijät, joita jokaisessa terveessäkin yksilössä on. Sukusiitosasteen kohotessa nämä kahdentuneina haitalliset geenit pääsevät runsastumaan kannassa, eikä niitä aina enää voida poistaa, jos geenin normaali, terve ilmenemismuoto on harvinaistunut.

Edellisissä luvuissa todettiin, että suomalaisen pinsarikannan tehollinen populaatiokoko on pieni ja useammalla kuin viidellä polvella laskettu sukusiitosaste nousee korkeaksi. Ilmiölle löytyy selitys, kun kantaa tarkastellaan tarkemmin jalostukseen käytettyjen koirien osalta. Mahdollisimman monien yksilöiden käyttö jalostukseen olisi erityisen tärkeää pienessä rodussa, jotta geneettinen muuntelu olisi mahdollisimman tehokasta.

Seuraavissa alaluvuissa jälkeläistilastoja tarkastellaan viimeisten kahdenkymmenen vuoden ajalta (1985-2004 sekä 1985 – 5/2005), ja aineisto perustuu KoiraNet-tietokannasta saatavilla oleviin tietoihin.

4.1.4.1 Jalostukseen käytetyt urokset

Urosten käyttö on rodussamme ollut erittäin keskittynyttä viimeisten kahdenkymmenen vuoden aikana. Tämä käy ilmi ensinnäkin sukupolvittaisia jälkeläismääriä tarkastelemalla. Yksittäisen koiran liikakäytöksi luetaan yli 5 prosentin osuudet sukupolvea kohden syntyneistä pennuista. Keskimäärin pinsereitä rekisteröidään vuosittain siis 60 kappaletta. Tällöin liikakäytön rajana voidaan pitää noin 14 pentua sukupolvea kohden. Tämä raja täyttyy rodussamme yleensä jo kahdessa pentueessa koiraa kohden.

Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa on listattu urokset, jotka ovat tuottaneet vähintään 5% kunkin sukupolven pennuista. Taulukosta nähdään, että yksittäisten urosten liikakäyttö on ollut todella suurta 1980-luvun lopulla ja jälleen 1990-luvun puolivälissä. Sukupolvessa 1985-1988 kahdeksan urosta muodostaa lähes 80% koko sukupolven pentutuotannosta, ja sukupolvessa 1993-1996 yhdeksän urosta vastaavasti lähes 60%. Viimeisimpien kahden sukupolven aikana viiden prosentin suositusraja on ylittynyt enää niukasti, mutta kummassakin polvessa 4-5 urosta muodostaa silti noin kolmanneksen koko sukupolven pentutuotannosta.

Taulukkoa tarkemmin tarkastelemalla nähdään myös, että samojen urosten liikakäyttöä on esiintynyt peräkkäisissä sukupolvissa ja että monet uroksista ovat toisilleen läheistä sukua. Urosten väliset sukulaisuussuhteet on esitetty omassa taulukossaan seuraavalla sivulla.

Käytetyimmät* urokset sukupolvittain					
Sukupolvi	Uros	Pentueita	Pentuja	Koko sukupolvi	Osuus sukupolvesta
1985 – 1988	VILAX V. PFERDEWINKEL	4	25		17%
	YARRACITTA YENCCADANCER	2	18		12%
	WALLABY'S AQUILA	4	18		12%
	CERIINAN MOSES	2	13		9%
	OF LEIJLIDEN QVICK-STEP	2	12		8%
	CERIINAN IGAROS	2	11		7%
	DORTHONION DENETHOR	1	8		5%
	MUNKIN RASMUS	1	8		5%
	YHTEENSÄ	18	113	148	76%
1989 – 1992	CERIINAN TONY	2	16		8%
	OF LEIJLIDEN LEONARDO	2	15		8%
	VEDHAUGE KIVI	3	13		7%
	QUINO V. HAINGRABEN	2	10		5%
	CERIINAN SANDOR	2	10		5%
	OF LEIJLIDEN GREGORY	2	10		5%
	YHTEENSÄ	13	74	200	37%
1993 – 1996	DORTHONION CASTAMIR-COIRE	3	19		10%
	OF LEIJLIDEN ERNO	4	15		8%
	VEDHAUGE KIVI	3	14		7%
	CERIINAN TONY	2	13		7%
	CERIINAN HARRIS	2	11		6%
	INOX DE LA CAPELLIERE	3	11		6%
	CERIINAN YO-YO	1	11		6%
	OF LEIJLIDEN HARPER	1	10		5%
	CERIINAN CAROLUS	2	10		5%
	YHTEENSÄ	21	114	199	57%
1997 – 2000	CERIINAN CAROLUS	3	23		9%
	HERALDIN BENJAMIN	3	17		7%
	OF LEIJLIDEN TWIST AND FLIRT	2	17		7%
	CERIINAN LARRY	3	13		5%
	YHTEENSÄ	11	70	249	28%
2001 – 2004	OF LEIJLIDEN HERTZMAN	3	23		8%
	LAATAIN BARON	4	19		7%
	FUNDORA'S CHARMAT	2	15		5%
	CERIINAN XEROX	2	15		5%
	LILLA ENEBYS VICTORY FOR CERIINAN	2	15		5%
	YHTEENSÄ	13	87	283	31%

* Pentujen osuus vähintään 5 % sukupolven rekisteröinneistä. Lähde: Suomen Kennelliitto, KoiraNet-tietokanta.

Käytetyimpien urosten välinen sukulaisuus

Isä	Poika	Pojanpoika
Ceriinan Tony	Ceriinan Carolus	Ceriinan Larry Laatain Baron
Ceriinan Harris	Of Leijliden Twist And Flirt	
Vedhauge Kivi	Of Leijliden Harper	
Ceriinan Yo-Yo	Heraldin Benjamin	
Dorthonion Denethor	Of Leijliden Erno	

Jalostusurosten vaikutus kantaan saadaan parhaiten esille tarkastelemalla uroksen koko jälkeläistuotantoa ja ottamalla mukaan myös toisen polven jälkeläiset. Alla olevaan taulukkoon on listattu ne urokset, jotka ovat tuottaneet on vähintään 30 jälkeläistä kahdessa polvessa 1985 – 5/2005. Urokset on listattu kumulatiivisen jälkeläismäärän (omat pennut + lapsenlapset) mukaiseen järjestykseen, jotta kunkin uroksen vaikutus kantaan ja urosten väliset erot tulevat parhaiten esille. Taulukko liittyy yhteen seuraavalla sivulla olevan kuvaajan kanssa.

Taulukosta nähdään, että kyseisellä ajanjaksolla jalostukseen käytettiin kaikkiaan 92 urosta, mutta käytetyimpien 32 uroksen jo ensimmäisenkin polven jälkeläisten osuus koko kauden pentutuotannosta on lähes 52%. Lapsenlapsimäärää ja kumulatiivisia jälkeläismääriä ei voi verrata suoraan rekisteröintimäärään, koska tällöin sama jälkeläinen tulee laskettua useaan kertaan. Lapsenlapsi- ja kumulatiivisia jälkeläismääriä voi kuitenkin verrata urosten kesken, jolloin urosten väliset erot tulevat hyvin esiin.

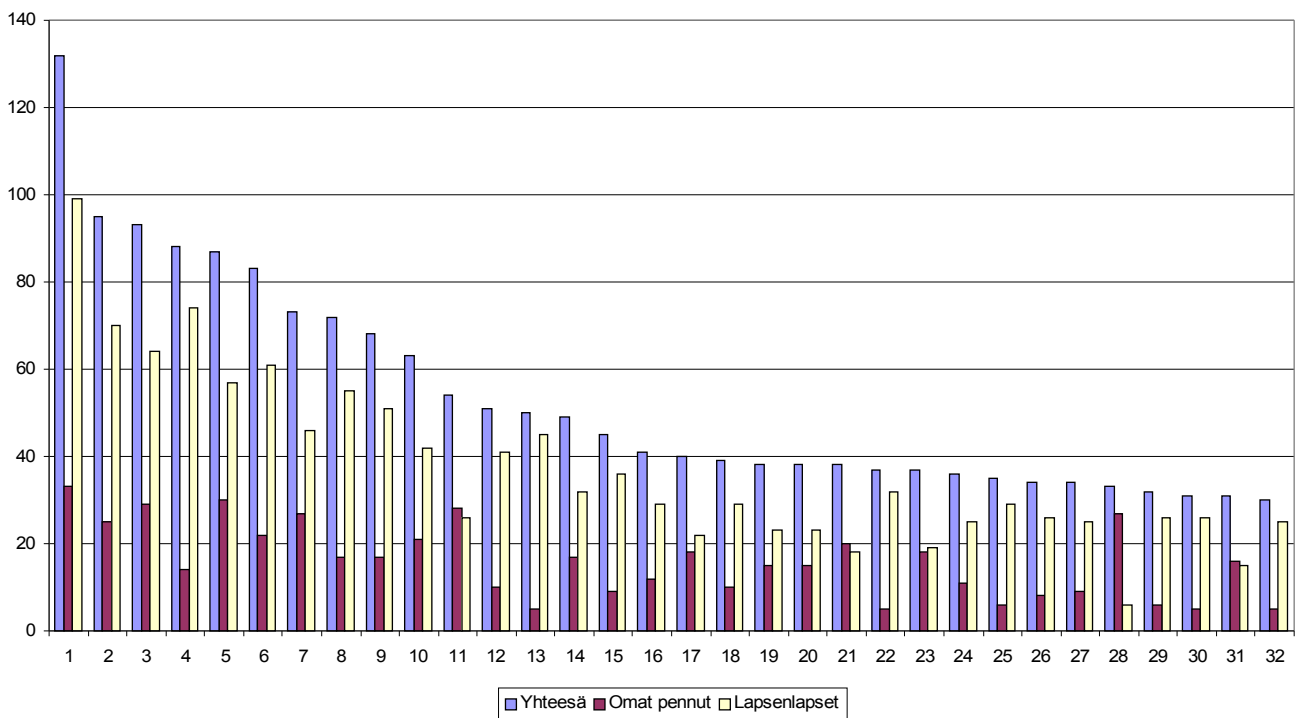
Kannassa eniten vaikuttavat urokset* 1985 - 5/2005							
Uros	Syntynyt	Pentueita	Pentuja	%	2.polvessa	Yhteensä	
1 CERIIAN CAROLUS	1991	5	33	3.3%	99	132	
2 VILAX V. PFERDEWINKEL	1986	4	25	2.5%	70	95	
3 CERIIAN TONY	1988	4	29	2.9%	64	93	
4 CERIIAN LARRY	1995	4	14	1.4%	74	88	
5 OF LEIJLIDEN ERNO	1988	7	30	3.0%	57	87	
6 HERALDIN BENJAMIN	1993	4	22	2.2%	61	83	
7 VEDHAUGE KIVI	1988	6	27	2.7%	46	73	
8 INOX DE LA CAPELLIERE	1993	4	17	1.7%	55	72	
9 CERIIAN MOSES	1985	3	17	1.7%	51	68	
10 CERIIAN HARRIS	1993	4	21	2.1%	42	63	
11 DORTHONION CASTAMIR-COIRE	1989	4	28	2.8%	26	54	
12 JULIVON ZORRO	1996	1	10	1.0%	41	51	
13 OF LEIJLIDEN LEX VILAX	1988	1	5	0.5%	45	50	
14 OF LEIJLIDEN TWIST AND FLIRT	1995	2	17	1.7%	32	49	
15 CERIIAN LYSTI	1995	2	9	0.9%	36	45	
16 CERIIAN RENE	1986	2	12	1.2%	29	41	
17 CERIIAN FRODO	1992	4	18	1.8%	22	40	
18 QUINO V. HAINGRABEN	1988	2	10	1.0%	29	39	
19 CERIIAN GERRY	1993	2	15	1.5%	23	38	
20 DAMAREES COYOTE	1995	2	15	1.5%	23	38	
21 OF LEIJLIDEN HARPER	1991	2	20	2.0%	18	38	
22 CERIIAN BUSTER	1990	1	5	0.5%	32	37	
23 YARRACITTA YENCCADANCER	1986	2	18	1.8%	19	37	
24 CERIIAN YO-YO	1989	1	11	1.1%	25	36	
25 KHAIREDDIN LAUFFEUER	1989	2	6	0.6%	29	35	
26 GRIBBANS ARNO	1998	1	8	0.8%	26	34	
27 CERIIAN RAYMOND	1986	1	9	0.9%	25	34	
28 LAATAIN AMICOS	1997	3	27	2.7%	6	33	
29 YARRACITTA RETICCARUDOLF	1990	2	6	0.6%	26	32	
30 OF LEIJLIDEN LEX ARCHIBALD	1988	1	5	0.5%	26	31	
31 CERIIAN DW RUBENS	1997	3	16	1.6%	15	31	
32 CERIIAN LEVIS	1995	1	5	0.5%	25	30	
Yhteensä		87	510	51.7%	n.a.	n.a.	
Koko jakso	Uroksia 92	168	987	100%	n.a.	n.a.	

*Urokset, joilla vähintään 30 jälkeläistä kahdessa polvessa. Lähde: KoiraNet-tietokanta

Alla oleva kuvaaja liittyy yhteen edellisellä sivulla olevan taulukon kanssa, kukin numero vastaa taulukossa olevaa urosta. Kuvaajasta näkyy selvästi urosten käytön keskittyminen muutamaan urokseen.

Näiden urosten vaikutus kantaan tulee esiin nimenomaan toisen polven jälkeläisten kautta. Esimerkiksi neljänneksi käytetyimmällä uroksella Ceriinan Larrylla ei itsellään ole kuin 14 pentua, mutta lapsenlapsia on jo 74. Toinen esimerkki tällaisesta uroksesta on Julivon Zorro (nro 12), jolla itsellään on vain 10 pentua, mutta toisen polven jälkeläisiä jo 41.

Kannassa eniten vaikuttavat urokset 1985-5/2005

Käytetyimpien urosten lapsenlapsistakin suuri osa on jalostuskäytössä, joten vaikutus kannassa siirtyy eteenpäin. Seuraavassa tarkastellaan tarkemmin kahdeksan käytetyimmän uroksen vaikutusta kantaan, joiden joukossa on kolme vierasperäistä koiraa. Tarkasteluun on otettu mukaan myös naaraspuoliset jälkeläiset.

Ceriinan Caroluksen vaikutus kantaan

Ylivoimaisesti käytetyin uros on Ceriinan Carolus, jolla on 33 omaa pentua ja 99 lastenlasta, eli yhteensä 132 jälkeläistä. Caroluksen omat pennut edustavat 3% kahdenkymmenen vuoden rekisteröinneistä. Lisäksi Carolus on läheistä sukua kolmanneksi ja neljänneksi käytetyimmille uroksille. Carolus on Ceriinan Tonyn poika ja Ceriinan Larryn isä. Caroluksen jälkeläisenä listalla näkyy myös Laatain Baron sijalla 25.

Seuraavalla sivulla olevasta taulukosta nähdään, että Caroluksen pennuista etenkin Ceriinan L-pentue on ollut runsaassa jalostuskäytössä, kun useammat kasvattajat ovat perustaneet linjojaan tälle pentueelle. Caroluksen vaikutus kantaan kasvaa vielä tulevaisuudessa kolmannen polven jälkeläisten tullessa jalostusikänsä.

Ceriinan Caroluksen jalostuskäytössä olevat jälkeläiset

Omat jälkeläiset	2. polven jälkeläiset
Ceriinan Larry (4 pentuetta)	Of Leijliden Daddy's Girl (3 pentuetta) Cherpin Black Sex Jack (3 pentuetta) Cherpin Bob-Make My Day (1 pentue) Cherpin Black Brendalee (1 pentue) Cherpin Bea Quella Ceda (1 pentue) Idaco's Everlyn Brown (2 pentuetta)
Ceriinan Levis (1 pentue)	Fundora's Carmen (2 pentuetta)
Ceriinan Lizz-Minell (1 pentue)	
Ceriinan Lysti (2 pentuetta)	Laatain Amicos (2 pentuetta) Clefell's Emerald Empress (2 pentuetta)
Ceriinan Tanita (3 pentuetta)	Ceriinan Dahlia (1 pentue)
Ceriinan Tanya (1 pentue)	Ceriinan Adele (2 pentuetta) Ceriinan Arnold (1 pentue)
Ceriinan Terry (1 pentue)	
Laatain Baron (5 pentuetta)	Sini-Minin Bisse (1 pentue)
Ceriinan Yatzy Dw (2 pentuetta)	

Vilax v. Pferdewinkelin jalostuskäytössä olevat jälkeläiset

Toiseksi käytetyin uros, saksalainen Vilax v. Pferdewinkel, löytyy myös Caroluksen sukutaulusta kolmannesta polvesta, mutta sen vaikutus kantaan tulee esiin enemmänkin naaraspuolisten jälkeläisten kautta. Merkittävin vaikutus tulee nartun of Leijliden Laterne kautta, jolla itsellään on kolme pentuetta, ja jonka jälkeäisillä Of Leijliden Pandoralla ja Prima Donnalla on yhteensä kahdeksan pentuetta. Urospuolisista jälkeläisistä merkittävin vaikutus tulee ensimmäisen polven jälkeläisen Lex Vilaxin kautta, jolla itsellään on vain yksi pentue, mutta siitä on käytetty eri koiria yhteensä kuuteen eri pentueeseen ja esim. Ceriinan Yenina on käytetyimmän uroksen Ceriinan Caroluksen emä.

Omat jälkeläiset	2. polven jälkeläiset
Of Leijliden Leaderman (1 pentue)	
Of Leijliden Leonardo (2 pentuetta)	Josephine (1 pentue)
Of Leijliden Lex Archibald (1 pentue)	Of Leijliden Gregory (2 pentuetta) Of Leijliden Gilda Dark (3 pentuetta)
Of Leijliden Lex Vilax (1 pentue)	Ceriinan Yesper (1 pentue) Ceriinan Yo-Yo (1 pentue) Ceriinan Yasmin (1 pentue) Ceriinan Yenina (3 pentuetta)
Of Leijliden Laterne (3 pentuetta)	Of Leijliden Pandora (4 pentuetta) Of Leijliden Prima Donna (4 pentuetta)

Of Leijliden Lucille (3 pentuetta)	Of Leijliden Rumba (1 pentue) Of Leijliden Kosmos (1 pentue) Of Leijliden Katinka (1 pentue)
Waldschatz Smiling Sarah (1 pentue)	

Ceriinan Tony'n jalostuskäytössä olevat jälkeläiset

Kolmanneksi käytetyimmän uroksen Ceriina Tony vaikuttaa kannassamme erityisesti poikansa Ceriinan Caroluksen sekä tyttärensä Ceriinan Nicolan kautta.

Omat jälkeläiset	2. polven jälkeläiset
Ceriinan Carolus (5 pentuetta)	Ceriinan Larry (4 pentuetta) Ceriinan Levis (1 pentue) Ceriinan Lizz-Minell (1 pentue) Ceriinan Lysti (2 pentuetta) Ceriinan Tanita (3 pentuetta) Ceriinan Tanya (1 pentue) Ceriinan Terry (1 pentue) Laatain Baron (5 pentuetta) Ceriinan Yatzy Dw (2 pentuetta)
Upland Amanda (1 pentue)	
Ceriinan Miranda (2 pentuetta)	
Ceriinan Matilda (1 pentue)	Ceriinan Pedro (1 pentue)
Ceriinan Marius (1 pentue)	
Ceriinan Nicola (3 pentuetta)	Ceriinan DW Rubens (3 pentuetta) Ceriinan DW Ravel (1 pentue) Ceriinan Viola Dogiwogi (1 pentue) Ceriinan DW Vanilli (1 pentue) Ceriinan DW Valeria (1 pentue)
Ceriinan Nicco (1 pentue)	Ceriinan Castor DW (1 pentue)

Ceriinan Larryn jalostuskäytössä olevat jälkeläiset

Ceriinan Larry on neljänneksi käytetyin uros, joka vaikuttaa kannassa erityisesti Cherpin B-pentueen kautta.

Omat jälkeläiset	2. polven jälkeläiset
Of Leijliden Daddy's Girl (3 pentuetta)	
Cherpin Black Sex Jack (3 pentuetta)	Rowan Alley's She's A Lady (1 pentue)
Cherpin Bob-Make My Day (1 pentue)	
Cherpin Black Brendalee (1 pentue)	
Cherpin Bea Quella Ceda (1 pentue)	
Idaco's Everlyn Brown (2 pentuetta)	

Of Leijliden Ernon jalostuskäytössä olevat jälkeläiset

Viidenneksi käytetyin uros Of Leijliden Erno vaikuttaa erityisesti tyttärensä Nightfallin ja tämän jälkeläisten kautta.

Omat jälkeläiset	2. polven jälkeläiset
Ceriinan Anastasia (1 pentue)	Ceriinan Indira (3 pentuetta)
Of Leijliden Isadora (2 pentuetta)	Aaparevon Hillary (1 pentue)
Of Leijliden I-Hanne (1 pentue)	Of Leijliden Ornelia (1 pentue) Of Leijliden Oquella (1 pentue) Of Leijliden Orius (1 pentue)
Melusiinan Charlotte (1 pentue)	Melusiinan Gabrielle (1 pentue)
Nightfall (3 pentuetta)	Of Leijliden Best Design (1 pentue) Of Leijliden Be My Best (1 pentue) Of Leijliden Brandy (1 pentue) Of Leijliden Daddy's Girl (3 pentuetta)

Heraldin Benjaminin jalostuskäytössä olevat jälkeläiset

Kuudenneksi käytetyin uros Heraldin Benjamin vaikuttaa kantaamme erityisesti tytärtentä Of Leijliden Prima Donna ja Pandora kautta.

Omat jälkeläiset	2. polven jälkeläiset
Of Leijliden Prima Donna (4 pentuetta)	Of Leijliden Unra-Eliza (2 pentuetta) Of Leijliden Unarte (1 pentue) Of Leijliden Grace Glory (1 pentue) Of Leijliden Greatman (1 pentue) Of Leijliden Julia (1 pentue) Of Leijliden Jago (1 pentue)
Of Leijliden Pandora (4 pentuetta)	Fundora'a Carmen (2 pentuetta) Fundora's Charmat (2 pentuetta)
Ceriinan Viola Dogiwogi (1 pentue)	Dogiwogin Amaryllis (1 pentue)
Ceriinan DW Vanilli (1 pentue)	
Ceriinan DW Valeria (1 pentue)	Dogiwogin Buffy (1 pentue)

Vedhaug Kivin jalostuskäytössä olevat jälkeläiset

Seitsemänneksi käytetyin uros on Tanskan-tuonti Vedhaug Kivi. Se vaikuttaa kannassamme etenkin poikansa Of Leijliden Harperin ja tämän jälkeläisten kautta. Toisen polven jälkeläisistä jalostuskäytössä on myös Clefell's Emerald Empress.

Omat jälkeläiset	2. polven jälkeläiset
Of Leijliden Harper (2 pentuetta)	Of Leijliden Ornelia (1 pentue) Of Leijliden Oquella (1 pentue) Of Leijliden Orius (1 pentue) Of Leijliden Claudia (1 pentue)
Of Leijliden Katinka (1 pentue)	
Of Leijliden Kosmos (1 pentue)	
Of Leijliden No Speed Limits (3 pentuetta)	
Aaparevon Hillary (1 pentue)	Clefell's Emerald Empress (2 pentuetta)

Inox de la Capellieren jalostuskäytössä olevat jälkeläiset

Ranskasta tuotu Inox de la Capelliere on kahdeksanneksi käytetyin uros ja vaikuttaa kantaan erityisesti tyttärensä Damarees Carinan jälkeläisten kautta.

Omat jälkeläiset	2. polven jälkeläiset
------------------	-----------------------

Of Leijliden Qing Fransman (1 pentue)	Julivon Zorro (1 pentue)
Damarees Carina (4 pentuetta)	Cherpin Anis Wild Rose (1 pentue) Cherpin Black Brendalee (1 pentue) Cherpin Bea Quella Ceda (1 pentue) Cherpin Bob-Make My Day (1 pentue) Cherpin Black Sex Jack (3 pentuetta) Cherpin Golgatan Olga (1 pentue)
Damarees Coyote (2 pentuetta)	Of Leijliden Unra-Eliza (2 pentuetta) Of Leijliden Unarte (1 pentue)
Of Leijliden Rumba (1 pentue)	Of Leijliden Zernatto (1 pentue) Of Leijliden Zellmann (1 pentue)

4.1.4.2 Jalostukseen käytetyt nartut

Jalostukseen käytettyjen narttujen osalta on havaittavissa samanlainen kehitys kuin urostenkin osalta, eli pieni osa nartuista on tuottanut suuren osa pennuista. Sukupolvessa 1985-1988 kuusi käytetyintä narttua vastasivat 75 prosentista koko sukupolven pentutuotannosta, eli kolme neljästä pennusta oli näiden narttujen jälkeläinen. Narttujen käyttö oli hieman vähemmän keskittynyttä 1980-1990-luvun vaihteessa, mutta tiivistyi taas kahdessa seuraavassa polvessa. Sen sijaan viimeisimmässä sukupolvessa narttujen käyttö on ollut tasaisempaa. Silti kaksi narttua muodostaa 14 % koko sukupolven pentutuotannosta.

Käytetyimmät* nartut sukupolvittain					
Sukupolvi	Narttu	Pentueita	Pentuja	Koko sukupolvi	Osuus
1985-1988	OF LEIJLIDEN QUELLA-DONNA	3	29		20%
	ASTA	3	21		14%
	WALDSCHATZ PIQUIRIZIA	2	18		12%
	WALDSCHATZ RAMASCHEE	2	16		11%
	CERIINAN KRISTAL	3	13		9%
	OF LEIJLIDEN SASTANJA SUE	2	11		7%
	YHTEENSÄ		15	108	148
1989-1992	WALDSCHATZ RAMASCHEE	2	13		7%
	QUENCY V. HAINGRABEN	3	12		6%
	CERIINAN UNRAMARI	2	12		6%
	OF LEIJLIDEN ULRIKA	2	11		6%
	CERIINAN YENINA	2	11		6%
	BLACK AMIHKOS FERNANDA FARA	1	10		5%
	YHTEENSÄ		12	69	200
1993-1996	QUEENNIE VON WERNER JUNGHOF	2	14		7%
	CERIINAN INDIRA	2	12		6%
	OF LEIJLIDEN ISADORA	2	12		6%
	CERIINAN UNRAMARI	2	11		6%
	OF LEIJLIDEN QUELLA AMBER	1	11		6%
	CERIINAN DUCESSA	2	11		6%
	OF LEIJLIDEN I-HANNE	1	10		5%
YHTEENSÄ		12	81	199	41%
1997-2000	DAMAREES CARINA	3	25		10%
	HAMPELMANN HELOISE	2	16		6%
	CERIINAN JILLA	2	16		6%
	NIGHTFALL	3	15		6%
	ADEL DARK DIAMETTE	2	15		6%
	CERIINAN NICOLA	3	14		6%
	OF LEIJLIDEN PRIMA DONNA	2	12		5%
	OF LEIJLIDEN PANDORA	3	12		5%
YHTEENSÄ		20	125	249	50%
2001-2004	OF LEIJLIDEN DADDY'S GIRL	3	26		9%
	CERIINAN TANITA	2	15		5%
	YHTEENSÄ	5	41	283	14%

*Pentujen osuus vähintään 5% sukupolven rekisteröinneistä. Lähde: Suomen Kennelliitto, KoiraNet-tietokanta.

Käytetyimpien narttujen välinen sukulaisuus

Kuten käytetyimmät jalostusurokset, myös tuotteliaimmat nartut ovat toisilleen läheistä sukua. Narttujen välinen sukulaisuus on esitetty alla olevassa taulukossa.

Emä	Tytär	Tyttären tytär
Of Leijliden Quella-Donna	Of Leijliden Ulrika Of Leijliden Quella Amber	Black Amiikos Fernanda Fara
Asta	Ceriinan Unramari	Ceriinan Ducessa
Waldschatz Piquirizia	Waldschatz Ramaschee	
Quency v. Haingraben	Of Leijliden Isadora Of Leijliden I-Hanne	
Queenie v. Werner Junghof	Ceriinan Jilla	
Ceriinan Indira	Ceriinan Nicola	
Nightfall	Of Leijliden Daddy's Girl	
Adel Dark Diamette	Ceriinan Tanita	

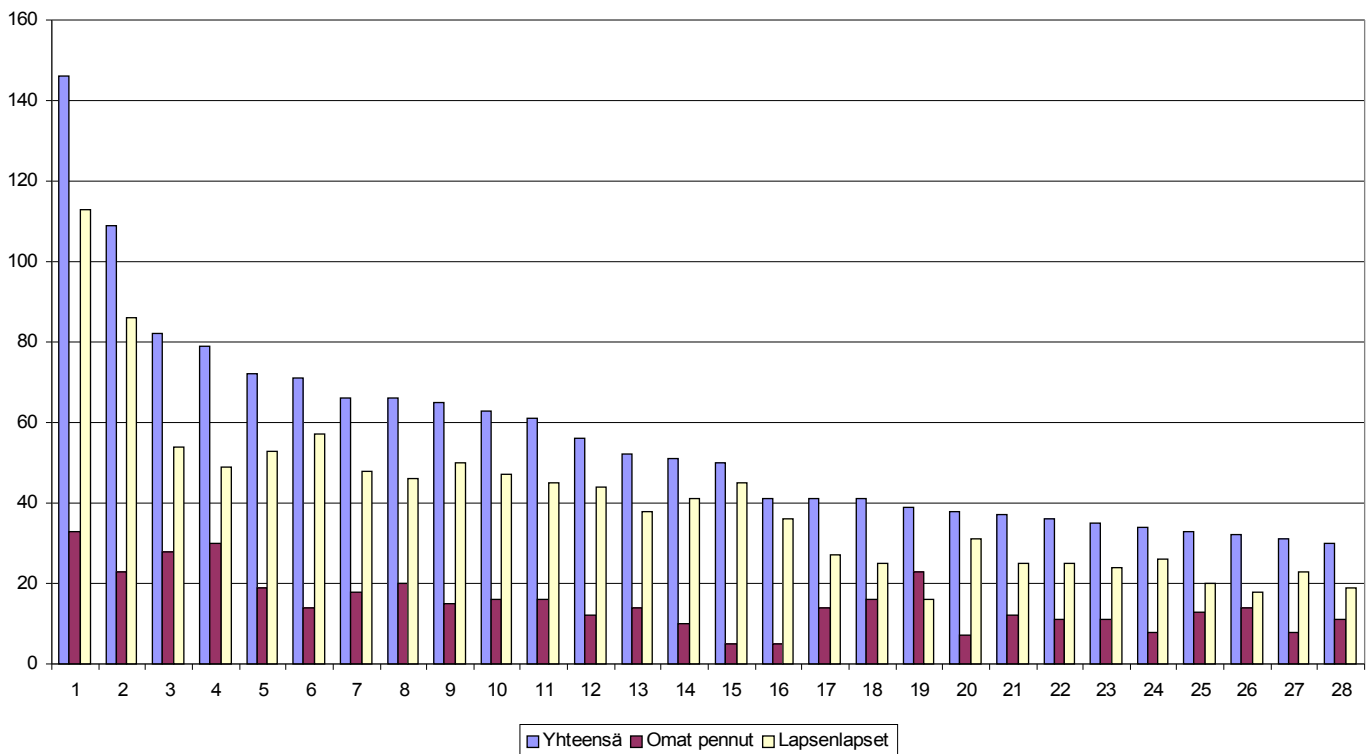
Kannassa eniten vaikuttavat nartut* 1985-5/2005							
Narttu	Syntynyt	Pentueita	Pentuja	%	2. polvessa	Yhteensä	
1 WALDSCHATZ RAMASCHEE	1986	6	33	3%	113	146	
2 CERIINAN UNRAMARI	1988	4	23	2%	86	109	
3 OF LEIJLIDEN PRIMA DONNA	1994	4	28	3%	54	82	
4 DAMAREES CARINA	1995	4	30	3%	49	79	
5 CERIINAN YENINA	1989	3	19	2%	53	72	
6 QUEENNIE VON WERNER JUNGHOF	1991	2	14	1%	57	71	
7 QUENCY V. HAINGRABEN	1988	5	18	2%	48	66	
8 ADEL DARK DIAMETTE	1996	3	20	2%	46	66	
9 NIGHTFALL	1995	3	15	2%	50	65	
10 CERIINAN JILLA	1994	2	16	2%	47	63	
11 OF LEIJLIDEN GILDA DARK	1990	3	16	2%	45	61	
12 OF LEIJLIDEN LATERNE	1988	2	12	1%	44	56	
13 CERIINAN NICOLA	1995	3	14	1%	38	52	
14 OF LEIJLIDEN BE MY BEST	1998	1	10	1%	41	51	
15 CERIINAN SANDRA	1987	1	5	1%	45	50	
16 IDACO'S CINNIE THE POOH	1994	2	5	1%	36	41	
17 MELUSIINAN EXAMELIA	1997	3	14	1%	27	41	
18 OF LEIJLIDEN PANDORA	1994	4	16	2%	25	41	
19 HAMPELMANN HELOISE	1996	3	23	2%	16	39	
20 CERIINAN NEFER-NEFER	1985	1	7	1%	31	38	
21 CERIINAN GIPSY	1993	2	12	1%	25	37	
22 OF LEIJLIDEN QUELLA AMBER	1990	1	11	1%	25	36	
23 CERIINAN DUCESSA	1992	2	11	1%	24	35	
24 CERIINAN TANYA	1998	1	8	1%	26	34	
25 CERIINAN INDIRA	1993	3	13	1%	20	33	
26 OF LEIJLIDEN ULRIKA	1986	3	14	1%	18	32	
27 UPLAND BETTY BOOP	1993	1	8	1%	23	31	
28 LILIEFIX	1992	2	11	1%	19	30	
Yhteensä		74	426	43%	n.a.	n.a.	
Koko jakso	Narttuja 102	170	985	100%	n.a.	n.a.	

*Nartut, joilla vähintään 30 jälkeläistä kahdessa polvessa. Lähde: KoiraNet-tietokanta

Jalostusnarttujen vaikutus kantaan saadaan parhaiten esille tarkastelemalla nartun koko jälkeläistuotantoa ja ottamalla mukaan myös toisen polven jälkeläiset. Yllä olevaan taulukkoon on listattu ne nartut, jotka ovat tuottaneet on vähintään 30 jälkeläistä kahdessa polvessa 1985 – 5/2005. Nartut on listattu kumulatiivisen jälkeläismäärän (omat pennut + lapsenlapset) mukaiseen järjestykseen, jotta kunkin nartun vaikutus kantaan ja narttujen väliset erot tulevat parhaiten esille. Taulukko liittyy yhteen seuraavalla sivulla olevan kuvaajan kanssa.

Taulukosta nähdään, että kyseisellä ajanjaksolla jalostukseen käytettiin kaikkiaan 102 narttua, mutta käytetyimpien 28 nartun jo ensimmäisenkin polven jälkeläisten osuus koko kauden pentutuotannosta on 43%. Lapsenlapsimäärää ja kumulatiivisia jälkeläismääriä ei voi verrata suoraan rekisteröintimäärään, koska tällöin sama jälkeläinen tulee laskettua useaan kertaan. Narttukohtaisia lapsenlapsi- ja kumulatiivisia jälkeläismääriä voi kuitenkin verrata narttujen kesken, jolloin narttujen väliset erot tulevat hyvin esiin.

Kannassa eniten vaikuttavat nartut 1985-5/2005

Yllä oleva kuvaaja liittyy yhteen edellisellä sivulla olevan taulukon kanssa. Jokainen numero vastaa kutakin taulukossa olevaa narttua. Kuvaajasta nähdään, että käytetyimpien narttujen vaikutus kantaan tulee esiin nimenomaan toisen polven jälkeläisten kautta kuten uroksillakin.

Waldschatz Ramascheen (1) ja Ceriinan Unramarin (2) jälkeläisten määrä kannassa on hallitseva, kun lasketaan yhteen omat jälkeläiset ja lapsenlapset. Ramascheella on itsellään 33 pentua ja 113 lapsenlasta ja Unramarilla vastaavasti 23 ja 86. Seuraavaksi käytetyimmillä

nartuilla Of Leijliden Prima Donnalla ja Damarees Carinalla on lähes saman verran omia pentuja, mutta huomattavasti vähemmän toisen polven jälkeläisiä.

Kymmenen käytetyimmän nartun joukossa on myös kolme tuontikoiraa, Queennie v. Werner Junghof, Quency v. Haingraben ja Adel Dark Diamette. Näitä narttuja on yhdistetty käytetyimpien urosten kanssa, mikä on ennestään lisännyt niiden jälkeläismääriä.

Seuraavilla sivuilla on tarkasteltu kahden käytetyimmän nartun ja tuontinarttujen vaikutusta kantaan jalostuskäytössä olevien jälkeläisten perusteella.

Waldschatz Ramascheen jalostuskäytössä olevat jälkeläiset

Waldschatz Ramascheen vaikutus kantaan tulee esiin etenkin käytetyimpiin kuuluvan uroksen Of Leijliden Ernon kautta. Ernolla on itsellään seitsemän pentuetta ja sen jälkeisistä Nightfallilla kolme pentuetta. Vaikutus jatkuu vielä Nightfallinkin jälkeläisten kautta, kuten urosten jalostustilastoista voidaan todeta.

Omat jälkeläiset	2. polven jälkeläiset
Of Leijliden Yenora (2 pentuetta)	
Of Leijliden Erno (7 pentuetta)	Ceriinan Anastasia (1 pentue) Of Leijliden Isadora (2 pentuetta) Of Leijliden I-Hanne (1 pentue) Melusiinan Charlotte (1 pentue) Nightfall (3 pentuetta) Aldebaran (1 pentue)
Of Leijliden Erasmus (2 pentuetta)	Upland Betty Boop (1 pentue)
Of Leijliden Fransira (1 pentue)	Josephine (1 pentue)
Of Leijliden Favourite (1 pentue)	
Of Leijliden Harper (2 pentuetta)	Of Leijliden Ornelia (1 pentue) Of Leijliden Oquilla (1 pentue) Of Leijliden Orius (1 pentue) Of Leijliden Claudia (1 pentue)
Of Leijliden No Speed Limits (3 pentuetta)	
Of Leijliden Qing Fransman (1 pentue)	Julivon Zorro (1 pentue)

Ceriinan Unramarin jalostuskäytössä olevat jälkeläiset

Ceriinan Unramarilla on useita jalostuskäytössä olevia ensimmäisen ja toisen polven jälkeläisiä. Kuten urosten jalostustilastojen yhteydessä jo nähtiin, etenkin Ceriinan L-pentueella on merkittävä vaikutus kantaan. L-pentueen isänä on viimeisen 20 vuoden aikana eniten käytetty uros Ceriinan Carolus. Useat kasvattajat ovat perustaneet linjojaan tälle pentueelle.

Omat jälkeläiset	2. polven jälkeläiset
Ceriinan Buster	Ceriinan Gipsy (2 pentuetta) Ceriinan Gringo (1 pentue) Ceriinan Gerry (2 pentuetta)
Ceriinan Ducessa (2 pentuetta)	Idaco's Cinnie The Pooh (2 pentuetta)

	Idaco's Chere Celestine (1 pentue) Idaco's Cornelius (1 pentue) Idaco's Din Tin Tin (1 pentue)
Ceriinan Dream Come True (1 pentue)	Cherpin Anis Wild Rose (1 pentue)
Ceriinan Hilda (1 pentue)	
Ceriinan Harris (4 pentuetta)	Ceriinan Kitty (1 pentue) Of leijliden Twist And Flirt (2 pentuetta) Of Leijliden Top-Fighter (1 pentue) Melusiinan Gabrielle (1 pentue) Yarracitta Eppuhiippuheppu (1 pentue)
Ceriinan Larry (4 pentuetta)	Of Leijliden Daddy's Girl (3 pentuetta) Cherpin Black Sex Jack (3 pentuetta) Cherpin Bob-Make My Day (1 pentue) Cherpin Black Brendalee (1 pentue) Cherpin Bea Quella Ceda (1 pentue) Idaco's Everlyn Brown (2 pentuetta)
Ceriinan Levis (1 pentue)	Fundora's Carmen (2 pentuetta)
Ceriinan Lizz-Minell (1 pentue)	
Ceriinan Lysti (2 pentuetta)	Laatain Amicos (2 pentuetta) Clefell's Emerald Empress (2 pentuetta)

Queenie von Werner Junghofin jalostuskäytössä olevat jälkeläiset

Hollannista tuotu narttu Queenie von Werner Junghof sai itse kaksi pentuetta. Vaikutus kantaan tulee etenkin toisen polven jälkeäisten Laatain A- ja B-pentueiden kautta. Nämä molemmat pentueet linjautuvat Ceriinan Carolukseen, joka on B-pentueen isä ja A-pentueen isoisä.

Omat jälkeläiset	2. polven jälkeläiset
Ceriinan Gipsy (2 pentuetta)	Ceriinan Miranda (2 pentuetta) Ceriinan Matilda (1 pentue) Ceriinan Marius (1 pentue)
Ceriinan Gringo (1 pentue)	
Ceriinan Gerry (2 pentuetta)	Hampelmann Heloise (3 pentuetta)
Ceriinan Jilla (2 pentuetta)	Laatain Amicos (3 pentuetta) Laatain Baron (5 pentuetta)
Ceriinan Jerry (2 pentuetta)	

Quency von Haingrabenin jalostuskäytössä olevat jälkeläiset

Saksan-tuonnin Quency von Haingrabenin vaikutus kantaan tulee pääasiassa nartun Of Leijliden Gilda Dark ja sen jälkeläisten Damarees C-pentueen kautta. Isänä tässä pentueessa on kahdeksanneksi käytetyin uros, Ranskan-tuonti Inox de la Capelliere.

Omat jälkeläiset	2. polven jälkeläiset
Of Leijliden Gilda Dark (3 pentuetta)	Damarees Carina (4 pentuetta) Damarees Coyote (2 pentuetta)
Of Leijliden Gregory (2 pentuetta)	
Of Leijliden Isadora (2 pentuetta)	Aaparevon Hillary (1 pentue)
Of Leijliden I-Hanne (1 pentue)	Of Leijliden Ornelia (1 pentue) Of Leijliden Oquilla (1 pentue) Of Leijliden Orius (1 pentue)

Adel Dark Diametten jalostuskäytössä olevat jälkeläiset

Yhdysvalloista tuotu Adel Dark Diamette vaikuttaa kantaan Ceriinan T-pentueen kautta, jonka isänä on käytetyin uros Ceriinan Carolus.

Omat jälkeläiset	2. polven jälkeläiset
Ceriinan Tanya (1 pentue)	Ceriinan Adele (2 pentuetta) Ceriinan Arnold (1 pentue)
Ceriinan Tanita (3 pentuetta)	Ceriinan Dahlia (1 pentue)
Ceriinan Terry (1 pentue)	
Ceriinan Xerox (2 pentuetta)	Ceriinan Emerson (1 pentue)

4.1.5 Pinseri-snautseriristeytys

Rodun pienen populaatiokoon vuoksi muutamat kasvattajat (kennelit Yarracitta, Dorthonion ja Waldschatz) alkoivat 1990-luvun alkupuolella suunnitella populaation laajennusta roturisteytysten avulla. Jo 1950-1960-luvuilla Ranskassa on toteutettu joitakin snautseri-pinseriristeytyksiä, mutta näistä on saatavissa varsin niukasti tietoa. Näitä risteytyskoiria löytyy satunnaisesti joistakin sukutauluista, mm. Dorthonion C-pentueen isän ranskalaisen Saab du Bois Aguetin takaa. Ajatuksen eteenpäin saaminen kesti joitakin vuosia, kunnes vuonna 1996 Suomen Kennelliitto rotujärjestön puollon mukaisesti hyväksyi risteytysuunnitelman, joka sisälsi neljä snautseri-pinseriristeytystä.

Tähän mennessä ensimmäisen polven risteytysyhdistelmiä on toteutettu kaksi: Yarracitta P- (Yarracitta Reticcarudolf & Argenta's Pollyanna) ja O- (Balthasar v Achterplätzchen & Yarracitta Ipanapapanetta) pentueet. Myös toisen polven yhdistelmiä on toteutettu kaksi: Yarracitta E- (Ceriinan Harris-Yarracitta Oiolenkaunokki) ja Yarracitta N- (Fundora's Charmat & Yarracitta Oiolenkaunokki) pentueet. Ensimmäinen kolmannen polven risteytyspentue on 2003 syntynyt Yarracitta J-pentue (Yarracitta Eppuhuippuheppu & Of Leijliden Unra-Eliza).

Eryteisesti ensimmäisen polven risteytyskoirat ovat olleet ulkomuodoltaan ja etenkin karvapeitteen ja värin osalta varsin heterogeenisiä. Toisessa ja erityisesti kolmannessa polvessa värit ovat puhdistyneet ja karvapeitteet olleet valtaosiltaan lyhyitä. Muutenkin rakenteellisesti ja luonteiltaan on syntynyt useita hyviä koiria, ja mm. Yarracitta Juccacuccanen on saavuttanut Suomen muotovalion arvon ja Yarracitta Nettenättinen ja Yarracitta Jeppejäppinen on palkittu näyttelyissä sertillä.

Vaikka risteytyksillä on saatu näin laajennettua populaatiota ja myös onnistuttu useiden koirien kohdalla rakenteen parantamisessa, valitettavasti myös neljällä risteytyskoiralla on todettu perinnöllinen kaihi, eli tältä osin pinserien kaihiongelmaan ei ole saatu apua. Rodun ongelmallisen silmätilanteen vuoksi risteytysprojektin jatko on toistaiseksi avoin.

4.1.7. Yhteenvetoa ja johtopäätöksiä populaatiosta

Jalostusyhteenveto 1995-2004	kpl	%
Pennut	623	99%
Tuonnit	9	1%
Kaikki rekisteröinnit	632	100%
Jalostukseen käytetyt urokset		
Kotimaiset	68	86%
Tuonnit	6	8%
Ulkomaiset	5	6%
Yhteensä	79	100%
Jalostukseen käytetyt nartut		
Kotimaiset	73	97%
Tuonnit	2	3%
Yhteensä	75	100%
Tehollinen populaatiokoko	141	
Osuus käytettävissä olevista koirista		31%

Lähde: KoiraNet-tietokanta sekä Pinsarit ry, jalostustoimikunta

Per-Erik Sundgren on teoksessaan Lemmikkieläinten jalostus määritelty, että eläinkannassa tulisi olla vähintään 100 eläintä, joista vähintään on 20 uroksia ja loput naaraita, jotta jalostuksessa voitaisiin saavuttaa pysyvää edistystä. Tutkija Katariina Mäki määrittelee kannan koon huomattavasti tiukemmin. Hän esittää, että laji, jonka kannan koko on 100-500 yksilöä, on uhanalainen.

Yhteenvetona suomalaisen pinseripopulaation nykytilasta voidaan todeta, että uhanalaisen pieneen kantaan nähden populaation kehityssuunta on ollut myönteinen. Rekisteröinnit ovat pysytelleet kautta aikojen keskimäärin 60 pennun vuosimäärissä. Rodun kasvattajamäärä on aina ollut pieni, keskimäärin vain 2-4 aktiivista kasvattajaa, joten populaation koko ei oleellisesti kasva ellei kasvattajia saada lisää.

Pinsaripopulaation koko on kymmenen vuoden eliniällä laskettuna noin 600 yksilöä, mikä käy ilmi myös yllä olevasta taulukosta. Vuosina 1995-2004 pentuja rekisteröitiin Suomessa kaikkiaan 632. Kun narttuja ja uroksia syntyy suunnilleen yhtä paljon, tuossa 600:ssa on noin 300 urosta ja 300 narttua. Uroksen jalostusikä voi periaatteessa olla kymmenen vuotta, nartun keskimäärin puolet siitä eli viisi vuotta. Tällä tavoin laskettuna jalostukseen olisi kymmentä vuotta kohden käytettävissä noin 300 urosta ja 150 narttua. Tässä ei luonnollisestikaan oteta huomioon terveystutkimuksia eikä muita jalostuskriteereitä, mutta periaatteessa voidaan puhua kuitenkin noin 450:sta jalostukseen käytettävissä olevasta koirasta kymmentä vuotta kohden.

Pinsarin tehollinen populaatio on kuitenkin huomattavasti pienempi kuin käytettävissä oleva populaatio. Vuosina 1995-2004 jalostukseen käytettiin 68 eri urosta ja 73 narttua, yhteensä 141 koiraa, joka edustaa noin 31 % lisääntymisikäisistä koirista. Uroksia olisi ollut käytettävissä yli nelinkertainen määrä ja narttujakin puolet enemmän. Etenkin urosten tasaisempaan käyttöön tulisikin jatkossa kiinnittää enemmän huomiota. Myös jälkeläistilastoista saatujen tietojen perusteella koirien tasaisempi käyttö olisi tärkeää. Kannassamme on useita toisilleen sukua olevia uroksia ja narttuja, joiden suhteelliset jälkeläismäärät ovat nousseet hyvin korkeiksi.

Tehollisesta populaatiokoosta annettu minimisuositus on 200 yksilöä, joten rotumme ei yllä tähän tavoitteeseen. Lisäksi on syytä muistaa, että laskemalla pelkästään jalostukseen käytettyjen koirien määrät, koirien sukulaisuussuhteet eivät tule millään tavalla huomioiduiksi. Todellisuudessa tehollinen populaatiokoko onkin huomattavasti pienempi. Pinsereiden eduksi on kuitenkin todettava se, että suhteutettuna rekisteröintimääriin monilla roduilla tehollinen populaatiokoko on huomattavasti pienempi, usein vain 5-10 % käytettävissä olevasta

kannasta. Suomessa pinsereillä ei myöskään yleensä toisteta samoja jalostusyhdistelmiä, mikä nostaisi kannan sukusiitosastetta.

Jalostukseen käytettyjen koirien sukulaisuussuhde selviää tarkastelemalla populaation sukusiitosprosentin kehitystä. Viidellä polvella laskettuna pinserin sukusiitosprosentti on laskenut nopeasti alkuaikojen lähes 20 prosentista ja jää alle neljään prosenttiin kahdessa viimeisimmässä sukupolvessa. Kun laskennassa otetaan mukaan niin monta sukupolvea kuin kustakin koirasta on saatavilla, sukusiitosaste nousee lähes kahdeksaan prosenttiin viimeisimmässäkin sukupolvessa. Tämä on jo korkea luku koko kannalle, suositus on ettei se saisi ylittää 1-2 prosenttia. Kannan sukusiitosaste ei myöskään saisi nousta enempää kuin 0,25 % vuosittain.

Tuontikoirat, ulkomaisten koirien käyttö ja snautseri-pinseri-ristetytys ovat omalta osaltaan madaltaneet kannan sukusiitosastetta, mutta vieraan materiaalin yhdistäminen vain olemassa olevaan kantaan ei ole kestävä ratkaisu. Yhdistämällä tuontikoiria keskenään saataisiin muutamassa sukupolvessa luotua uusia linjoja, joita voitaisiin yhdistää suunnitelmallisesti vanhoihin linjoihimme. Tämä tietysti edellyttää tiivistä yhteistyötä jalostustoimikunnan ja kasvattajien kesken sekä kasvattajien yhteisvastuullista asennetta rotua kohtaan.

4.2 Terveys

Seuraavaavissa alaluvuissa käydään läpi pinserin tyypillisimpiä sairauksia.

4.2.1 Silmäsairaudet

Harmaakaihi (cataracta)

Harmaakaihi tarkoittaa, että normaalisti täysin läpinäkyvä ja kirkas silmän mykiö eli linssi on samentunut. Kaihi voi esiintyä molemmissa tai ainoastaan toisessa silmässä ja samentumat voivat joko suurentua tai jäädä tietyn kokoisiksi koko elämän ajaksi. Kaihi voi syntyä monesta eri syystä, kuten isku silmään, silmän aineenvaihduntahäiriö, infektioaudit, myrkytystilat ja perinnölliset syyt.

Perinnöllinen harmaakaihi (Hereditary Cataracta = HC)

HC täyttää usein seuraavia kriteerejä: sitä esiintyy rodussa runsaasti, se esiintyy yleensä molemmissa silmissä (ei välttämättä aina samanlaisena), se esiintyy rodulle ominaisessa kohdassa, se lisääntyy ja tiivistyy iän myötä, ja kaihin kehitys vaihtelee roduttain.

Perinnöllinen kaihi voi olla synnynnäinen, varhaisnuoruudessa ilmenevä tai myöhemmällä iällä kehittyvä. Tyypillisimmin perinnöllinen kaihi esiintyy kolmiomaisena samentumana linssin takakapselin sisäpuolella linssin takaosassa takimmaisten kehityssaumojen yhtymäkohdassa. Perinnöllinen kaihi voi sijaita myös linssin muissa osissa. Linssin ytimessä sijaitseva samennus viittaa usein sikiökautiseen kehityshäiriöön.

PHTVL/PHPV (persistent tunica vasculosa lentis / persistent primary vitreus)

PHTVL tarkoittaa eri asteisia sikiökauden verisuonten jäänteitä silmän lasiaisessa näköhermon nystystä linssin takakapseliin ja edelleen linssiin. Pieniä sikiökauden verisuonten jäänteitä esiintyy tarkkaan katsottuna lähes joka koiralla. Haitalliseksi tila muuttuu vasta, jos linssin takakapseli tai linssi samentuu tai lasiaisessa on verisuoni, josta voi vuotaa verkkokalvolle verta. Koska tila on synnynnäinen, lopullinen lausunto voidaan antaa jo ensimmäisen silmätutkimuksen yhteydessä.

Asteet ovat:

- terve: ei muutoksia
- rajatapaus: toisessa silmässä muutama piste verisuonimaista valkoista sidekudosta
- 1 aste: molempien silmien takakapselissa ruskeita pisteitä
- 2 aste: molemmissa silmissä retrolentaarisia pisteitä sekä fibrovaskulaarista plakkia takakapselissa tai sen takana
- 3 aste: edellisten lisäksi verisuoniverkosta
- 4 aste: 2 asteen muutosten lisäksi lenticonus
- 5 aste: 3 ja 4 asteen muutosten yhdistelmä
- 6 aste: edellisten asteiden yhdistelmiä, joihin liittyy muita vakavia muutoksia, kuten linssin halkeamia, mikrophakia, verihyytymiä, suuria pigmenttiläisiä retrolentarisesti

Pinserien silmätilanne

Perinnöllinen kaihi (HC)

Pinserien silmiä on tutkittu järjestelmällisesti vuodesta 1995 lähtien. 1.8.2005 mennessä on tutkittu yhteensä 279 pinserin silmät.

Yhteensä 15 % (43 kpl) pinsereistä on todettu HC eli perinnöllinen kaihi ja 3 % (9 kpl) HC-epäily. Kaihia esiintyy kahta eri muotoa: 63 % koirista (27 kpl) kaihi on mykiön takaosassa posterioris-polaarisella alueella ja 37 % (16 kpl) mykiön muissa osissa. Mykiön muiden osien kaihi on vielä jaoteltavissa kahteen ryhmään: viidellä koiralla se esiintyy mykiön anteriorisella alueella ja lopuilla 11 muissa mykiön muissa osissa, joita ei tarkemmin pystytä luokittelemaan. Lisäksi kolmella yksilöllä on todettu eri lausuntokerroilla molempia kaihityyppejä.

Valtaosalla, 86 %, koirista kaihit ovat olleet 2-asteisia eli posterioris-polaarinen, selvä kolmiomainen tai huomattava mykiön muiden osien kaihi. Kahdella koiralla posterioris-polaariset kaihit edenneet 3-asteelle eli laaja-alaisiksi (9v. ja 10v.) ja neljällä koiralla kaihi on ollut 1-asteista eli lievää, mutta kyseessä ovat olleet nuoret koirat.

Nuorimmat yksilöt, joilla on todettu HC, ovat olleet vain 1,5-vuotiaita, mutta yleisimmin kaihi on todettu noin 4-6 vuoden iässä. On myös useita yksilöitä, joilla ensimmäiset löydökset ovat tulleet esiin vasta 7-8 vuotiaana. Tarkkaa sairauden ilmenemisikää on vaikea arvioida jo muun muassa siksi, että suurin osa koirista tutkitaan parivuotiaana ja sen jälkeen vasta vanhempana, jos tutkitaan. Lisäksi noin joka viidennellä koiralla on muita löydöksiä, joista suurin osa on ikääntymiseen liittyviä muutoksia. Todennäköisesti näiden muiden löydösten jatkuva lisääntyminen johtuu siitä, että eläinlääkärit kirjaavat löydökset yhä tarkemmin.

Jos lasketaan vain kaikki yli 4-vuotiaana tutkitut koirat, 143 kpl, on näissä HC-tapauksia 24 % ja epäilyjä 29 % tutkituista koirista. Edellä mainittu 24 % sopii hyvin mendelistiseen ressesiivisen periytymisen kaavaan, eli kahden sairauden kantajan jälkeläisistä 25 % on sairaita, 50 % oireettomia kantajia ja 25 % terveitä. Resessiivistä periytymistä tukee myös se, että muutamissa tapauksissa on todistettavasti voitu osoittaa taudin hypänneen sukupolvien yli. Kaihin osalta suurin ongelma on se, ettei kantajia pystytä erottamaan terveistä, koska saatavilla ei ole geenitestiä.

Pinsereillä vaikuttaisi olevan muutamia sukulinjoja, joissa taudin on voitu todeta siirtyneen sukupolveilta toiselle, ja nämä linjat ovat myös ne käytetyimmät. Valitettavasti ei kuitenkaan ole voitu todistettavasti löytää myöskään mitään puhtaampaa sukulinjaa, on vain linjoja, joissa koiria on tutkittu vähemmän tai sitten yksilöt on tarkastettu vain nuorina.

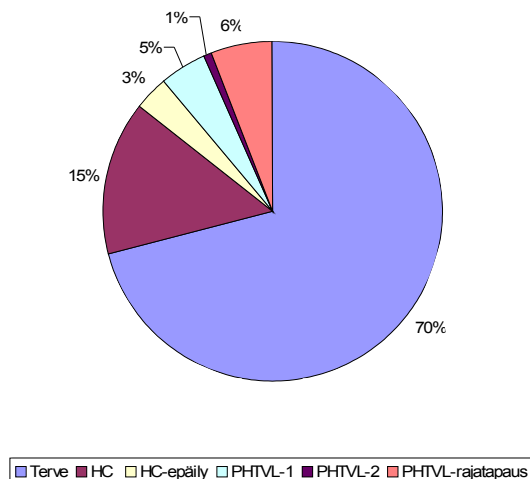
Kaihin kaksi eri tyyppiä näyttivät aluksi periytyvän eri linjoissa, mutta tällä hetkellä molempia muotoja on löytynyt samoista pentueista, jopa samoista yksilöistä. Lisäksi kannan pienuuden takia sukutaulut menevät ristiin ja päällekkäin niin, että tällä hetkellä ei pystytä osoittamaan jommankumman tyypin selkeitä periytymislinjoja.

PHTVL

Pinsereillä on todettu jonkin verran lieviä PHTVL- muotoja. Tutkituista koirista 5 % on rajatapauksia ja 5 % on todettu PHTVL-1-aste, jolla ei ole merkitystä jalostuskäytössä. Kahdella koiralla on diagnosoitu PHTVL-2-aste.

Yhteensä vain seitsemällä koiralla, joilla todettu HC, on todettu myös PHTVL, joten nämä sairaudet eivät näytä liittyvän toisiinsa.

Pinsereiden silmätutkimustulokset 1995 – 1.8.2005.

Lähde: Pinsarit ry, jalostustoimikunta.

Kolmelta täysin eri sukuiselta yksilöltä on myös löytynyt viime vuosina yksittäiset distichiasis-ripset ja ne ovat saaneet cilia aberranta sairaus -statuksen. Ei ole tiedossa, esiintyykö rodussa tätä enemmänkin, vai onko kyseessä vain sattuma.

4.2.2 Lonkkaniveldysplasia

Lonkkanivel koostuu kolmen lantioluun muodostamasta nivelkuopasta ja siihen sopivasta reisiluun päästä. Niveltä ympäröi nivelkapseli ja nivelontelossa on voiteluaineena nivelnestettä. Nivelpintoja päällystää nivelrusto. Reisiluun pään side kiinnittää reisiluun nivelkuoppaan. Vahvat lantion lihakset tukevat niveltä. Lonkkanivel muotoutuu kasvun aikana. Ongelmatapauksissa reisiluun pää ei istu tiiviisti lonkkamaljaan. Löysyys altistaa nivelruston kulumiselle.

Arviot lonkkaniveldysplasian periytymisasteesta vaihtelevat eri tutkimuksissa. Perimällä on joka tapauksessa tärkeä osuus lonkkavian syntymisessä. Muita vaikuttavia tekijöitä ovat mm. kasvuajan ruokinta, sopimaton rasitus tai lihavuus pentuiässä.

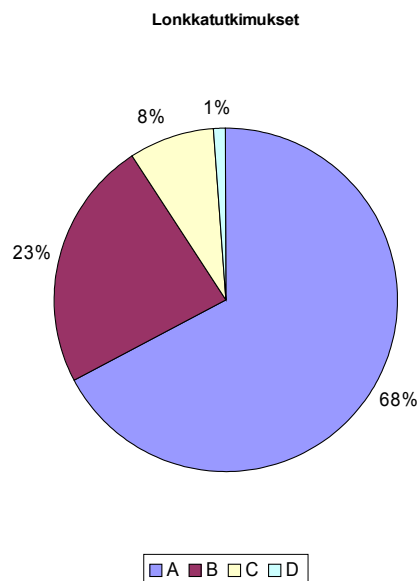
Lonkkaniveldysplasian diagnoosi tehdään röntgenkuvista. Koiran tulee olla vähintään 12 kuukauden ikäinen kuvattaessa. Suomessa tällä hetkellä voimassa oleva luokittelu perustuu FCI:n kriteereihin (ulkomaisissa tutkimustuloksissa käytetään erilaista luokitusta, esim. HD0-HD4).

- A ei muutoksia (dysplasiavapaa)
- B lähes normaali/rajatapaus
- C lievä dysplasia
- D keskivaikea dysplasia
- E vaikea dysplasia

Pinserien lonkkatilanne

Vuosina 1991-1.8.2005 tutkittiin yhteensä 196 pinserin lonkat. Näistä A-tuloksen sai 68 %, B-tuloksen 23 %, C-tuloksen 8 % ja D-tuloksen 1 %. Vaikka valtaosalla pinsereistä onkin terveet lonkat, lievien lonkkavikojen osuus alkaa olla jo merkityksellinen.

Pinserien lonkkatutkimustulokset 1991 – 1.8.2005

Lähde: Pinsarit ry, jalostustoimikunta.

4.2.3 Kyynärniveldysplasia ja patellaluksaatio

Kyynärniveldysplasia on lonkkaniveldysplasian tapaan nivelen kasvuhäiriö, johon vaikuttavat monet tekijät kuten perimä, ruokinta ja rasitus. Kasvuhäiriön muodostuminen ajoittuu pitkien rustoisten putkiluiden luutumisjaksoon 4-7 kuukauden iässä. Oireilun tavallisin alkamisikä on 6-9 kk, oireina kipu ja ontuma.

Dysplasian kartoitustutkimus tehdään röntgenkuvauksella, minimi-ikä on 12 kuukautta. Kuvista tutkitaan nivelrikkomuutoksia (artroosi). Arvosteluasteikko on seuraava:

- 0 normaalit kyynärnivelet
- 1 lievät muutokset
- 2 kohtalaiset muutokset
- 3 voimakkaat muutokset

Pinsereitä on kyynärkuvattu vuoden 2004 loppuun mennessä 32 kpl. Kaikkien tulokset ovat 0/0.

Patellaluksaatio eli polvilumpion sijoiltaanmeno ei lieväästeisena välttämättä aiheuta lainkaan oireita. Pahempiasteisena polvilumpio voi spontaanisti mennä sijoiltaan ja aiheuttaa koiralle hypähtelyä, ajoittaista sairaan jalan ontumista tai käyttämättömyyttä. Pahimmassa asteessa polvilumpiot ovat jatkuvasti sijoiltaan, jolloin koira voi olla pahoin invalidisoitunut. Patellaluksaatio liittyy rakenteeseen ja suorakulmaisuus ja länkisäärisyys ovat altistavia tekijöitä.

Virallisen polvitarkastuksen patellaluksaation varalta tekee siihen koulutuksen saanut eläinlääkäri. Tutkimus tehdään käsin, apuna voidaan käyttää röntgenkuvausta.

Arvosteluasteikko on:

- 0 Normaali
- 1 Polvinivel on lähes normaali. Polvilumpiota voidaan liikutella helpommin kuin normaalisti ja patella saadaan luksoitumaan, mikäli polvea samalla ojennetaan. Patella saattaa luksoitua ajoittain, mutta se palautuu itsestään paikoilleen. Polvilumpioon suoran siteen kiinnityskohta saattaa olla lievästi kiertynyt.
- 2 Polvilumpio on tavallisesti paikoillaan raajan ollessa ojennettuna. Lumpio luksoituu polvea koukistettaessa tai rotatoitaessa (kierrettäessä) ja pysyy poissa telaurasta kunnes se asetetaan takaisin paikoilleen. Sääriluun yläosa on kiertynyt jopa 30 astetta sisäänpäin.
- 3 Polvilumpio on yleensä luksoituneena. Lumpio saadaan asetettua tilapäisesti paikoilleen. Sääriluu on kiertynyt jopa 30-60 astetta.
- 4 Polvilumpio on pysyvästi sijoiltaan, eikä se pysy telaurassa ilman leikkausta. Sääriluun yläosa on kiertynyt jopa 90 astetta.

Pinsereitä on polvitutkittu vuoden 2004 loppuun mennessä 13 kpl. Kaikkien tulokset ovat 0/0.

4.2.4 Muita tiedossa olevia sairauksia

Jalostustoimikunta teki kesällä 2004 terveystarkastuksen, joka suunnattiin 1989-2004 syntyneille pinsereille. Lomake lähetettiin postitse 323 koiran omistajalle, ja lisäksi se oli ladattavissa kerhon nettisivuilla. Vastauksia tuli 168 eli vastausprosentti oli 51 %. Alla on tiivistelmä kyselyn tuloksista. Tulokset ovat yleistettävissä koko populaatioon.

Nuoruusiän sairaudet ja vaivat

Halkeilevat, verta vuotavat korvalehdet			65	47%
Rokotusoireita			35	25%
Huonosti irtoavia maitohampaita			19	14%
Hammaspuutoksia			7	5%
Napatyrä			7	5%
Sikaripunkki, Kapea alaleuka, Häntämutka, Piilokives			3	2%
Purentavika			2	1%
Ruokatorven laajentuma			1	1%
			139	100%

Halkeilevat ja verta vuotavat korvanlehdet

Nuorten pinsereiden yleisin vaiva on halkeilevat ja kärjistään verta vuotavat korvanlehdet. Vaiva on yleinen etenkin nuorilla, alle kaksivuotiailla koirilla. Terveystarkastuksen perusteella 47% nuorista koirista kärsii tästä vaivasta, ja 13 prosentilla vaiva on jatkunut myös aikuisiällä. Pinsereille tyypillinen pään ravistelu, jossa korvankärjet osuvat päätä vasten, näyttää edistävän ongelmaa. Vaivan perimmäisestä syystä ei ole tietoa.

Vaivaa tiedetään esiintyvän myös muilla roduilla, mutta jalostustoimikunnalla ei ole toistaiseksi systemaattista tietoa asiasta. Myöskään eläinlääkäreiden suosituksia vaivan hoidosta ei ole kerätty.

Rokotusoireet

Toiseksi yleisin nuorten koirien vaiva on ensimmäiseen penikkatautirokotukseen liittyvät neurologiset oireet. Tämä ongelma tunnetaan jo 1980-luvulta lähtien. Varsinaista syytä pinserien oireille ei tiedetä, mutta oireet sopivat jonkinlaiseen immunologiseen (allergiseen) enkefaliittiin, joka johtuisi ainakin jossain määrin rodussa esiintyvistä, mahdollisesti perinnöllisestä geneettisestä poikkeamasta.

Oireet ilmaantuvat yleensä vasta 8-14 vuorokauden kuluttua ensimmäisestä rokotuksesta ja ilmenevät tyypillisesti tasapainovaikeuksina, vapinana ja oksenteluna. Oireet kestävät muutamasta vuorokaudesta noin viikkoon. Hoito on lähinnä oireenmukaista lyhytvaikutteisilla kortikosteroideilla ja B-vitamiinilla. Reagoineet koirat ovat toipuneet täysin ennalleen, eikä vastaavia oireita ole yleensä esiintynyt enää seuraavilla rokotuskerroilla.

Terveystarkastuksen perusteella rokotusoireita oli ilmennyt joka neljännellä (25 %) pinsereillä (35 kpl). Edelliset kyselyt tehtiin vuosina 2000 ja 1992, jolloin reagoineita oli 18% ja 33%. Jalostuksessa on ollut tavoitteena, ettei yhdistetä koiria, joilla itsellään tai useammalla niiden pentuesisaruksista on ollut rokotusoireita. Reagoineiden yksilöiden määrä näyttää pienentyneen mahdollisesti jalostuskriteerin myötä.

Aikuisiän sairaudet ja vaivat

Terveyskyselyn perusteella aikuisten pinsereiden yleisimpiä vaivoja ovat halkeilevat korvanlehdet, korvatulehdukset, furunkuloosi sekä erilaiset allergiat, jota voivat ilmetä mm. ihotulehduksina ja ruoka-aine-allergioina.

Halkeilevat korvanlehdet			7	13%
Korvatulehdukset			7	13%
Furunkuloosi			7	13%
Ihotulehdukset (allergia)			6	11%
Ruoka-allergia			6	11%
Nisäkasvaimet			5	9%
Tiheät juoksut			5	9%
Iho-ongelmat, karvattomat kohdat			3	5%
Ihottumat			3	5%
Epileptiset kohtaukset			3	5%
Ihon autoimmuunisairaus, karvattomuus			1	2%
Sieni-infektio			1	2%
Muu allergia			1	2%
			55	100%

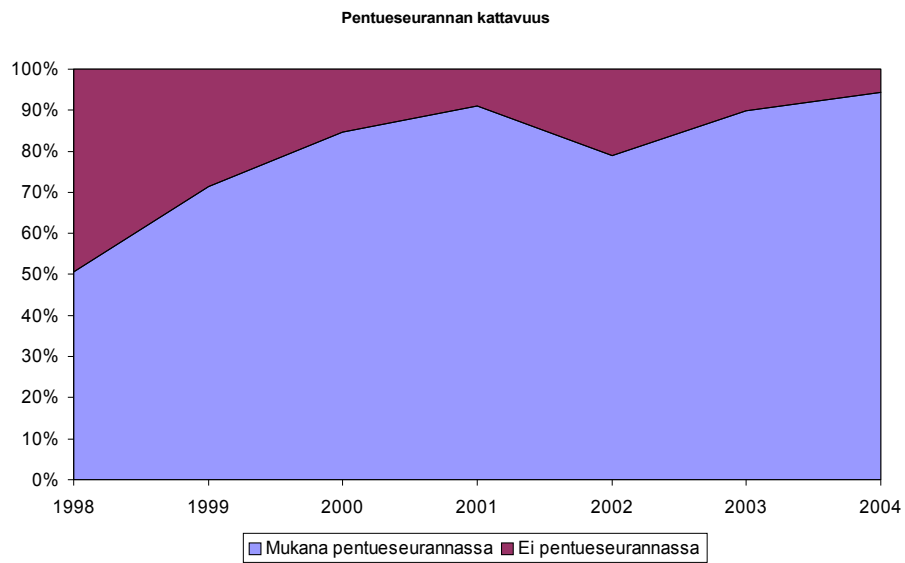
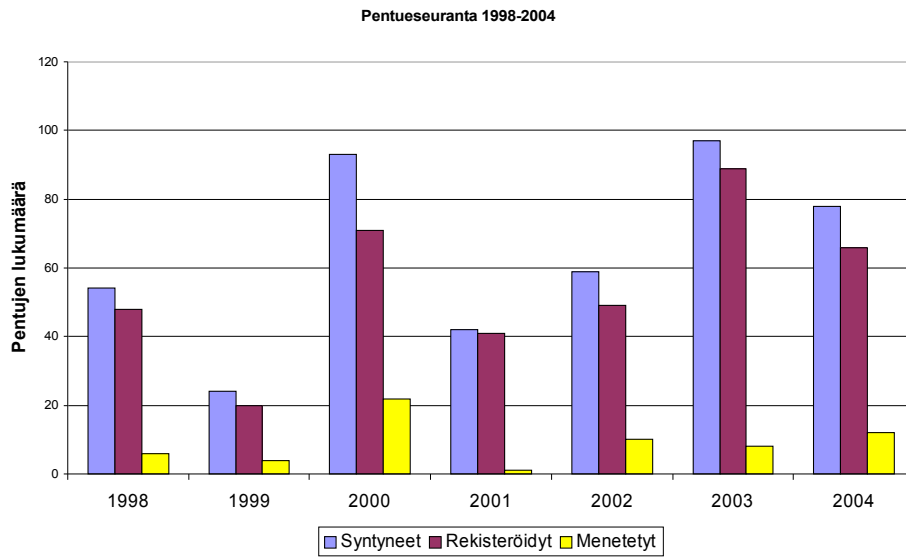
Sydänviat

Rodussa on tiettävästi kautta aikojen esiintynyt jonkin verran sydänvikoja. Osa niistä on synnynnäisiä, esim. umpeutumaton kammioväliseinäreikä, osa on tullut ilmi vasta 4-5 vuoden iässä sydänlihaksen laajentumina tai vasta vanhuusiällä. Sydänvikojen yleisyydestä jalostustoimikunnalla ei ole luotettavaa tietoa.

4.2.5 Lisääntyminen

Rodun elinvoimaisuutta kuvaavat osaltaan erilaiset lisääntymiseen liittyvät asiat, kuten pentuekoko, menetettyjen pentujen osuus syntyneistä sekä menetysten syyt. Pinsereiden jalostustoimikunta on kerännyt kasvattajilta tietoja pentueista jo 1990-luvulta lähtien, ja suurin osa pentueista on pentueseurannan piirissä. Kasvattajat vastaavat pentueseurantalomakkeessa mm. pentukuolleisuutta sekä erilaisia virheitä koskeviin asioihin.

Seuraavalla sivulla olevaan kuvioon on tilastoitu syntyneet, rekisteröidyt ja menetetyt pennut 1998-2004. Kuviosta havaitaan, että menetettyjen pentujen osuus on vaihdellut 2,5 – lähes 20 prosentin välillä, ollen keskimäärin hieman yli 10 %. Menetetyistä pennuista suurin osa on ollut syntyjäänkin elinkelvottomia tai kuollut melko pian syntymän jälkeen. Pieni osa on karsittu värvirheiden (pronssi), koukkuhäntien tai napatyrien vuoksi. Vuonna 2000 menetettiin kuitenkin suhteessa enemmän pentuja kuin muina vuosina yksittäisiin pentueisiin keskittyneiden kuolleisuustapausten vuoksi.

4.2.6 Terveystilanne muissa maissa

Saksa

Luotettavaa tietoa saksalaisesta pinsarikannasta on vaikea saada. Koiria käy esimerkiksi näyttelyissä huomattavasti vähemmän kuin Suomessa, varsinaisia jalostustarkastuksia ei järjestetä, eikä niistä ole kattavasti julkisia vuosittaisia tilastoja.

Saksassa on suunnitteilla vapaaehtoinen jalostustarkastus kaikille snautseri-pinseri-rotujen jalostuskoirille. Tarkastuksen hyväksytyt suorittaneiden vanhempien jälkeläiset saavat erilaisen rekisterikirjan kuin muut. Tarkastukseen sisältyy kolme näyttelytulosta, hyväksytyt BH- ja kestävyyskokeet sekä varsinainen jalostustarkastus, johon kuuluu lähinnä luonnetta testaavia osioita.

Tällä hetkellä jalostuskoirilla tulee olla lonkkalausunto ja jalostukseen saa käyttää vain A- tai B-lonkkaisia yksilöitä. Esimerkiksi vuonna 2003 (2002) kuvattiin 33 (20) koiraa, joista A: 27 (817), B: 6 (3), C,D,E: ei yhtään koiraa. (Lähde: PSK:n jäsenlehti Pinscher und Schnauzer 5/2004).

Saksassa ei ole silmätarkastuspakkoa jalostuskoirille, mutta vuoden 2005 alusta lähtien osa kasvattajista vaatii jalostuskoirilta silmätarkastuslausuntoa. Tietyt sairaudet (mm. HC) johtavat jalostuskieltoon. Tutkimustulosten kattavuudesta ei ole varmaa tietoa, esim. ei ole varmaa, julkaistaanko myös silmäsairaiden koirien tutkimustulokset. Virallisten tietojen mukaan Saksassa ei esiinny HC:ta. Tosin esimerkiksi vuonna 2002 tutkittiin 44 koiran silmät, joista 36 silmät oli terveet ja kahdeksalla oli tarkemmin määrittelemättömiä, ilmeisesti perinnöllisiä löydöksiä (koottu vuoden 2002 P und S-lehdistä). Epävirallisten suullisten tietojen mukaan ainakin saksalaiset silmäeläinlääkärit ovat todenneet pinsereillä esiintyvän HC:tä. Pinsarit ry:n kirjallisiin kysymyksiin silmäsairauksista Saksassa ei ole saatu mitään vastausta.

Saksassa on kehitetty vuoden 2005 aikana dna-testi, jolla voidaan tunnistaa haalistumavärejä aiheuttava geeni. Kehitystyö alkoi vuonna 2003, kun Saksassa kahdessa pentueessa 34:sta syntyi sinisiä pentuja, samoin ainakin yhdessä pentueessa vuonna 2004. Myös Suomesta kysyttiin näytteitä, mutta jalostustoimikunta katsoi tuolloin aiheellisemmaksi panostaa HC:n tutkimiseen. Testi on nyt muunkin maalaisten kasvattajien saatavilla lähettämällä dna-näytteet Saksaan.

Muut Pohjoismaat

Tällä hetkellä Ruotsissa ei pinsereillä ole minkäänlaisia terveystarkastusvaatimuksia, mutta osa kasvattajista tutkituttaa silti koiransa. Ruotsin rotukerholta saatujen tietojen mukaan 2000-luvulla on tutkittu (kevääseen 2005 mennessä) 69 pinserin silmät, joista vain kahdelta on löytynyt kaihimuutoksia ja yhdellätoista koiralla on muita löydöksiä. Tosin kyseisistä koirista vain 14 on tutkittu 4-vuotiaana tai sitä vanhempina, joten oletettavasti mahdolliset kaihimuutokset eivät ole vielä näkyvissä.

Edellä mainittu oletus perustuu siihen, että Suomessa on HC-löydöksiä runsaasti ja molempien maiden koirat ovat hyvin samansukuisia. Lisäksi Suomessa on todettu ainakin yhden ruotsalaiskoiran jälkeläisellä HC. Virallisten tietojen mukaan lonkat on kuvattu (1990-kevät 2005) 75 koiralta, joista 13 kpl on UA, eli vanhan luokituksen mukaan A tai B, 34 kpl A, 16 kpl B, 10 kpl C (13 %) ja 2 kpl D (2,6%).

Norjassa jalostuskoirien silmät ja lonkat tulee tutkia. Tulokset 1996-20.3.2003: 19 silmätarkastettua, joista yhdellä katarakta. Lonkkatilasto vastaa suomalaista ja ruotsalaista.

Yhdysvallat

Jalostuskoirilta ei vaadita terveystutkimuksia, mutta jotkut kasvattajat tutkituttavat koiransa lonkka-, silmä, kilpirauhas- ja sydänsairauksien varalta. HC:ta esiintyy niin Euroopasta kuin Australiastakin lähtöisin olevissa linjoissa. Terveystutkimukset eivät kuitenkaan ole kattavia, esim. läheskään kaikkien jalostukseen käytettyjen koirien silmiä ei ole tutkittu vanhempina, vaikka virallinen tutkimustulos on Yhdysvalloissakin voimassa vain vuoden. Merkille pantavaa on myös, että muutama Australiasta viety koira on todettu geenitestillä von Willebrandtin taudin tyyppi-1 kantajiksi. Nämä koirat polveutuvat alunperin eurooppalaisista linjoista.

Yhdysvalloissa väreiksi hyväksytään myös haalistumavärit, ja korvat ja hännät typistetään edelleen.

Australia

Terveystutkimukset eivät toistaiseksi ole pakollisia, mutta muutamat kasvattajat ovat alkaneet tutkia jalostuskoiriensa silmät ja lonkat vuoden 2005 alusta. Aineistoa on vielä liian vähän, jotta johtopäätöksiä voitaisiin esittää.

Ranska

Ranskalaisesta rotukerhosta ei ole vastattu Pinsarit ry:n kyselyihin terveystutkimuksista, eikä näistä asioista myöskään löydy tietoa Internetistä, joten Ranskan pinserien terveystilanteesta ei ole tietoa.

Tsekin tasavalta

Tsekeissä on kaksi eri kenneljärjestöä, jotka rekisteröivät pinsereitä ja niiden rekisteröintikriteerit vaihtelevat. Toisessa niistä esimerkiksi suhtaudutaan hammaspuutoksiin todella tiukasti, jo yhdenkin P1:n puuttuminen estää jalostuskäytön. Lonkat koirilta kuvataan pääsääntöisesti ja myös silmätarkastuksia tehdään, vaikka maassa ei paikallisten kasvattajien mukaan olekaan yhtään virallista silmäeläinlääkärinä.

4.3 Luonne ja käyttööminaisuudet

Pinseri on nykyisin lähinnä seura - ja harrastuskoira. Rotukerhon jäsenistölle vuonna 2004 suuntaaman kyselyn perusteella 80 % pinsereistä elää kaupunkikoirina ja 60 prosentilla on lapsikontakteja, joten rodun pitäisi pärjätä tällaisissa oloissa.

Jalostustoimikunnan järjestämässä keskustelutilaisuudessa 3.4.2005 kasvattajat ja harrastajat korostivat sitä, että pinseri ei ole joka perheen koira, ja että luonteeseen tulee kiinnittää enemmän huomiota niin jalostuksessa kuin pennunostajien kanssa keskusteltaessakin.

4.3.1 Suomalaisen luonnetestin esittely

Luonnetestin tarkoituksena on tutkia koiran käyttäytymistä tilanteissa, joissa sen hermosto joutuu rasitetuksi. Testitulosta voidaan käyttää koirien luonnekuvan määrittämiseen ja koulutuskelpoisuuden arviointiin. Testitulos antaa myös viitteitä koiran jalostuskelpoisuudesta jalostusta ohjaaville rotujärjestöjen jalostustoimikunnille ja kasvattajalle. Testin voivat järjestää kaikki Suomen Kennelliiton jäsenyhdistykset. Luonnetestin järjestäminen anotaan Suomen Palveluskoiraliitolta.

Testiin ovat oikeutettuja osallistumaan Suomen Kennelliiton tai sen hyväksymään koirarekisteriin merkityt koirat, jotka ovat vähintään kahden ja korkeintaan kuuden vuoden ikäisiä, tunnistusmerkitty ja rokotettu Suomen Kennelliiton määräysten mukaisesti. Luonnetestissä saavat toimia testituomareina ainoastaan Suomen Kennelliiton virallisesti hyväksymät testituomarit. He saavat arvostella päivän aikana korkeintaan 10 koira.

Testissä alle 75 pistettä saavuttanut koira saa osallistua uusintatestiin vain yhden kerran, aikaisintaan 6 kuukauden kuluttua edellisestä testistä.

Testin osasuoritukset

Toimintakyky on luonteenominaisuus, jonka avulla koira kykenee toimimaan oikealla tavalla ilman ulkoista pakkoa, todellisten vaaratilanteiden tai luuloteltujen vaaravaikutusten keskellä joutumatta pelon valtaan, keskeyttämättä toimintaansa.

Terävyys on koiran taipumus reagoida vihamielisesti odottamattoman ärsykkeen sattuessa.

Puolustushalu on perinnöllinen ominaisuus asettua vaaratilanteessa puolustamaan ohjaajaansa ja itseään.

Taisteluhalu on perinnöllinen taipumus nauttia taistelemisesta itsestään, leukojen ja lihasten käytöstä.

Hermorakenteella tarkoitetaan koiran synnynnäistä vahva- tai heikkohermoisuutta, joka ilmenee kun koira syystä tai toisesta joutuu voimakkaaseen, vaihtelevaan sisäiseen jännitystilaan.

Temperamentti on kyky nopeasti reagoida ja järjestäytyneesti kohdata ympäristöärsykeitä, samoin kuin kyky nopeasti sopeutua muuttuneisiin tilanteisiin.

Kovuudella tarkoitetaan sitä, miten koira antaa epämiellyttävän tuntuisten järkytysten vaikuttaa vastaiseen toimintaansa.

Luoksepäästävyys tarkoittaa koiran suhtautumista vieraaseen henkilöön.

Laukauspelottomuus. Koiran laukauskestävyys testataan 9mm paukkupanoksin terävyyskokeen jälkeen koiran ollessa kytkettynä seinään tai koiran puuhastellessa ohjaajan kanssa. Puuhailu on yleensä liikkumista ohjaajan kanssa tähän tarkoitukseen varatulla alueella, maaperän haistelua.leikkimistä ohjaajan kanssa tms.

Luonnetestin arvostelu

I Toimintakyky, kerroin 15

- +3 erittäin suuri
- +2 suuri
- +1 kohtuullinen
- 1 pieni
- 2 riittämätön
- 3 toimintakyvytön

II Terävyys, kerroin 1

- +3 kohtuullinen ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua
- +2 suuri ilman jäljelle jäävää hvökkäyshalua
- +1 pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua
- 1 pieni jäljelle jäävin hyökkävshaluin
- 2 kohtuullinen jäljelle jäävin hyökkäyshaluin
- 3 suuri jäljelle jäävin hyökkäyshaluin

III Puolustushalu, kerroin 1

- +3 kohtuullinen, hillitty
- +2 suuri, hillitty
- +1 pieni
- 1 haluton
- 2 erittäin suuri
- 3 hillitsemätön

IV Taisteluhalu, kerroin 10

- +3 suuri
- +2 kohtuullinen
- +1 erittäin suuri
- 1 pieni
- 2 riittämätön
- 3 haluton

V Hermorakenne, kerroin 35

- +3 rauhallinen ja varma
- +2 suhteellisen rauhallinen
- +1 hieman rauhaton
- 1 vähän hermostunut
- 2 hermostunut
- 3 erittäin hermostunut

VI Temperamentti, kerroin 15

- +3 vilkas
- +2 kohtuullisen vilkas
- +1 erittäin vilkas
- 1 häiritsevän vilkas
- 2 välinpitämätön
- 3 apaattinen

VII Kovuus, kerroin 8

- +3 kohtuullisen kova
- +2 kova
- +1 hieman pehmeä
- 1 erittäin kova
- 2 pehmeä
- 3 erittäin pehmeä

VIII Luoksepäästävyys, kerroin 15

- +3 hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin
- +2 luoksepäästävä, hieman pidättyväinen
- +1 mielitelevä
- 1 selvästi pidättyväinen
- 2 hyökkäävä
- 3 salakavala

Laukauspelottomuus

- + laukausvarma
- + laukauskokematon
- + paukkuärtyisiä
- laukausalttis
- laukausarka

Testitulos

Testitulos = loppupistemäärä muodostuu arvostelutaulukon mukaan saadusta pistemäärästä, joka on -300 ja +300 välillä.

Hyväksytyt tulokset

Roduilla, joilla hyväksytyt luonnetestitulot vaaditaan valionarvoon yms., koira saavuttaa hyväksytyt tulokset, kun edellä mainitulla tavalla laskettu lopputulos on vähintään +75 ja koira on saanut vähintään arvosanan + 1 terävyydessä, hermorakenteessa ja luoksepäästävyudessa sekä arvosanan + laukauspelottomuudesta.

4.3.2 Pinsereiden luonnetestien tulokset

Pinsereitä on luonnetestattu 22.8.2005 mennessä yhteensä 72 kappaletta, joista uroksia on 34 ja narttuja 39. Kaksi urosta ja yksi narttu on testattu kahdesti, mutta niiden arvostelut ovat poikenneet toisistaan sen verran, että kaikki testikerrat on laskettu mukaan taulukkoon, eli testikertoja pinsereillä on 75. Lisäksi kymmenkunta pinseriä on testattu 1980- ja 1990-lukujen taitteessa, mutta niiden tuloksia ei ole ollut saatavilla

Keskivertopinsereillä on luonnetestien perusteella kohtuullinen toimintakyky, pieni terävyys ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua, pieni puolustushalu, uroksilla pieni tai riittämätön taisteluhalu, nartuilla pieni tai kohtuullinen taisteluhalu, hermorakenne on hieman rauhaton, temperamentti on vilkas, pinseri on hieman pehmeä, luoksepäästävyydeltään avoin ja hyväntahtoinen, paljon on myös hieman pidättyväisiä.

Luonnetestin perusteella pinseri erottuu muista seurakoirista temperamenttinsa eli vilkkautensa osalta. Palveluskoiraksi siltä vaadittaisiin enemmän taisteluhaluja, toimintakykyä ja kovuutta.

Vuoden 1995 alusta lähtien laukauspelottomuus on arvosteltu erikseen, sitä ennen se vaikutti suoraan hermorakenteen arvosanaan niin, että laukausaltiilla tuli hermorakeenteesta automaattisesti miinusmerkkinen arvosana. Näitä aiemmin testattuja on yhteensä 19 koiraa, joista kuudella nartulla ja kahdella uroksella on hermorakenteesta negatiivinen arvosana. Vuoden 1995 alusta lähtien on testattu 54 koiraa, joista laukauskokemattomia on ollut kuusi urosta ja kaksi narttua sekä laukausaltiita kolme urosta ja viisi narttua. Yhteensä laukauksiin on reagoitunut siis 16 koiraa 56:sta eli noin 29%.

Luonnetestatut pinsarit 22.8.2005 mennessä

		-3	-2	-1	1	2	3
Toimintakyky	u			13	21 (58%)	2	
	n			15	24 (62%)		
Terävyys	u			1	24 (66%)	3	8
	n				29 (74%)	1	9
Puolustushalu	u			9	22 (61%)	1	4
	n			10	22 (56%)		7
Taisteluhalu	u		11	16 (44%)		8	1
	n		9	16 (41%)		12 (30%)	2
Hermorakenne	u		1	4	29 (80%)	2	
	n			3	34 (87%)	2	
Temperamentti	u			4	6	9	17 (47%)
	n			3	9 (23%)	12 (30%)	15 (38%)
Kovuus	u		5		28 (77%)		3
	n		7		25 (69%)		7
Luoksepäästävyys	u			1	4	14 (38%)	17 (47%)
	n			1	1	14 (36%)	23 (59%)

Lähde: Pinsarit ry, jalostustoimikunta.

4.3.3 Luonnetestitulosten tulkintaa ja johtopäätöksiä

Pinserin taisteluhalu on useimmiten -1 pieni, mikä myös muun luonteen ottaen huomioon on hyvä tulos, samoin -2 riittämätön. Tosiasia on, että suurin osa pinsereistä on hyvinkin leikkisiä ja kykeneviä rottajahtiin, mutta se ei vain tule ilmi testissä. Taistelutahto +2, kohtuullinen on rotumääritelmän mukaan ihanteellisin, mutta nyky-yhteiskuntaan soveltuvuutta ajatellen on hyvä, että pinsereillä ei ole todettu tätä suurempaa taistelutahtoa.

Hermorakenteen tulisi olla +1, hieman rauhaton tai mieluusti +2, suhteellisen rauhallinen. Hermorakenteesta tuloksen -1, vähän hermostunut, saaneiden jalostuskäyttöön tulisi suhtautua kriittisesti.

Temperamentissa ihanne on +3, vilkas tai +2, kohtuullisen vilkas. Nyt yhteensä 29% koirista +1, erittäin vilkkaita tai -1, häiritsevän vilkkaita. Kahta tällaista koiraa ei kannattaisi yhdistää.

Koirista 37%:lla toimintakyky on -1, pieni. Tavoite tulisi olla +1 kohtuullinen. Toimintakyky kuvaa koiran rohkeutta, moottoria, joka saa koiran jatkamaan suoritusta, vaikka se kohtaisikin epämiellyttäviä asioita.

Terävyydessä +1, pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua, lienee nyky-yhteiskunnassa ihanteellisin. Terävyydestä negatiivisen arvon saaneita koiria ei tulisi käyttää jalostukseen.

Puolustushalu useimmiten +1, pieni tai -1, haluton, jotka ovat myös nyky-yhteiskunnassa sopivia arvosanoja, myös +3 kohtuullinen ja hillitty, on hyvä tulos.

Kovuudessa +1, hieman pehmeä on ihanne. ”Tosi harrastajalle” myös +3, kohtuullisen kova, voi olla sopiva koira. Pehmeitä koiria (-2) tulisi sen sijaan jalostuksessa välttää.

Luoksepäästävyudessa paras tulos on +3, hyväntahtoinen, luoksepäästävä ja avoin. Pinsarille myös +2, luoksepäästävä, hieman pidättyväinen (37% koirista) on ehkä enemmän rotumääritelmän mukainen. Miinus-tuloksen saaneita koiria ei tulisi käyttää jalostukseen.

Laukauspelottomuudessa 29% nykyisellä testillä testatuista koirista reagoi selvästi laukauksiin. Tiedossa on, että useista nuorempina täysin laukasvarmoista koirista on tullut keski-ikässä ja sen jälkeen hyvinkin ääniherkkiä.

Nyky-yhteiskuntaan sopivan pinserin ihanneluonne on siis seuraavanlainen:

Toimintakyky:	+1
Terävyys:	+1
Puolustushalu:	+1 (-1, +3)
Taisteluhalu:	-1 (-2)
Hermorakenne:	+1 (+2)
Temperamentti :	+3 (+2)
Kovuus:	+1 (+3)
Luoksepäästävyys:	+3 (+2)

Se poikkeaa rotumääritelmän mukaisesta pinseristä, joka voisi luonnetestien perusteella olla seuraavanlainen:

Toimintakyky:	+1 (+2)
Terävyys:	+3
Puolustushalu:	+3 (+2)
Taisteluhalu:	+2
Hermorakenne:	+2 (+1)
Temperamentti :	+3
Kovuus:	+3 (+1)
Luoksepäästävyys:	+2

4.3.4 Luonnekyselyn tulokset

Jalostustoimikunta kartoitti keväällä 2004 tehdyn terveystarkastuksen yhteydessä myös omistajien kokemuksia pinserin luonteesta. Kyselyn otantaa on selvitetty tarkemmin luvussa 4.2.4. Korkean vastausprosentin perusteella tulokset ovat yleistettävissä koko populaatioon. Ne ovat myös yhteneväisiä edellisessä luvussa esitettyjen luonnekyselytulosten kanssa.

Käyttötarkoitus

Lähes kaikkien kyselyyn vastanneiden koirat olivat esisijaisesti perheenjäseniä, jotka oli hankittu lemmikiksi ja ulkoilukaveriksi, usein myös harrastuskoiraksi ja joissakin harvoissa tapauksissa vahdiksi. Vajaat puolet vastanneista kertoi varsinaisesti harrastavansa jotain seuraavista: agility, tottelevaisuus, haku, jälki tai näyttelyissä käynti. Virallisiin kokeisiin oli osallistunut alle 10 % vastanneista.

Elinympäristö

Vastanneista 80 % asui kaupungeissa, puolet näistä kerrostalossa ja puolet rivi- tai omakotitaloissa. Loput 20 % asui maaseudulla. Lapsiperheitä omistajista oli noin 20 %, lisäksi 40 prosentilla koirista oli säännöllisiä, jopa päivittäisiä lapsikontakteja ja lopuilla 40 prosentilla lapsikontaktit olivat vähäisiä. Noin puolella vastanneista oli useampi koira tai muita lemmikkieläimiä.

Vallitsevat luonteenpiirteet

Useimmiten koira kuvattiin adjektiiveilla vilkas, iloinen, energinen, avoin, ihmisrakas, itsepäinen, mukavuudenhaluinen, hellydenkipeä sekä omistajiinsa hyvin kiintynyt. Erityisesti alle 3-vuotiaita kuvailtiin hyvinkin vilkkaiksi, nopeasti oppiviksi mutta myös omapäisiksi ja kärsimättömiksi. Yli 3-vuotiaista mainittiin useasti, kuinka koira oli tullut iän myötä rauhallisemmaksi ja usein myös itsevarmemmaksi.

Suhtautuminen lapsiin

Vieraisiin, pieniin lapsiin vastanneiden koirat yleisimmin suhtautuvat varautuneesti tai arastellen, erityisesti jos lapset lähestyvät koira. Mikäli koira ei kiinnosta lasta, on myös useimpien vastanneiden koira välinpitämätön.

Oman perheen lapsia koirat yleensä rakastavat, mutta erityisesti muutamia lapsiperheitä mainitsivat ongelmaksi, että koira murisee lapsille, jos lapset lähestyvät koiran petiä, sohvia tms, tai että koira yrittää muuten pomottaa lapsia.

Ne koiranomistajat, joilla ei ollut lapsikontakteja, kertoivat, että koira joko tulee hyvin lasten kanssa toimeen, tai että se voi käyttäytyä arvaamattomasti, mutta omistaja osaa olla varovainen. Jotkut mainitsivat koiran pelkäävän tai suhtautuvan vihaisesti lapsiin johtuen huonoista kokemuksista pentuna.

Suhtautuminen vieraisiin koiriin

Pinserin suhtautuminen vieraisiin koiriin vaihtelee riippuen iästä ja sukupuolesta. Tämä on täysin normaalia kaikilla koiraroduilla. Alle 2-vuotiaat pinsarit suhtautuvat yleensä kaikkiin kohtamiinsa koiriin iloisesti, osa enemmän tai vähemmän arastellen. Nuorilla uroksilla on monella mainittu yli-innokkuus ja ”seksihulluus”, useampia uroksia on myös juuri tästä syystä kastrotu.

Aikuistuttuaan koirat muuttuvat vastaajien mukaan selvästi valikoivimmiksi. Useimmilla pinsereillä vaikuttaa olevan selkeä jako ystäviin ja vihamiehiin, joista ystävät on hankittu nuoruusiällä ja uudempiin tuttavuuksiin suhtaudutaan varauksellisemmin. Muutamia vastaajia kokivat toisten koirien kohtaamisen ongelmalliseksi rähisemisen ja aggressiivisuuden takia. Enemmistölle vieraat koirat eivät kuitenkaan aiheuta suurempia hankaluuksia.

Suhtautumiseen yllättäviin tilanteisiin

Valtaosa pinsereistä suhtautuu uusiin, yllättäviin tilanteisiin aluksi säikähtämällä tai varautuneesti, mutta sitten selvittävät tilanteen ongelmitta. Jonkin verran on myös arkoja yksilöitä, jotka säikkyvät helposti ja muistavat pelottavat tilanteet tai asiat pitkään.

Löytyi myös muutamia koiria, yleensä iäkkäämpiä, jotka ottavat tilanteen kuin tilanteen hyvin, eivätkä reagoi juuri mitenkään erityisesti. Yksikään vastaaja ei kertonut koiran käyttäytyvän ensisijaisesti hyökkäävästi tai aggressiivisesti uusissa ja yllättävissä tilanteissa.

Suhtautuminen yllättäviin ääniin

Paukkuaraksi luokitteli koiransa noin 20 % vastaajista, tosin useimmissa vastauksissa ei kerrottu miten ja millaisiin ääniin koira reagoi, joten on hieman epäselvää olivatko kaikki vastaajat selvillä siitä, mitä paukkuarauksella varsinaisesti tarkoitetaan.

Toiset 20 % kertoi koiransa herkästi säikähtävän erilaisia ääniä, mutta palautuvan suhteellisen nopeasti. Joka tapauksessa yhteensä noin 40 % vastanneista kertoi koiransa säikkyvän kovia ääniä.

Osa vastaajista kertoi koiransa olleen hyvin ääniherkkä jo pennusta lähtien, ja osa kertoi ongelman alkaneen vaihtelevasti eri ikäisenä, mutta selvästi voimistuvan iän myötä. Vuonna 1996 ja sitä ennen syntyneistä lähes puolet ilmoitettiin paukkuaroiksi.

Ongelmia aiheuttavat luonteenpiirteet

Kyselyssä pyydettiin kommentteja myös luonteenpiirteistä, jotka aiheuttavat ongelmia päivittäisessä arkielämässä koiran kanssa. Tähän kysymykseen vastasi 33 % omistajista.

Merkittävimmiksi ongelmiksi nousivat eroahdistus (n. 10% koirista), sekä vahtiminen, varautuneisuus vieraita kohtaan, ovikellon ja vieraiden haukkuminen, (n. 10%) ja yleinen arkuus eri asioita kohtaan (n. 10%). Vain osa vastaajista kertoi tarkemmin koiransa eroahdistuksesta oireista; ulvomisesta, itkemisestä, yleisestä levottomuudesta ja läähätyksestä.

Lisäksi useampia mainintoja saivat arvaamattomuus ihmisiä kohtaan, aggressiivisuus toisia koiria kohtaan, tavaroiden ja esineiden tuhoaminen pentuajan jälkeen, vinkuminen, haluttomuus mennä sateella ulos, ylivilkkaus, omapäisyys, omien perheenjäsenten näykkiminen (nuorehkoja koiria), oman perheen lapsille muriseminen tai pureminen, ja liukkaitten alustojen aristaminen.

4.3.5 Pinseri käyttökoirana

Pinseri on rotu, joka tarvitsee liikuntaa, toimintaa ja koulutusta. Harrastaminen edistääkin usein koiran yhteiskuntakelpoisuutta ja kouluttaa koiraa arkipäivän haasteisiin. Pinseri on hyvä ja monipuolinen harrastuskoirarotu, vaikka vain harvalla pinserillä on ollut merkittävä kilpailu-ura.

Pinserin soveltuvuus agilityyn

Pinseriväen keskuudessa virisi yleisen agilityinnostuksen myötä kiinnostus agilityyn 1990-luvun lopulla. Agilityharrastuksen edistämiseksi ja pinsereiden koulutusmahdollisuuksien parantamiseksi perustettiin vuonna 2002 Pinselit ry:n ala-jaosto PinAgi, joka järjestää koulutusta ja kilpailuja.

Agility onkin yleisin ja sopivin koiraharrastuslaji pinserille. Kilpailevia pinsereitä on parikymmentä. Niistä kahdeksan on noussut ylimpään eli kolmanteen luokkaan. Pinseri on kooltaan 45-50 cm, joten se sijoittuu maxi-luokan alarajalle. Näin se joutuu selviytymään yhtä korkeista esteistä kuin huomattavasti suuremmat kilpakumppaninsa. Muutama pinseri kilpailee medi-luokassa.

Vaikka pinseri ei kuulukaan agilityn kärkirotujen joukkoon, se on suhteellisen vauhdikas koira. Sillä on paljon ponnistusvoimaa hyppyihin ja ketteränä se voi tehdä tiukkojakin käännöksiä. Pinserin sopusuhtainen rakenne sekä terveet kyynärät ja lonkat antavat hyvät edellytykset agilityn harrastamiseen. Pinseri on vilkas koira ja opittuaan lajin usein nauttii harrastuksesta. Pinserin perusluonteelle ominaiset miellyttämishalun ja taisteluhulun puute tekevät rodusta harrastuskoirana varsin haastavan. Onnistuneella motivoinnilla saadaan kuitenkin myös pinserin kanssa hyviä tuloksia aikaan agilityssa. Ohjaajalle pinserin kanssa toimiminen on paitsi haasteellista, myös hyvin kehittävä ja palkitsevaa.

Pinserin soveltuvuus palveluskoiratoimintaan

Rotu sai osallistumisoikeuden Suomen Kennelliiton palveluskoirakokeisiin 1995. Säilyttääkseen nuo oikeudet vähintään yhden pinserin tulee saavuttaa hyväksytty tulos palveluskoirakokeessa vuoden 2006 loppuun mennessä. Tämän jälkeen oikeudet poistetaan, mikäli yksikään pinseri ei ole saavuttanut hyväksyttyä tulosta jossain palveluskoirakokeessa edellä mainittuun määräaikaan mennessä.

Jotta pinserin soveltuvuudesta palveluskoiratoimintaan saadaan suuntaa-antava kuva, täytyy aloittaa luonnetestitulosten tarkastelusta. Kuitenkin tulee pitää mielessä, että jokainen pinseri on yksilö. Toinen pinseri saattaa täyttää lähes kaikki hyvän palveluskoiran kriteerit, kun taas toisessa ääripäässä saattaa olla pehmeä ja toimintakyvytön pinseri, jolloin edes näiden lajien harrastaminen ei onnistu. Luonnetestitulosten perusteella suurin osa pinsereistä asettuu näiden kahden ääripään väliin.

Käytettävissä olevien luonnetestitulosten perusteella pinserin suurimmiksi haasteiksi palveluskoiratoimintaa ajatellen muodostuu taisteluhulun puute sekä pieni toimintakyky. Taisteluhulun puute aiheuttaa usein ongelmia, sillä mitä vähemmän koiralta löytyy taisteluhalua, sitä helpommin se luovuttaa vaikean tehtävän suorittamisen. Lisäksi taisteluhaluttoman koiran motivoiminen on vaikeampaa ja koira innostuu annetusta tehtävästä hitaasti. Taisteluhalusta 44% rotumme uroksista ja 41% nartuista saa tuloksen -1, eli taisteluhalu pieni. Pinserillä myös toimintakyvyn puutteellisuus tulee ilmi, sillä 48% uroksista ja 62% nartuista saa tulokseksi +1, kohtuullinen toimintakyky. Palveluskoiralle ihannetulos olisi +3, erittäin suuri toimintakyky. Jo tulos +2 toimintakyvyssä olisi kaivattua edistystä pinserille palveluskoiraominaisuuksia ajatellen.

Sekä maastossa että tottelevaisuuskentällä työskentelevälle pinserille myös hermorakenteessa olisi parantamisen varaa. Kaikkiaan 80% luonnetestatuista uroksista ja 87% nartuista on tulos +1, hieman rauhaton hermorakenne. Palveluskoiraominaisuuksia ajatellen toivottu tulos olisi +3, rauhallinen ja varma. Tämä siksi, että hyvän hermorakenteen omaava koira toimii vakaasti ja palautuu nopeasti kohdatessaan esimerkiksi uusia asioita, jotka aiheuttavat pelkoa tai aggressiota. Heikon hermorakenteen omaava koira menee niin sanotusti lukkoon ja tällöin myös koiran palautuminen epämieluisasta tilanteesta on hidasta.

Palveluskoiraominaisuuksia ajatellen pinserin ehdottomasti vahvin ominaisuus on sen temperamentti. Luonnetestitulosten mukaan 47% uroksista ja 59% nartuista on saanut tuloksen +3, vilkas. Kun pinserin työskentelymotivaatio saadaan suureksi, niin koira toimii temperamentikkaasti ja päättäväisesti, kunhan eteen ei tule liian yllättäviä tilanteita suorituksen aikana.

Pinserin fyysinen olemus palveluskoiralajien (erityisesti haku, jälki ja viesti) maasto-osuuksia ajatellen on hyvä. Koira on pienehkön kokonsa vuoksi ketterä sekä kestävä ja kuitenkin riittävän kokoinen pärjätäkseen hankalammassakin maastossa. Pinserin elastisuus on myös eduksi risukkoisessa maastossa, jolloin koiralle ei tuota vaikeuksia edetä maastossa.

Palveluskoiralajeista erityisesti jälkikoulutus tuntuu sopivan pinserille, sillä siinä pinseri pääsee hyödyntämään pitkän kuonon ja tarkan hajuaistin suomia valmiuksia. Lisäksi pinserin temperamentti tulee hyvin esiin jälkityöskentelyssä. Joillakin yksilöillä jälkityöskentelyä voi haitata kohtuullinen riistavietti, jolloin koira harhautuu oikealta jäljeltä riistan perään.

Myös hakukoulutus sopii joillekin pinsereille. Haussa pitää kuitenkin ottaa huomioon kunkin yksilön luontaisen luoksepäästävyuden aste. Hieman pidättäytyville ja pidättäytyville pinsereille hakukoulutus on erityisen vaativaa, sillä tällainen yksilö ei luonnostaan piittaa

vieraista ihmisistä ja näin ollen vieraiden maalimpien etsiminen metsässä ei ole koiralle riittävän palkitsevaa.

Palveluskoirakokeiden tottelevaisuusosuus on pinsereille huomattavasti maasto-osuutta haasteellisempi. Nykyisten palveluskoirakokeiden tottelevaisuusosuus on hyvin fyysinen, ja suuri osa pisteistä muodostuu erilaisista noudoista ja hypyistä. Pienehkölle pinsereille on suuri fyysinen ponnistus selviytyä vaativista este- ja hypynoudoista, sillä esteiden koot ja noutokapulan paino ovat aina samat koiran rodusta ja koosta riippumatta. Juuri tässä tottelevaisuusosiossa pinseri kaipaisi kipeästi suurempaa taistelutahtoa, jotta jaksaisi sinnikkäästi jatkaa eteenpäin.

Yksi suuri syy siihen miksi pinsereitä ei ole Ceriinan Mariusta lukuun ottamatta nähty palveluskoirakokeissa on se, että näiden lajien tosiharrastaja valitsee itselleen jo alkuperältään varsinaisen palveluskoiran tai kuitenkin palveluskoiraksi soveltuvamman rodun. On huomattavasti helpompaa kouluttaa sellaisen rodun edustajaa, joka tekee kaikkensa miellyttääkseen ohjaajaa. Varmasti myös pinsereiden keskuudesta löytyy tällaisia miellyttämisenhaluisia yksilöitä, joiden kanssa voisi edetä myös palveluskoiralajeissa, mutta tällöinkin ohjaaja saa varautua tekemään moninkertaisesti töitä.

Yhteenvetona voi todeta, että pinseri on ylipäänsä haastava harrastuskoira ja erityisen haastava valinta palveluskoiratoimintaan. Näin ollen pinseri vaatii ohjaajakseen rauhallisen, kannustavan ja osaavan ihmisen, joka saa koiran antamaan kaikkensa suoriutuakseen sille annetuista tehtävistä.

Pinserin soveltuvuus tottelevaisuuskoulutukseen ja –kokeisiin

Tottelevaisuuskokeisiin pinseri on joiltakin osin soveltuvampi kuin palveluskoiratoimintaan. Tottelevaisuuskoe ei ole läheskään niin fyysinen kuin palveluskoirakokeet, jotka valjakkohiihtoa lukuun ottamatta koostuvat aina kahdesta osuudesta; maastosta ja tottelevaisuudesta.

Pinseriä tottelevaisuuskokeeseen koulutettaessa törmätään kuitenkin samoihin haasteisiin kuin palveluskoirakokeita ajatellen.

Tottelevaisuuskoulutuksessa tärkeimmäksi asiaksi nousee pinserin motivoiminen. Tämä siksi, että pinserin ollessa hyvin motivoitunut se tekee lähes mitä tahansa ohjaajan käskystä saadakseen palkkansa. Mutta tällöin palkan pitää olla juuri sitä mitä oma pinseri rakastaa yli kaiken, yleensä siis jotakin syötävää. Jos joku yksilö pitää repimisestä ja osoittaa pinsereille poikkeuksellista taistelutahtoa, kannattaa tällaista yksilöä palkita vetoleikillä.

Puutteistaan huolimatta pinseri on älykäs ja nopea oppimaan tottelevaisuuskokeissa vaadittuja liikkeitä. Ohjaajan tulee tässäkin lajissa olla kärsivällinen, täsmällinen ja taitava kyetäkseen viemään koiraa eteenpäin. Taitava ohjaaja pystyy opettamaan pinsereille kärsivällisyyttä, jota tarvitaan erityisesti seuraamisissa ja paikalla makuussa.

Tottelevaisuuskokeissa kilpailevia pinsereitä on hyvin vähän. Suomessa on vain yksi pinseri, Aniina, joka on saavuttanut tottelevaisuusvalion arvon ja tämäkin tapahtui jo 1970-luvulla. Muita aktiivisemmin kilpailleita pinsereitä ovat Of Leijliden Wera AVO-91, Ceriinan DW Vanilli AVO-02 sekä Ceriinan Marius ALO-97.

4.3.5 Ruotsin luonnetuloksia

Mielenkiintoisen vertailukohteen luonteen osalta antaa Ruotsissa käytössä oleva MH-koe (Mentalbeskrivning Hund). Ruotsalaiseen MH-testiin oli osallistunut 150 pinseriä vuoden 2005 elokuuhun mennessä.

Ruotsalaiset tekevät tuloksista ympyrädiagrammin, jonka perusteella rotua voidaan verrata kaikkien palveluskoirarotujen keskiarvotulokseen tai tiettyä yksilöä oman rodun keskiarvotulokseen.

Ruotsalainen pinseri on palveluskoirarotujen keskiarvoon verrattuna pelokkaampi ja paukkuarempi ja lisäksi sillä on vähemmän halua kontaktiin, yhteistyöhön ja käsittelyyn. Pinseri on myös vähemmän kiinnostunut taistelusta (rievun vetämisestä) ja on vähemmän utelias kuin keskiverto palveluskoira. Koirien testausikä on ollut keskimäärin 1,5-vuotta.

Ruotsissa on myös mahdollisuus suorittaa lähinnä meidän luonnetestiamme vastaava ”Korning”-koe. Hyväksytysti sen on suorittanut seitsemän pinseriä, joista neljä 2000-luvulla.

Ruotsissa on tekeillä myös samanlainen jalostuksen tavoiteohjelma kuin Suomessa ja sen tiimoilta on myös Ruotsissa suoritettu terveys- ja luonnekysely keväällä 2005. Kyselyn tulokset olivat käytännössä kaikilla osa alueilla yhteneväisiä Suomen kyselyn kanssa.

4.4 Ulkomuoto

4.4.1 Rotumääritelmä

PINSERI (Deutscher Pinscher) 184
Alkuperämaa: Saksa
FCI:n ryhmä 2: Pinseri- ja snautserityyppiset,
molossityyppiset sekä sveitsinpaimenkoirat (alaryhmä 1)
Hyväksytyt: FCI 11.8.2000 SKL-FKK 15.8.2001

Käyttötarkoitus

Vahti- ja seurakoira.

Lyhyt historiaosuus

Sileäkarvainen pinseri on hyvin vanha rotu, joka on mainittu saksalaisissa rotukirjoissa jo vuonna 1880. Sillä on samat esi-isät kuin snautserilla, jota kutsuttiin myös karkeakarvaiseksi pinseriksi. Alusta lähtien sileäkarvainen pinseri erosi karkeakarvaisesta värinsä ja lyhyen karvapeitteensä vuoksi. Pinsarit olivat useimmiten mustia vaaleanruskein merkein, yksivärisiä ruskeasta punaiseen tai siniharmaista mustiin, pippuri&suola-värisiä.

Yleisvaikutelma

Pinseri on sileäkarvainen, keskikokoinen, ylväsryhtinen koira, jolla on sulavat linjat ja tyylikäs, neliömäinen rakenne. Se on vahva kuten snautseri. Sileän karvapeitteen ansiosta hyvin kehittyneet lihakset näkyvät selvästi, etenkin koiran liikkeessä.

Tärkeitä mittasuhteita

Rakenteeltaan mahdollisimman neliömäinen, ts. korkeus on sama kuin pituus. Pään koko pituus (kirsun kärjestä niskakyhmyyn) on puolet selän pituudesta (säästä hännäntyveen).

Käyttäytyminen / luonne

Eloisuus, temperamenttikkuus, itsevarmuus ja luonteen tasaisuus yhdistyneenä älykkyyteen ja kestävyYTEEN tekevät pinseristä miellyttävän koti-, vahti- ja seurakoiran.

Pää

Kallo-osa: Voimakas ja pitkä; niskakyhmy ei ole korostunut. Kallo on tasainen ja yhdensuuntainen kuonon ylälinjan kanssa.

Otsapenger: Loiva, mutta kuitenkin selvästi erottuva.

Kirsu: Täyteläinen ja aina musta.

Kuono-osa: Tylppäkärkisen kiilan muotoinen; kuononselkä on suora.

Huulet: Mustat, tiiviit ja kiinteästi leukojen myötäiset. Suupielet ovat tiiviit.

Leuat / hampaat / purenta: Ylä- ja alaleuka ovat vahvat. Täydellinen, voimakkaasti kehittynyt ja tiiviisti sulkeutuva leikkaava purenta (hammaskaavion mukaisesti 42 hammasta); hampaat ovat puhtaanvalkoiset. Poskilihakset ovat voimakkaat, mutta poskipäät eivät saa olla liian kehittyneet.

Silmät: Tummat ja soikeat. Silmäluomet ovat mustapigmenttiset ja tiiviit.

Korvat: Taittokorvat, ylös kiinnittyneet, V:n muotoiset; korvan sisäreuna on poskenmyötäinen.

Korvat ovat taittuneet eteenpäin ohimonmyötäisesti ja yhdensuuntaisesti, taitekohta ei ole kallolinjaa korkeammalla.

Kaula

Jalosti kaareutuva, ei liian lyhyt. Sulavasti säkään liittyvä ja kuiva, ei leuanaluspusseja eikä löysää kaulanahkaa. Nahka on tiivis ja poimuton.

Runko

Ylälinja: Säästä lähtien loivasti taaksepäin laskeva.

Säkä: Ylälinjan korkein kohta.

Selkä: Vahva, lyhyt ja tiivis.

Lanne: Lyhyt, vahva ja syvä. Etäisyys viimeisestä kylkiluusta lantioon on lyhyt, minkä ansiosta koira vaikuttaa tiiviiltä.

Lantio: Hieman pyöristynyt ja liittyy sulavasti hännän kiinnityskohtaan.

Rintakehä: Kohtalaisen leveä ja poikkileikkaukseltaan soikea, kyynärpäihin ulottuva. Eturinta on hyvin kehittynyt ja rintalastan kärjen ansiosta selvästi erottuva.

Alalinja ja vatsa: Vatsaviiva ei ole liioitellun ylösvetäytynyt, vaan muodostaa rintakehän alaosasta lähtien kauniisti kaartuvan linjan.

Häntä

Luonnollinen.

Raajat

Eturaajat:

Yleisvaikutelma: Eturaajat ovat edestä katsottuna vahvat ja suorat, eivät liian lähellä toisiaan. Sivusta katsottuna kyynärvarsi on suora.

Lavat: Tiiviisti rintakehän myötäiset, lihaksikkaat ja okahaarakkeiden yläpuolelle ulottuvat. Mahdollisimman viistot, hyvin kulmautuneet ja taakse sijoittuneet, kulmaus vaakatasoon nähden on noin 50°.

Olkavarret: Tiiviisti rungonmyötäiset, vahvat ja lihaksikkaat; lavan ja olkavarren välinen kulmaus on noin 95-105°.

Kyynärpäät: Tiiviisti rungonmyötäiset, eivät sisään- eivätkä ulospäin kääntyneet.

Kyynärvarret: Vahvat ja lihaksikkaat, edestä ja sivulta katsottuna täysin suorat.

Ranteet: Vahvat ja vakaat.

Välikämmenet: Vahvat ja hieman joustavat, edestä katsottuna pystysuorat, sivulta katsottuna hieman viistot.

Käpälät: Lyhyet ja pyöreät. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä ja kaareutuneet (ns. kissankäpälät); päkiät ovat kestävä, kynnet lyhyet, mustat ja vahvat.

Takaraajat:

Yleisvaikutelma: Takaraajat ovat sivulta katsottuna asennoltaan maatapeittävät ja rungon takana, takaa katsottuna yhdensuuntaiset, eivät liian lähellä toisiaan.

Reidet: Kohtuullisen pitkät, leveät ja voimakaslihaksiset.

Polvet: Eivät sisään- eivätkä ulospäin kääntyneet.

Sääret: Pitkät, vahvat ja jänteikkäät, liittyvät vahvoihin kintereisiin.

Kintereet: Hyvin kulmautuneet, vahvat ja kiinteät, eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset.

Väljalat: Pystysuorat.

Käpälät: Hieman etukäpäliä pitemmät. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä ja kaareutuneet, kynnet lyhyet ja mustat.

Liikkeet

Pinseri on ravaaja. Selkä pysyy liikkeessä kiinteänä ja suhteellisen vakaana. Liikkeet ovat tasapainoiset, varmat, voimakkaat ja vapaat; hyvä askelpituus. Raville on tyypillistä maatavoittava, sulava ja sujuva liike, jossa on vahva takaraajojen työntö ja vapaa etuaskel.

Nahka

Kauttaaltaan tiivis.

Karvapeite

Karva: Lyhyttä ja tiheää, sileää ja pinnanmyötäistä, kiiltävää, ilman karvattomia kohtia.

Väri

Yksivärinen: saksanhirvenpunainen; punaruskeasta tummaan punaruskeaan.

Musta ruskein merkein: pikimusta punaisin tai ruskein värimerkein. Ihanteelliset merkit ovat mahdollisimman tummat, syvät ja selvärajaiset. Värimerkit sijaitsevat silmien yläpuolella, kurkun alapuolella, välikämmenissä, käpälissä, takaraajojen sisäsiivuilla ja peräpeilissä. Eturinnassa on kaksi symmetristä ja toisistaan selvästi erillään olevaa kolmiota.

Koko ja paino

Säkäkorkeus: Urokset ja nartut 45 - 50 cm.

Paino: Urokset ja nartut 13 - 18 kg.

Virheet

Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen.

Raskas tai kevyt rakenne; matala- tai korkearaajaisuus, raskas tai pyöreä kallo; otsarypyt; lyhyt, suippo tai kapea kuono; tasapurenta; vaaleat, liian pienet tai liian suuret silmät; alas kiinnittyneet tai erittäin pitkät, asennoiltaan epäsymmetriset korvat; löysä kaulanahka; liian pitkä, pehmeä tai köyry selkä; takakorkeus; luisu lantio; pitkät käpälät; peitsaaminen; korkeat liikkeet; ohut karvapeite; sekakarvan (päistärkarvan) esiintyminen; selkäjuova; tumma mantteli ja haalistunut tai vaalentunut karvapeite; säkäkorkeuden ylitys tai alitus 1 cm:n asti.

Vakavat virheet

Puutteellinen sukupuolileima (esim. urosmainen narttu); ilmava yleisvaikutelma; omenanmuotoinen pää; erisuuntaiset pään linjat; ulkokierteiset kyynärpäät; asennoiltaan rungon alla olevat, niukasti kulmautuneet tai länkisääriset takaraajat; sisäänpäin kiertyneet kintereet; yli 1 cm:n ja alle 2 cm:n poikkeamat annetusta säkäkorkeudesta.

Hylkäävät virheet

Kaikenlaiset epämuodostumat; erittäin puutteellinen sukupuolileima; purentavirheet kuten ala-, ylä- ja ristipurenta; karkeat virheet yksittäisissä kohdissa, kuten rakennevirheet, karva- ja väri- virheet; yli 3 cm:n poikkeamat annetusta säkäkorkeudesta; arkuus, aggressiivisuus, vihaisuus, liika epäluuloisuus tai hermostuneisuus.

Huom.

Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

4.4.2 Rotumääritelmän tulkintaohje

Pinsarit ry:n jalostustoimikunta on laatinut rotumääritelmän tulkintaohjeen tuomareille ja pinsariharrastajille. Tulkintaohje on julkaistu vuonna 2001.

Suomi on Saksan ja Ruotsin ohella suurimpia pinserin kasvattajamaita. Pinsereiden taso Suomessa on viime vuosina kehittynyt parempaan suuntaan. Etenkin ryhti ja liikkeet ovat parantuneet. Tämän kehityksen vahvistaa vilkaisu näyttelykehiin ja tuoreisiin julkaisuihin. Pinserin säkäkorkeutta on nostettu vuonna 1987 (FCI 24.6.87). Tyyppi ja koko vaihtelevat eri maissa hyvin paljon. Esimerkiksi Amerikassa halutaan koirat tiettyyn muottiin amerikkalaisten ihanteiden mukaan. Nyt pinsarit siellä alkavat muistuttaa 'pienois-dobermanneja'. Meillä Suomessa noudatetaan FCI:n rotumääritelmää. Pitää muistaa, että pinseri on saksalaista alkuperää, joten on syytä säilyttää rotumääritelmän mukainen tyyppi.

Tyyppin ja koon vaihteluun vaikuttavia syitä ovat mm:

- Säkäkorkeutta on nostettu.
- Monet pennuista menevät kotikoiriksi, eikä ostajilla ole vaatimuksia rodunomaisen ulkomuodon suhteen.
- Rotua arvostelevat hyvin monet FCI maiden ulkopuolelta kotoisin olevat tuomarit ja usein rotua arvostelevat muut kuin rodun erikoistuomarit.
- Rotu on tullut suosituimmaksi, mikä on tuonut harrastajien pariin uusia kasvattajia ja koiran omistajia.

Tulkintaohjeen tarkoitus on pyrkiä selventämään kuvaa ihanteellisesta pinseristä, jotta sekä kasvattajilla että tuomareilla olisi entistä yhtenäisempi käsitys rodusta.

ROTUMÄÄRITELMÄ

Rotumääritelmä on jokaisen rodun oma "raamattu", jota kasvattajien ja tuomareiden tulisi pitää ohjenuoranaan. Pinserin, kuten monen muunkin rodun, rotumääritelmä on kuitenkin varsin väljä jättäen varaa tulkinnoille. Monille pitkään mukana olleille nämä tulkinnat ovat itsestään selviä, ne ovat tavallaan se kirjoittamaton, mutta itsestään selvä osa rotumääritelmää. Tässä ohjeessa kerrotaan myös näistä "kirjoittamattomista" rotuominaisuuksista, jotka omalta osaltaan auttavat luomaan ihannekuvaakin erinomaisen tyyppisestä yksilöstä. Jo tässä yhteydessä on muistutettava, että rotumääritelmät ovat yleensä aina kuvauksia rodun ihanneuroksesta, narttujen tulee olla feminiinisiä, eikä yhtä "näyttäviä" kuin urosten. Narttujen, ollakseen narttumaisia, kuuluu aina olla hieman kevyempiä ja aavistuksen pitempirunkoisia sekä luonteeltaan pehmeämpiä. Tämä sama "luonnon laki" pätee lähes kaikissa eläinlajeissa, ei vain koirissa.

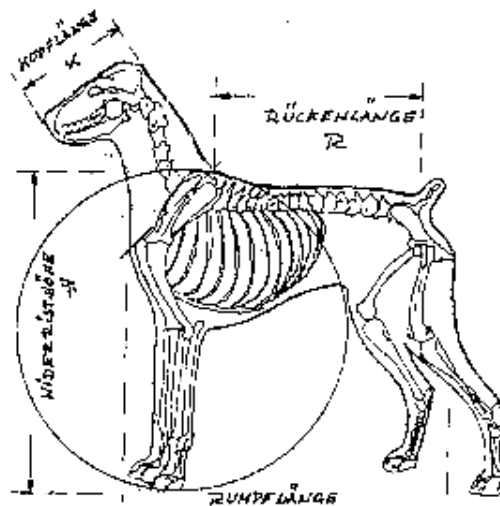
Rotumääritelmän ensimmäinen ja aina tärkein kappale, yleisvaikutelma, kuvaa ihanteen jo varsin selvästi. Pinseri on neliömäinen, tyylikäs, mutta silti vahva. Rakenteeltaan se on ravaaja.

RAKENNE

Rakenteeltaan ja mittasuhteiltaan pinserin tulisi olla kuten keskikokoinen snautseri.

Tärkeitä mittasuhteita

- Säkäkorkeus (okahaarakkeiden korkein kohta, joka yleensä sijaitsee lavan yläkärjen kohdalla) on yhtä suuri kuin koiran pituus mitattuna rintalastan uloimmasta kohdasta istuinluun kärkeen. Nartut ovat luonnollisista syistä rungoltaan aavistuksen verran pitempiä kuin urokset.
- Rintakehän syvyys on puolet säkäkorkeudesta. Rintakehä ulottuu kyynärpäihin ja se on pitkälle taakse suuntautunut. Myös taimmaiset kylkiluut ovat pitkät ja rintalastaan hyvin kiinnittyneet.
- Lanne on lyhyt. Lantio on riittävän pitkä, asennoiltaan noin 35 astetta vaakatasoon nähden. Istuinluu on taaksepäin esiin tuleva, toisin sanoen myös hännän tyven takana on "koiraa".
- Pää on pitkänomainen, puolet sään ja hännän tyven välisestä etäisyydestä. Kallo ja kuono ovat yhtä pitkät. Kallo ei saa olla pituuttaan leveämpi ja poskiluut eivät saa olla ulkonevat.
- Lapa on viistoasentoinen ja taakse sijoittunut, yhtä pitkä hyvin kulmautuneen olkavarren kanssa. Kyynärpään tulisi sijaita sivusta katsottuna rintakehän syvimmällä kohdalla.
- Reisi- ja sääriluu ovat yhtä pitkät ja hyvin kulmautuneet. Kinnerkulma on kohtuullinen ja välijalka on kohtisuorassa maahan nähden. Tärkeintä on, että koira on tasapainoisesti rakentunut. Toisin sanoen eturaajojen ja takaraajojen kulmausten tulisi olla suhteessa toisiinsa.

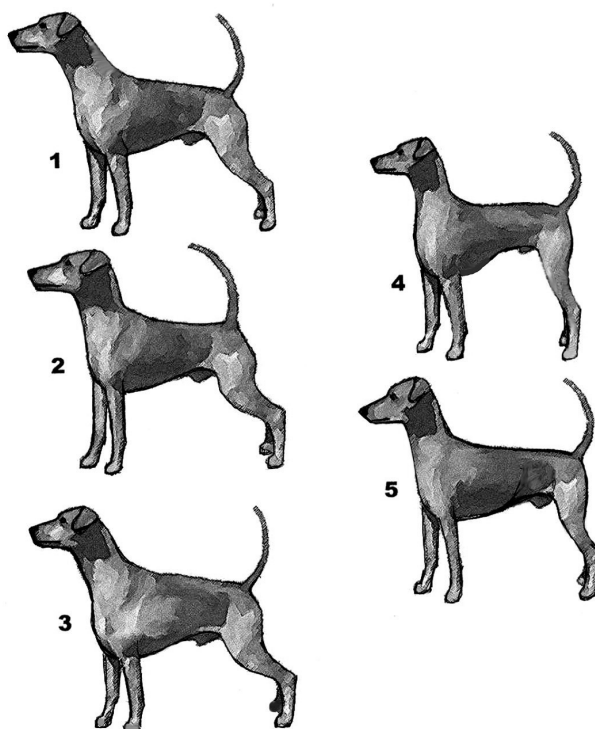

TYYPPI

Kun rotumääritelmä aikoinaan laadittiin, pinsarit olivat kauttaaltaan kevyempiä. Kasvattajat ovat tehneet töitä oikean tyyppin eteen. Keveitä yksilöitä näkyy toisinaan edelleen, joskus myös liian raskaita tai vankkoja yksilöitä, jolloin jalous kärsii. Ihanteellinen pinseri on hyvin jalo, mutta samalla vahva. Kaareutunut niskalinja, joka kauniisti liittyy korkeaan säkään ja häntää kohti hieman laskevaan selkälinjaan, viimeistelee ylälinjan. Tämä kaikki vaatii myös oikean temperamentikkaan luonteen.

Tyyppi:

1. Ihanteellinen pinseri on jalo, mutta samalla vahva. Kaunis ylälinja, hyvät mittasuhteet ja hyvät kulmaukset.
2. Epätyypillinen ylälinja, pysty-asentoinen kaula ja liian korkea hännän kiinnitys. Pysty lapa ja liian lyhyt ja pysty olkavarsi. Pää on turhankin suuri kokonaisuuteen nähden.
3. Liian raskas ja matala. Pää on lyhyt ja liian voimakas. Peurankaula. Runko on liian syvä ja raajat liian lyhyet. Etuosa on hyvin kulmautunut, mutta takakulmaukset turhankin voimakkaat.
4. Liian kevyt kokonaisuus. Pää on liian kevyt, kaula pystyasentoinen johtuen pystyistä lavoista ja olkavarsi on niukasti kulmautunut. Rintakehä on lyhyt ja alalinja liian kohoava. Ylälinjasta puuttuu tyyli ja selkälinja on liian suora. Hännäntyven takana ei ole lainkaan "tavaraa" ja takakulmaukset ovat liian niukat. Jyrkästä lantiosta johtuen reisi on liian kapea.
5. Pitkärunkoinen koira, jolla on etuasentoinen lapa ja kaula nousee liian pystyssä asennossa. Lanneosan tulisi olla lyhyempi ja reiden leveämpi. Kirsu on liian ulkoneva ja kuono vaikuttaa kalloa pidemmältä. Pyöristynvä kallo.

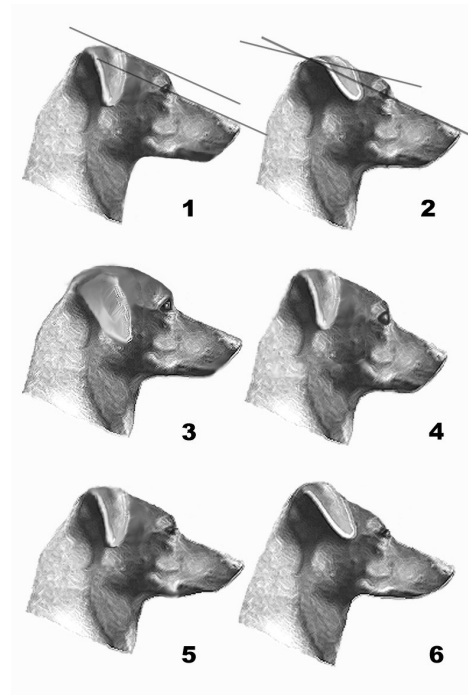
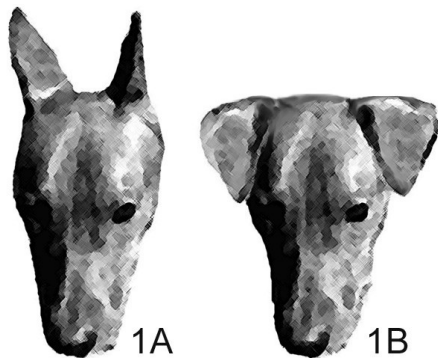
PÄÄ

Pään tulee olla oikeassa suhteessa koiran kokoon ja sukupuoleen. Pää, erityisesti ilme, viimeistelevät hyvän pinserin. Pinserin pää ei koskaan saa muistuttaa dobermannin päätä. Se on eri tavalla meislautunut. Myös pinserin ilme on erilainen pään erilaisen rakenteen johdosta. Pää on pitkänomainen tylpän kiilan muotoinen ja pituudeltaan noin puolet selän pituudesta (säästä hännän kiinnityskohtaan).

Kallo ja kuono ovat yhtä pitkät ja pään ylälinjat yhdensuuntaiset. Päälaki on tasainen, ei kupera eikä kuhmuinen, ei myöskään taaksepäin laskeutuva. Purulihasten tulisi olla voimakkaat, mutta poskiluut eivät saa olla liian ulkonevat.

Voimakkaassa kuono-osassa tulee olla tiiviit tummapigmenttiset huulet sekä vahva alaleuka. Silmien alusten tulee olla täyteläiset. Oikeailmeisellä pinserillä on tummat, ovaalinmuotoiset silmät.

Pinserin päissä on paljon huomauttamista. Kuono-osat ovat liian lyhyitä tai kevyitä ja usein alaleuat ovat puutteellisia ja joskus tavataan roikkuvia huulia. Kallot ovat yleisesti ottaen liian lyhyitä, leveitä ja pyöreitä. Kallojen tulisi olla hieman kapeampia ja päiden pitempiä.

Pää:

1. Pää on oikealinjainen, pitkä ja tyylikäs. Kallo ja kuono ovat yhtä pitkät ja ylälinjoiltaan yhdensuuntaiset. Korvan korkein kohta on kallon ylälinjan tasolla.

1A ja 1B esittävät täsmälleen saman pään tyvistetyin ja tyvistämättömin korvin. Tyvistetyt korvat saavat aikaan sen, että pää vaikuttaa

todellisuutta pitemmältä ja kapeammalta sekä ilme tuimmelta. Huomaa oikeankokoiset ja oikea-asentoiset silmät.

2. Pää on pitkä, mutta kallo on takaluisu, eivätkä kuonon ja kallon ylälinjat ole yhdensuuntaiset. Korvat eivät ole aivan poskenmyötäiset.

3. Pään kokonaispituus on riittävä, mutta kallo on pyöreä, otsapenger on melko voimakas, josta johtuen silmät ovat liian suuret ja pyöreät. Korvat ovat matalalle kiinnittyneet.

4. Koko pää on liian lyhyt ja syvä, otsapenger on liian voimakas ja silmät ovat liian suuret ja pyöreät.

5. Heikko alaleuka ja roikkuvat huulet.

6. Kauttaaltaan kevyt pää ja liian loiva otsapenger. Korkealle kiinnittyneet korvat.

SILMÄT

Pinserillä ei ole oikea ilme, jos sillä on pyöreät ja/tai suuret tai vaaleat silmät. Silmien tulee olla keskikokoiset, tummanruskeat, ovaalin muotoiset, eteenpäin suunnatut. Silmäluomien pigmentti on musta. Ilmeen tulee olla valpas, älykäs ja eloisa. Oikea pinseri-ilme on tärkeä osa kokonaisuutta.

KORVAT

lhanteena ovat poskenmyötäisesti taittuvat korvat, jotka eivät ole liian suuret ja raskaat, mutta eivät myöskään liian kevyet. Jäykät, propellimaiset korvat eivät ole pinserille eduksi ja pilaavat ilmettä.

PURENTA

Pinserillä on normaali leikkaava purenta. Rodussa esiintyy jonkin verran ahdasasentoisia kulmahampaita ja purentavirheitä (tasa-, ala- ja yläpurenta) sekä hammaspuutoksia, joista on syytä mainita arvostelussa.

KAULA

Suuri osa pinserin jaloutta tulee nimenomaan kauniisti kaareutuvasta niskalinjasta. Pinserin kaula on tyylikäs, kuiva, jalosti kaareutunut, vahva ja lihaksikas, joka sulavasti liittyy selkälinjaan. Usein pinserillä nähdään liian pystyasentoisia kauloja, johtuen liian suorista eturaajojen kulmauksista. Kaulanahka on tiivis ja poimuton.

YLÄLINJA

Pinserin kaunis ylälinja tarkoittaa sitä, että niska kaartuu jalosti ja riittävän pitkä kaula liittyy sulavasti taakse sijoittuneisiin, viistoihin lapoihin, säkä on korostunut ja selkä viettää hieman taaksepäin liittyen huomaamattomasti lyhyeen lanneosaan ja hieman pyöristyneeseen lantioon. Hieman taaksepäin viistosti ylöspäin lähtevä häntä viimeistelee kokonaisuuden. Monella koiralla on vielä seistessään "rakennettuna" varsin siisti ylälinja, mutta tyylikäs kokonaisuus katoaa koiran liikkeessä. Ylälinja kannattaa ehdottomasti tarkastaa myös liikkeessä. Joillakin koirilla on lyhyt ja/tai paksu, liian etu- ja pystyasentoinen kaula johtuen suorista ja/tai etuasentoisista lavoista ja liikkeessä ne saattavat vaikuttaa jopa takakorkeilta. Ylälinjan saattaa pilata myös liian korkealle tai matalalle kiinnittynyt häntä. Monille pinsereille yhteinen virhe on köyristyvä lanne, mikä näkyy etenkin liikkeessä.

RUNKO

Pinseri on neliömäinen koira. Se tarkoittaa sitä, että säkäkorkeus on sama kuin rungon pituus. Säkäkorkeus mitataan okahaarakkeiden korkeimmasta kohdasta ja oikein sijoittuneiden lapojen kärjistä maahan. Rungon pituus mitataan rintalastan kärjestä eli eturinnan uloimmasta osasta istuinluun takimmaiseen osaan. Monet koiristamme antavat kuitenkin vaikutelman pitkärunkoisuudesta. Tämä saattaa johtua mm. seuraavista syistä:

- Mittasuhteiltaan koira on todella liian pitkä ja/tai raajat ovat liian lyhyet.
- Eturinta on kehittymätön, koiralla on liian pystyt ja/tai etuasentoiset lavat ja pystyt ja/tai lyhyet olkavarret, jolloin usein myös kaula on liian edessä ja pystyasentoinen. Tällöin kaulan kiinnityskohdan ja hännäntyven välinen etäisyys on pitkä.
- Lanneosa on liian pitkä ja/tai rintakehä on liian lyhyt.

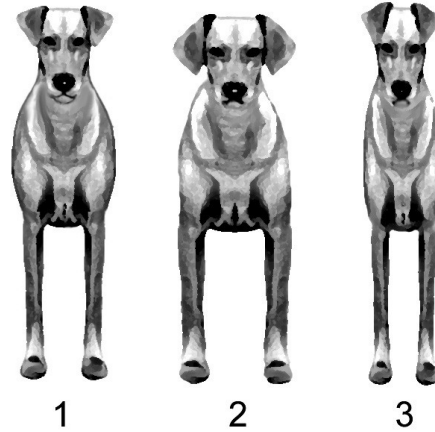
Rungon tulee olla kohtuullisen leveä, poikkileikkaukseltaan soikea ja kyynärpäihin ulottuva. Eturinta on selvä, lanne lyhyt ja lantio ylälinjaltaan kevyesti pyöristynyt. Pinseri ei saa vaikuttaa korkearaajaiselta, mutta ei missään nimessä matalaraajaiseltakaan. Oikeat korkeuden mittasuhteet ovat 1:1 eli rintakehä ulottuu kyynärpäihin ja etäisyys kyynärpäistä maahan on sama kuin rintakehän syvyys. Kulmausten tulisi olla tasapainoiset. Se tarkoittaa sitä, että sekä etu- että takaraajojen tulisi olla hyvin kulmautuneet. Yleisimmät raajojen virheet koirillamme ovat etuasentoiset lavat ja eturaajojen niukat kulmaukset (sekä lapa että olkavarsi) ja hyvin tyypillisenä liian lyhyt olkavarsi. Liian pystyjen ja usein myös etuasentoisten lapojen takia kaula ei nouse selkälinjasta oikeassa viistossa asennossa (ihanne n 50-60 astetta vaakatasoon nähden), vaan kaula ja selkä yhtyvät toisiinsa liian jyrkässä kulmassa.

Usein jopa korkeasti palkituilla koirilla nähdään etenkin liikkussa korkeita kaulan asentoja, selkä- ja kaulalinjan liittymäkohta lähestyy jopa suoraa kulmaa.

Toisaalta taas lyhyen ja/tai pystyn lantion takia monella koiralla on kapeat reidet, johon usein liittyy myös niukka polvikulmaus. Etenkin liikkussa virhe voidaan havaita, sillä takaliike jää töpöttävän lyhyeksi.

Edestä:

1. Hyvä pinserin etuosa. Oikea rungon leveys ja sopivasti kaartuneet kylkiluut. Hyvin asettuneet eturaajat - eivät liian leveällä, eivätkä liian lähellä toisiaan. Sopiva pään voima, tyyppillinen pinserimäinen ilme ja hyvin asettuneet korvat.
2. Tynnyrimäinen rintakehä ja liian leveä edestä. Pää on epäjalo ja korvat raskaat. Kaiken kaikkiaan liian vahva.
3. Kapea edestä ja puutteellinen rintakehän leveys. Kapea pää ja liian korkea korvien kiinnitys.

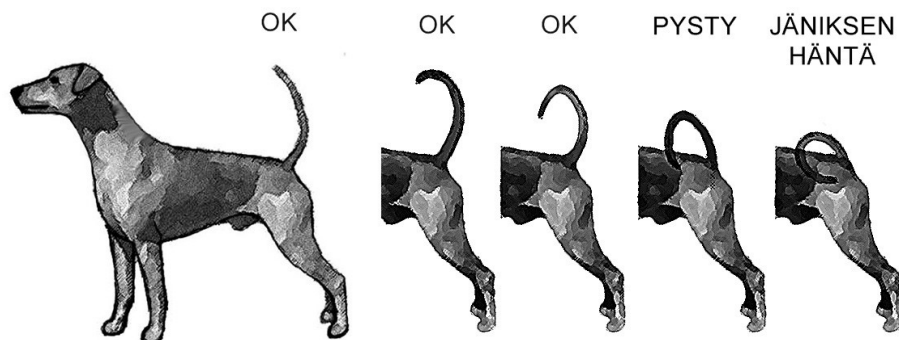

KÄPÄLÄT

Käpälistä ja varpaista puhutaan arvosteluissa aivan turhan vähän. Ihanteelliset tiiviit ja "kootut", pyöreät nk. kissankäpälet, joilla koira seisoo tukevasti, ovat toivottavia. Takakäpälet ovat aavistuksen pitemmät kuin etukäpälet. Sekä etu- että takakäpälien tulee osoittaa suoraan eteenpäin. Pitkät ja litteät käpälet ovat pinserille virheelliset.

HÄNTÄ

Hännän lähtöasento on hieman yläviisto, ei täysin pysty. Tämä tarkoittaa sitä, että häntä lähtee yläviistosti taaksepäin asennossa, joka on "5-10 minuuttia yli". Liian pystyhäntäisillä koirilla on yleensä liian lyhyt ja/tai pysty lantio. Kaunis sapelihäntä on pinserille luonteva. Hännän asento tarkistetaan koiran liikkussa. Häntämutkat tulee mainita arvostelussa.

LIIKKEET

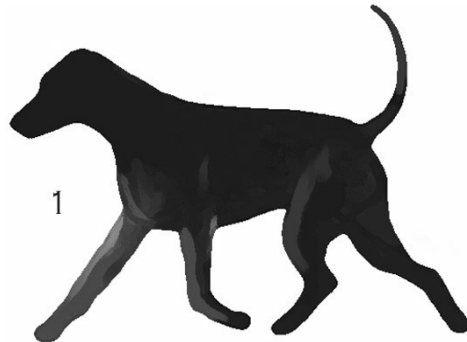
Pinseri on ravaaja. Se kaikessa yksinkertaisuudessaan tarkoittaa sitä, että liikunta on ravaajalle tyypillistä, pitkäaskelista ja maatavoittavaa. Sekä etu- että takaraajan liike ulottuu pitkälle rungon eteen ja taakse. Liikkeet ovat yhdensuuntaiset edestä ja takaa katsottuna. On toki muistettava se, että vauhdin kasvaessa kaikkien koirien etu- ja takakäpälät pyrkivät yhdelle uralle. Pinseriä ei tule liikuttaa liian kireällä taluttimella ja koiran liikkussa pää ei saa olla liian pystyasentoinen. Parhaiten liikkeet tulevat esille kun koira ei "hirtetä".

Pinserin rakenteen parantumisen myötä näemme myös oikein liikkuvia pinsereitä. Hyvin liikkuva koira on oikein ja tasapainoisesti rakentunut. Moni pinseri on kaunis seistessään, mutta liikkussa kuin toinen koira. Liikkussa moni koira menettää ylälinjansa ja askel on lyhyt ja sidottu. Olisi toivottavaa, että tuomarit liikuttaisivat koiria enemmän kehässä. Koiran tulee olla tasapainoinen niin seistessään kuin liikkussaankin.

Liikkeet:

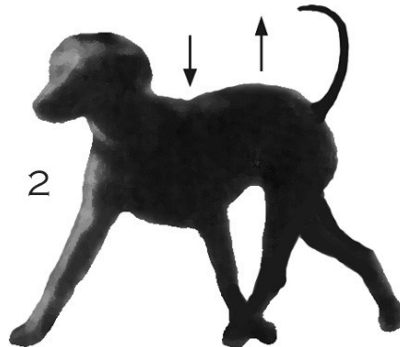
1. Tyypillinen, tasapainoinen maatavoittava liikunta

Koiralla on kaunis, loivasti laskeva ylälinja, loivasti kaartuva lantio ja hyvä hännän kiinnitys. Pää laskee hieman liikkussa painopisteen siirtyessä eteenpäin. Viiston lavan ansiosta eturaajan askel ulottuu pitkälle eteen ja taakse. Takana on hyvä työntö ja takaraajan askel ulottuu pitkälle sekä eteen että taakse. Kinner oikeenee ääriasennossa.

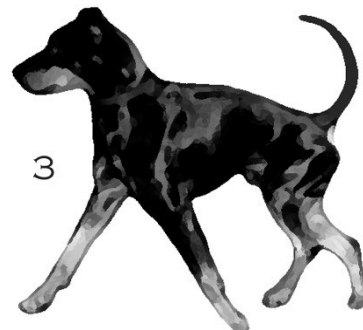
2. Takakorkea

Koiralla on nouseva ylälinja. Lyhyen olkavarren vuoksi säkä painuu liikkeessä. Koira liikkuu leveästi edestä. Puutteellisten takakulmausten, korkean kintereen ja lyhyen lantion johdosta lanne köyristyy ja koira liikkuu takaraajat rungon alla. Työntövoima puuttuu ja taka-askel on lyhyt.

3. Karpinselkä

Koiralla on laskeva selkälinja, mutta jyrkän lantion ja puutteellisten takakulmausten vuoksi selkä köyristyy liikkeessä ja koira liikkuu takaraajat rungon alla. Pystyn lavan ja lyhyen olkavarren vuoksi koiralla on lyhyt etuaskel.

Yleisimmin pinsereiden liikkeissä tavataan seuraavia virheitä:

- Lyhyet töpöttävät ja/tai hackney-liikkeet.
- Leveät ja/tai heittelevät ja joskus myös sisäkierteiset etuliikkeet.
- Varvas- tai kinnerahtaat takaliikkeet, joskus myös ulkokierteiset kintereet.

KARVAPEITE JA VÄRIT

Karvapeite on lyhyt, tiheä ja sileä. Karva on kiiltävää.

Pinserin värit ovat musta ruskein merkein (black & tan) ja punaruskean eri sävyt. Eri väristen koirien yhdistämien on ollut välttämätöntä pienen geenipoolin takia. Tämän vuoksi punaisella koiralla saattaa joskus esiintyä hieman mustaa sekakarvaa. Myös mustaruskeilla väreissä on joskus toivomisen varaa, eivätkä värimerkit ole aivan ihanteen mukaiset. Näin määrällisesti pienen rodun ollessa kyseessä, pienet värivirheet voitaneen kuitenkin hyväksyä, mikäli kyseessä on laadultaan muutoin erinomainen koira. Luonnollisesti ihanteena on puhtaan värinen ja muutoinkin kaunis todellinen pinseri.

KOKO

Rotumääritelmän mukaan pinserin koko on 45-50 cm. Vuosien mittaan koko on selvästi kasvanut. Nykyään harvemmin näkee enää koon alarajoilla olevia yksilöitä. Päinvastoin, jotkut urokset ovat selvästi liian suuria. Pinserissä, kuten useimmissa muissakin roduissa, urokset ovat keskimäärin narttuja suurempia. Arvostellessa tulisi suosia narttuja, jotka ovat selvästi kooltaan alle koon ylärajan ja uroksia jotka eivät ylitä ylärajaa.

LUONNE

Pinserin luonnetta kuvataan monin superlatiivein, jotka tosin rotumääritelmässä osaltaan ovat keskenään ristiriidassa. On tärkeitä muistaa alkuperäinen snautseri/pinserirotujen käyttötarkoitus eli toimiminen koti- ja pihapiirien vartijana sekä rottien ja muiden pienten jysijöiden tappajana. Aikoinaan rotumme siis hoitelivat samoja tehtäviä kuin monet vanhat brittiläiset terrierirodut. Tällaisen koiran aistien tulee olla valppaat, sen tulee olla itsevarma ja nopeasti reagoiva, ei kuitenkaan aggressiivinen. Itsevarma pinseri hyväksyy vieraan henkilön. Pinseri on perheen uskollinen seuralainen. Viime vuosina luonteet ovat selvästi pehmenneet. Joskus kehissä tapaa lähes flegmaattisia yksilöitä. Myös arkuutta esiintyy silloin tällöin.

4.4.3 Jalostustarkastukset

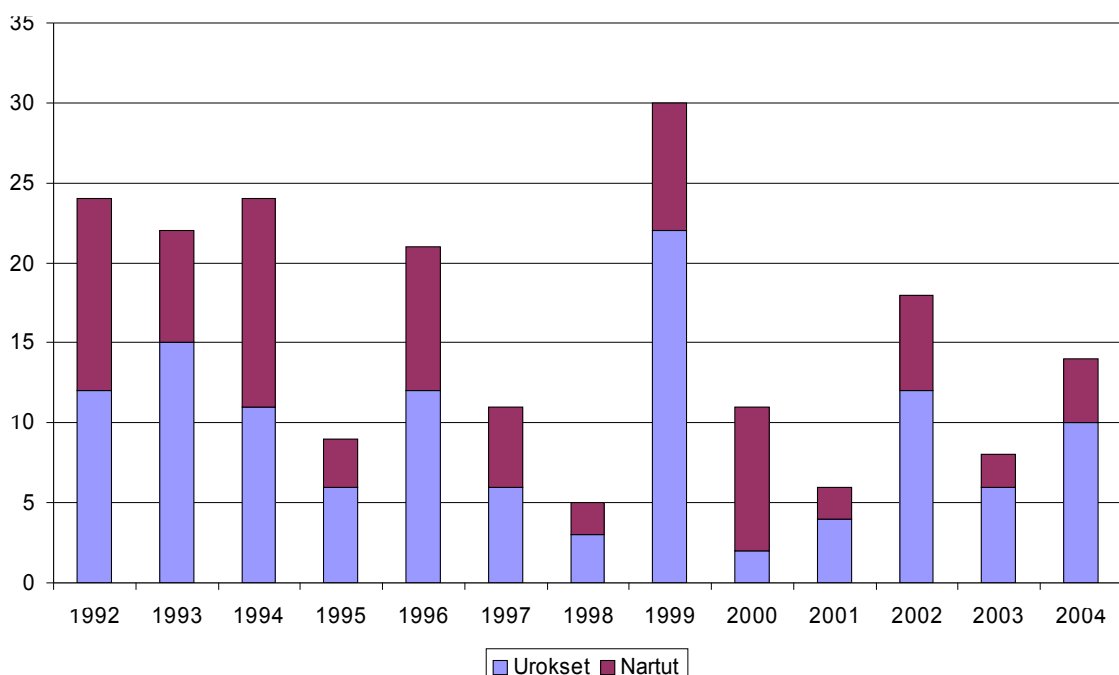
Jalostustoimikunta on järjestänyt jalostustarkastuksia vuosittain jo 1990-luvun alusta lähtien. Tarkastusten tavoitteena on arvioida kannan ulkomuodollista tasoa, saada tietoa jalostuskoirien jälkeläisistä sekä löytää jalostuskäyttöön sellaisiakin koiria, jotka eivät käy näyttelyissä. Ulkomuodon osalta jalostuskriteerinä on joko hyväksytyt jalostustarkastus tai näyttelytulos "erittäin hyvä".

Jalostustarkastuksiin on osallistunut vuosittain vaihteleva määrä koiria, joinakin vuosina vain muutama yksilö. Suhteessa rekisteröintimääriin tarkastettujen koirien määrä on kohtuullinen. Jalostustarkastustulosten perusteella rodulla esiintyy edelleen samoja ulkomuodollisia ongelmia kuin vielä viime vuosikymmenelläkin: huonoja eturintoja, pystyjä lapoja ja lyhyitä olkavarsia, vaihtelevia selkälinoja sekä voimattomia liikkeitä. Toki 1960- ja 1970-lukujen kantakoirista on ulkomuodossakin edetty pitkälle.

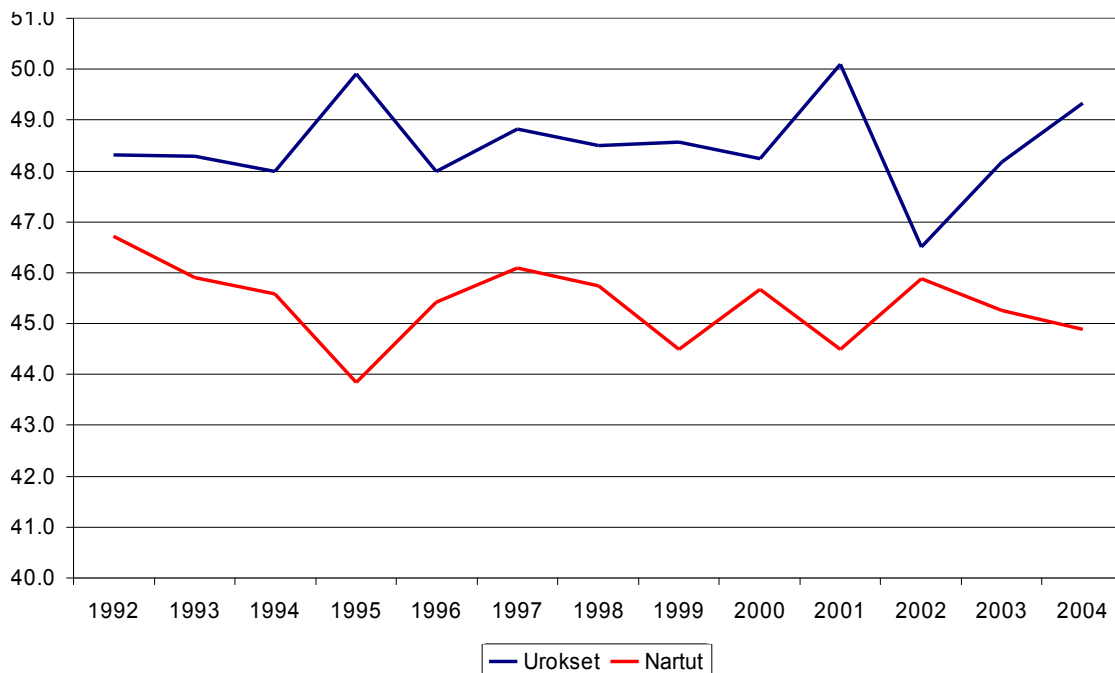
Jalostustarkastuksissa ilmenneet yleisimmät heikkoudet ja vahvuudet:

- Yleisesti koirat ovat saaneet tyypistään erinomaisen tai hyvän, vain vähän tyydyttäviä.
- Rakenteeltaan koirat ovat olleet normaaleja tai kevyitä, vähemmistönä ovat olleet liian massavat koirat.
- Hammaspuutoksia esiintyy tasaisesti koko ajanjaksolla, lähinnä P1. Useampien tai muiden hampaiden puutokset näyttäisivät kulkevan pentueittäin tai suvuittain.
- Pään mittasuhteet ovat yleensä hyvät, jonkin verran esiintyy liian lyhyitä kuono-osia ja varsinkin aiemmin enemmän hieman kevyitä kuonoja silmien alta.
- Alaleuat ovat yleisimmin puutteellisia tai kevyitä.
- Silmissä esiintyi aiemmin enemmän pyöreitä ja vaaleita, nyttemmin myös tummahkoja ja hyviä.
- Eturinnoista on noin puolet hyviä ja puolet puutteellisia, rintakehät hyviä.
- Lapa on lähes poikkeuksetta pysty, samoin olkavarsi.
- Takakulmauksissa on jonkin verran huonosti kulmautuneita, kuitenkin yleensä paremmat kuin edessä.
- Ylälinjoissa löytyy kaikki variaatiot: laskeva, suora, nouseva, köyry. Ylälinja on yleensä seistessä parempi kuin liikkeessä.
- Lanneosissa ja lantioissa on paljon lyhyitä, pitkiä, köyryjä ja jyrkkiä, mutta myös hyviä.
- Alalinjoissa on hyviä, mutta myös paljon ylösvetäytyneitä.
- Etu- ja takaliikkeet ovat yleensä hyvät, sivuliikkeissä melkein pääsääntöisesti takaraajat rungon alla ja voimaton lyhyt taka-askel. Nykyisin on hieman enemmän myös hyvin liikkuvia koiria.

Jalostustarkastetut pinsarit 1992-2004

Jalostustarkastettujen koirien kokojen keskiarvot 1992-2004

Pinserin rotumääritelmää täsmennettiin vuonna 2001, jolloin myös virheet luokiteltiin niiden vakavuuden perusteella kolmeen eri luokkaan: virhe, vakava virhe ja hylkäävä virhe. Koon osalta vakavaksi virheeksi luetaan yli yhden ja alle kahden senttimetrin poikkeamat rotumääritelmästä, ja hylkääviksi virheiksi yli kolmen senttimetrin poikkeamat.

Jalostustarkastusten perusteella koko on pysynyt suunnilleen rotumääritelmän rajoissa, jonkin verran esiintyy alamittaisia narttuja. Yllä olevaan kuvaajaan on laskettu koon keskiarvot jalostustarkastuksessa 1992-2004. Tosin otos on niin pieni, että sitä ei voi luotettavasti yleistää kantaan.

4.4.4 Näyttelytulokset

Pinsarit ry on julkaissut näyttelyarvostelut vuodesta 1996 alkaen tulosjulkaisuna vuosittain. Näyttelyissä on käynyt vuosina 1996-1999 noin 70-80 koiraa vuodessa. Vuosina 2000-2003 käynnit ovat kasvaneet 86-106 yksilöön vuodessa, ja sekä uroksia että narttuja käy näyttelyissä suunnilleen yhtä paljon.

Suhteessa rekisteröinteihin näyttäisi siltä, että näyttelyissä käy paljon koiria. Tosiasiassa kuitenkin yli puolet näyttelyissä käyvistä koirista on ollut samoja noin 4-5 vuoden ajanjaksolla, ja loput ovat niitä, jotka piipahtavat muutaman kerran juniori- tai nuorten luokissa. Jalostuksen kannalta erityisesti avoimen luokan uroksia olisi hyvä saada näyttelyihin enemmän, jolloin useamman ns. kotikoiran mahdollinen jalostuskäyttö helpottuisi.

Koirien laatu

Näyttelyissä käyvien koirien taso on korkea, 80-85 % koirista on saanut laatuarvosanan erinomaisen (sertifikaatin arvoinen) tai erittäin hyvä (1). Vain 15% koirista on saanut laatuarvosanan hyvä (2), ja vain muutama koira vuosittain on saanut arvosanan tyydyttävä (3). Laatuarvosanaa "ei voida arvostella" tai "0" esiintyy koko tarkastelujaksolla vain muutama. Yleensä syynä on se, että koira ei anna koskea itseensä tai ei suostu näyttämään hampaitaan.

Arviot jakautuvat siten, erinomaista jaetaan ymmärrettävästi ylivoimaisesti eniten valioluokassa, vielä avoimessakin luokassa se on yleisin arvosana. Nuorten luokassa arvostelut jakautuvat jo tasaisesti erinomaisen ja erittäin hyvän kesken ja junioriluokissa jaetaan kaikkia kolmea, "eri", "eh" ja "h" tasaisesti. Mielenkiintoinen havainto on, että

valioluokan tultua mukaan vuonna 2003, näyttäisi siltä, että avoimen luokan arvostelu on tiukentunut ja siellä on jaettu aiempaan verrattuna enemmän myös arvosanaa hyvä (2).

Kaiken kaikkiaan vuodesta 1969 lähtien 231 pinseriä on valmistunut Suomen muotovalioksi ja 56 kansainväliseksi muotovalioksi. (lähde: KoiraNet)

Koirien koko

Uuden rotumääritelmän myötä tuomareita pyydettiin mittaamaan kaikki koirat näyttelyissä vuonna 2002. Tuomarit mittasivat uroksia 23 kpl (näyttelyissä käyneitä 45 kpl) ja narttuja 15 kpl (näyttelyissä käyneitä 49 kpl). Kaikkiaan 16 koiraa mitattiin useamman kerran, ja koirakohtaisesti tuloksissa oli 0,5–2 senttimetrin eroja. Alla olevassa yhteenvedossa kyseisten yksilöiden korkeutena on käytetty lukujen keskiarvoa.

Urosten koko vaihteli välillä 44 cm (1kpl) – 50 cm (3kpl), mediaani ja keskiarvo olivat 47 cm. Narttujen koko vaihteli välillä 41,5 cm (1kpl) – 47cm (2 kpl) välillä, mediaani oli 44,5 cm eli puolet mitatuista oli alamittaisia ja keskiarvo oli 44,9 cm.

4.5 SWOT-analyysi pinserin nykytilasta Suomessa

Kannan koko ja rakenne

Vahvuudet	Heikkoudet
- pieni sukusiitosprosentti suhteessa kannan kokoon	- pieni kanta Suomessa ja maailmanlaajuisesti
- suurin osa kasvattajista tekee yhteistyötä jalostustoimikunnan kanssa	- hälyttävän pieni tehollinen populaatiokoko
	- liian suppean koirajoukon käyttö jalostukseen
	- useiden koirien liikakäyttöä
	- pieni aktiivikasvattajien joukko: kannan koko ja rakenne riippuu yksittäisten kasvattajien jalostusvalinnoista ja kasvatuksen volyyymista
	- kotimaisten kasvattajien vähäinen yhteistyö
Mahdollisuudet	Uhat
- koiria tasaisemmin käyttöön eri pentueista sekä uudet tuontikoirat	- jos yksikin aktiivikasvattaja lopettaa kasvatustyön, vaikutus kannan kokoon ja teholliseen populaatiokokoon voi olla dramaattinen
- suunnitelmallisempi eri linjojen käyttö jalostustoimikunnan ja kasvattajien yhteistyöllä: sitoumuskasvattajasopimus	- jalostuksen keskittyessä liikaa ulkomuotoon ja kunkin kasvattajan ajaessa omaa linjaansa, kannan suunnitelmallinen käyttö ei onnistu
- uudet kasvattajat	- yksittäisten koirien ja linjojen liikakäyttö
- vienti- ja tuontisäädökset ovat yhtenäistyneet eri maiden välillä, jolloin kansainvälinen kasvattajayhteistyö on helpompaa	

Kannan koon ja rakenteen osalta suurin uhka on pieni kanta ja erityisesti pieni tehollinen populaatiokoko. Kannan koko riippuu suuresti myös kasvattajien lukumäärästä, joita ei pinsereillä ole koskaan ollut montaa. Jo yhdenkin aktiivisen kasvattajan luopuminen kasvatustyöstä voi koitua rodulle kohtalokkaaksi.

Terveys

Vahvuudet	Heikkoudet
- Rodulla ei esiinny laajamittaisesti perinnöllisiä hengenvaarallisia sairauksia	- Perinnöllinen kaihi (HC) 15% kannasta, valtaosa kantajia. Saatavilla ei toistaiseksi ole DNA-testiä.
- Liiottelematon peruskoiran rakenne	- Rotutyypilliset sairaudet ja vaivat: rokotusoireet, verta vuotavat korvanlehdet, erilaiset allergiat
- Lähes kaikki kasvattajat sitoutuvat jalostuskriteereihin sekä raportoivat pentueistaan jalostustoimikunnalle, vain yksittäisiä "villejä kasvattajia"	- C-lonkkaisten osuus 8% kannasta
Mahdollisuudet	Uhat
- Terveysseuranta mahdollista järjestää tehokkaasti pienessä rodussa	- pieni tehollinen populaatiokoko voi aiheuttaa uusien sairauksien tulon kantaan.
- Vältetään voimakkaasti HC:ta jättäneiden koirien yhdistämistä jalostuksessa	- "Villien" kasvattajien tuottamat pentueet eivät ole terveystutkituista vanhemmista, vaikuttavat kuitenkin kannan rakenteeseen
- Mahdollisimman monien HC-terveiden koirien jalostuskäyttö	

Terveyden osalta rodun vahvuus on liioittelematon rakenne sekä se, että vakavia sairauksia ei esiinny laajamittaisesti kannassa. Toisaalta kannan suppeus voi tuoda nopeasti esiin uusia vakavia sairauksia.

Luonne

Vahvuudet	Heikkoudet
- luonteet parantuneet alkuaikojen liian terävistä yksilöistä	- arkipäivät ongelmat: eroahdistus, arkuus, vahtiminen jne.
- aktiivinen, iloinen rotu	- pinserin vanha, "huono" maine
- sopii moneen harrastuslajiin: agility, toko jne.	- 40% kannasta ääniherkkiä
Mahdollisuudet	Uhat
- luonnetestien lisääminen pinserin luonteiden kartoittamiseksi sekä välttääksemme sellaisten koirien yhdistämistä, joilla samoja heikkouksia	- nyky-yhteiskunnan epärealistiset käsitykset koirista: liika inhimillistäminen, koira ei saisi enää olla koira
- tehokkaampi tiedotus pinserin luonteesta	- jos rodun suosio kasvaa, pentutehtailu saattaa lisääntyä ja koiria menee vääränlaisiin perheisiin: ongelmat
- kasvattajien vastuu: tarkempi pennunostajien valinta	- jalostuksen painottuessa liikaa ulkonäköön yhdistelmien suunnittelussa luonne jää toissijaiseksi
	- käyttöominaisuuksien heikkeneminen ("sohvaperunakoirat")

Suurin uhka luonteen kannalta on ulkonäköä painottava jalostus luonteen kustannuksella. Tärkeimpiä keinoja jalostuksen ohjaamiseksi on luonnetestien lisääminen, jolloin kasvattajilla on mahdollisuus välttää yhdistämästä koiria, joilla on samoja heikkouksia.

Ulkomuoto

Vahvuudet	Heikkoudet
- terve peruskoiran rakenne	- samat poikkeamat rotumääritelmästä kuin aiemminkin
- koirista paljon tietoa näyttelyiden ja jalostustarkastusten perusteella	- ulkomuodon heikkoksia vaikea korjata maailmanlaajuisesti pienen kannan ja sen laadun takia takia
- suomalaiset pinsarit maailman huipputasoa	- tyyppissä vaihtelua, kenneleillä omat tyypit
Mahdollisuudet	Uhat
- entistä tiiviimpi yhteistyö kasvattajien kesken ja siitoskoirien ennakkoluulottomampi käyttö eri kenneleiden välillä	- ulkonäkö korostuu liikaa jalostuksessa terveyden kustannuksella, siitosmatadorien käyttö
	- tyyppi eriytyy entisestään

Ulkomuodon osalta pinserin vahvuutena on terve, normaali koiran rakenne, sekä vuosien myötä parantunut tyyppi. Heikkoutena on edelleen voimaton liikunta, suora lapa, köyhä etuosa sekä usein selkälinjat liikkeessä. Jalostuksen painottuessa liikaa ulkonäköön siitosmatadorien käyttö on riski.

Pinsereillä ei tällä hetkellä ole voimassa olevaa jalostuksen tavoiteohjelmaa. Käytännössä on kuitenkin noudatettu edellistä tavoiteohjelmaa, joka on vuodelta 2003. Ohjelmassa luonnehditaan yleisiä jalostustavoitteita, mutta ne eivät ole mitattavia. Myöskään konkreettista toimeenpano-ohjelmaa ei ole laadittu. Vuosittain jalostustoimikunta on kuitenkin kerännyt tietoa rodun terveystilanteesta, pentueista, näyttelyistä ja luonnetesteistä sekä järjestänyt jalostustarkastuksen ja joukkosilmätarkastuksia.

5.1 Terveys

Silmäsairaudet

Terveyden osalta jalostustyön keskeisin kysymys on viime vuosina liittynyt perinnölliseen kaihiin (HC). Kaihin osalta jalostuskriteerinä on ollut puhdas, astutushetkellä korkeintaan vuoden vanha silmäpeilaustulos. Myös muut silmälöydökset on tilastoitu, jalostuskäytön rajana PHTVL 1-aste.

Jalostustoimikunta on jo usean vuoden ajan tehnyt yhteistyötä silmälääkäreiden kanssa ja pyrkinyt kartoittamaan HC-ongelman laajuutta rodussa mm. kutsumalla HC-sairaiden koirien sisaruksia ja jälkeläisiä maksuttomiin silmätutkimuksiin. Tutkituista koirista 15 % on todettu eri muotoinen HC ja 3 % HC-epäily. Pinsereillä esiintyy sekä posterioris-polaarista että anteriorista kaihia. Luvussa 4.2.1 on eritelty tarkemmin silmätutkimusten tulokset.

Kun aiemmassa jalostuksen tavoiteohjelmassa todettiin, että pinsereillä on jonkin verran HC-löydöksiä, voidaan lisääntyneiden tutkimustulosten valossa nyt todeta, että ongelma on pienessä populaatiossamme todella laaja. Suurin osa rodusta on todennäköisesti kaihin kantajia.

Lonkkaniveldysplasia

Lonkkakuvaustulos liitettiin pinserien jalostuskriteereihin 1995. Tavoiteohjelmassa tavoitteeksi on asetettu vähintäänkin jalostukseen käytettävien koirien lonkkakuvaaminen ja että kuvaustulokset otetaan huomioon jalostuksessa. Lonkkaniveltutkimustulosten suhteen on noudatettu seuraavaa pisteytystä: A=0, B=1, C=2, D=3, E= ei suositella jalostukseen. Pentueen vanhempien lonkkatuloslauseuntojen yhteen laskettu pistemäärä ei ole saanut ylittää kolmea pistettä.

Kaikki pentueet muutamaa poikkeusta lukuunottamatta on lonkkakuvaluista vanhemmista ja yhdistelmät täyttävät pisteytyksen kriteerit. Käytännössä jalostukseen käytetään A-C-lonkkaisia koiria, ja B- ja C-lonkkaiset koirat saa vielä parittaa keskenään. Käytännössä C-lonkkaisille on yleensä valittu A-lonkkainen partneri.

Lonkkatutkimustulokset on esitelty tarkemmin luvussa 4.2.2. Hieman yllättävää on havaita C-lonkkaisten koirien osuus näinkin korkeaksi (8%). Vaikka C-lonkat eivät pinsereillä aiheutakaan käytännön ongelmia, suhteellisen osuuden kehitystä tulee seurata ja tarvittaessa tarkistaa jalostuskriteerejä.

Rokotusoireet

Rokotusoireiden osalta tavoitteeksi on asetettu, että kahta rokotuksiin reagoivaa koiraa ei saa yhdistää jalostuksessa. Tätä ohjetta on jalostustoimikunnan tietojen mukaan noudatettu hyvin. Luvussa 4.2.4 esitetyn terveystutkimuksen tulosten perusteella tällä on myös ollut vaikutusta reagoineiden pentujen määrään.

Muut sairaudet ja viat

Edellisessä tavoiteohjelmassa listataan muina vikoina ja sairauksina hammaspuutokset ja purentaviat, kivesviat, napatyrät, patellaluksaatio ja kyynärveldysplasia.

Näiden osalta tavoite on asetettu ainoastaan hampaiden ja purentaan osalta. Tavoitteena on ollut, että jalostukseen käytettävät koirat ovat täysihampaisia. Jalostuskriteereissä on sallittu kuitenkin toisella koiralla pienen premolaarin puutos. Purentaan osalta jalostukseen on voitu voidaan käyttää koiraa, jolla on niukka tai muutaman etuhampaan tasapurenta edellytetään

kuitenkin, että partnerilla on täydellinen saksipurenta. Jalostustoimikunnalle ilmoitettujen yhdistelmien osalta kriteeriä on noudatettu.

5.2 Lisääntyminen

Lisääntymisestä tavoiteohjelmassa todetaan, että pinserin tulee pystyä lisääntymään normaalisti. Jalostustoimikunnan keräämien pentuiseurantatietojen perusteella synnytykset ovat sujuneet valtaosalta nartuista ongelmitta, vain yksittäisiä keisarileikkauksia on tehty.

Pentueseurannasta puuttuu tieto, ovatko pentueet saaneet alkunsa normaalisti vai keinosiemennyksellä. Tietävästi siemennyksen synnä on joissakin tapauksissa ollut nartun haluttomuus, uroksen kokemattomuus tai koirien suuri kokoero.

Yli 8-vuotiaan nartun siitoskäyttöä varten on tullut saada jalostustoimikunnan lupa ja esittää nartusta tuore eläinlääkärin terveystutkimustodistus. Viime vuosina tällaisia vanhojen narttujen pennutuksia on ollut vain muutama, ja niissä kasvattaja on tehnyt yhteistyötä jalostustoimikunnan kanssa.

5.3 Populaatio

Populaation osalta tavoitteeksi on asetettu, että jalostusyksilöiden suhteen tulisi noudattaa varovaisuutta, jotta rotuun ei pesiytyisi siitosmatadoreja. Kunkin yksilön jälkeläisten lukumäärälle on asetettu tavoite, ettei se saisi ylittää yli 5% koirakannasta viimeisen viiden vuoden aikana.

Urosten ja narttujen jälkeäläistilastoja on esitelty luvussa 4.1.4. Sukupolven väli on näissä tilastoissa laskettu neljäksi vuodeksi. Tilastojen perusteella voidaan todeta, että yksittäisten koirien liikakäyttö on vähentynyt viimeisten kahdenkymmenen vuoden aikana merkittävästi, mutta vielä viime vuosinakin liikakäyttöä on esiintynyt.

5.4 Luonne

Luonteen osalta tavoitteeksi on asetettu rotumääritelmän mukainen hyvinluontoinen, yhteiskuntakelpoinen pinseri. Pinserin luonnetta on tarkastelu luvussa 4.3. Luonnetestitulosten ja luonnekyselyn perusteella voidaan todeta, että rotumääritelmän mukainen ihanne ja yhteiskuntakelpoisuus ovat osittain ristiriidassa keskenään. Testitulosten ja luonnekyselyn tulosten perusteella valtaosa pinsereistä on yhteiskuntakelpoisia.

5.5 Ulkomuoto

Tavoitteeksi on asetettu säilyttää rotumääritelmän mukainen tyyppi. Jalostuskoirilta on vaadittu vähintään laatuarvostelun palkinto EH (erittäin hyvä) tai hyväksytyt jalostustarkastus. Kaikki koirat ovat täyttäneet nämä kriteerit.

Pinserin tyyppi kuitenkin vaihtelee edelleen, rodussa esiintyy sekä liian raskaita että liian kevyitä yksilöitä. Myös koko vaihtelee alamittaisesta ylämittaiseen. Vuosittain julkaistuista tulosjulkaisusta nähdään, että saman koiran näyttelymenestys voi tuomarista riippuen vaihdella jopa laatuarvostelun tyydyttävästä erinomaiseen. Tavoiteohjelmassa listattuja tyyppillisiä virheitä ovat:

- oikeista mittasuhteista muodostuva jalous puuttuu
- puutteelliset kaulalinjat ja kaulan pituus
- huonot ylälinjat ja lantiot
- puutteelliset eturinnat ja suorat etuosat
- löysät kyynärpäät
- kapea reisi
- huonot liikkeet: raajat rungon alla ja liikkeet eivät yhdensuuntaiset
- puutteelliset alaleuat
- raskaat kallot ja lyhyet päät, vääränmalliset otsapenkereet
- suuret ja pyöreät tai vaaleat silmät

6. Jalostuksen painopistealueet 2007 – 2012

6.1 Visio

Jalostustoimikunnan visiona on mahdollisimman terve, yhteiskuntakelpoinen ja ulkomuodoltaan rodunomainen pinseri. Rotu ei tule todennäköisesti milloinkaan saavuttamaan ns. "muotikoiran" asemaa, vaikka pienten ja keskikokoisten koirien suosio onkin kasvussa. Tämä ei ole jalostustoimikunnan tavoitekaan, mutta populaatiokokoa tulisi kuitenkin saada kasvatettua nykyisestä, jotta riittävä geneettinen muuntelu saadaan turvattu.

Populaatio

Pieni kannan koko ja pieni tehollinen populaatiokoko ovat suurin ongelmamme, josta muut ongelmat mm. terveydessä seuraavat. Nykyisellä kasvattajamäärällä populaatiokoko ei oleellisesti kasva, ja jo yhdenkin aktiivikasvattajan luopuminen kasvatustyöstä pienentää populaatiota merkittävästi. Kasvattajia tulisikin saada lisää. Koiria voidaan kuitenkin nykyiselläänkin käyttää tasaisemmin jalostukseen. Tehollista populaatiokokoa on mahdollista kasvattaa nykyistä monipuolisemmalla ja suunnitelmallisemmalla urosten ja narttujen sekä tuontikoirien jalostuskäytöllä sekä välttämällä yksittäisten koirien liian suuria jälkeläismääriä.

Terveys

Pinsereillä ei ole todettu laajamittaisesti hengenvaarallisia perinnöllisiä sairauksia, kuten sydän- ja maksasairauksia, syöpää sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksia, ja tilanne tulee pyrkiä säilyttämään tällaisena.

Terveydessä suurin ongelma perinnöllinen kaihi (HC) sekä rrokotusoireet ja verta vuotavat korvanlehdet. Näitä ongelmia ei pystytä poistamaan kannasta, joten tavoitteena on vähintään pitää tilanne nykytasolla.

Uusia sairauksia, kuten von Willebrandtin tauti, on todettu mm. USA:ssa DNA-testien perusteella. Näiden sairauksien leviäminen suomalaiseen kantaan tulee pyrkiä estämään.

Luonne

Osana yhteiskuntaa pinseri on enemmän seura- kuin palveluskoira ja se elää pääasiassa kaupunkikoirana perheenjäsenenä, ei kennel- tai tarhakoirana.

Pinserin alkuperäinen käyttötarkoitus rotta- ja tallikoirana kuitenkin näkyy luonteessa vielä tänäkin päivänä, mikä tekee pinseristä haastavamman koiran kuin perinteiset seurakoirarodut. Pinseri ei sovellukaan jokaiseen perheeseen eikä mielellään ensimmäiseksi koiraksi. Pienten ja keskikokoisten rotujen suosion kasvaessa on huolehdittava siitä, että pinseri menee oikeanlaisiin perheisiin.

Rodun yhteiskuntakelpoisuuden turvaamiseksi jalostuksessa tulee kiinnittää enemmän huomiota luonteeseen. Siitoksessa on vältettävä yhdistämästä koiria, joilla on samoja heikkouksia luonteessa.

Ulkomuoto

Suomalaiset pinsarit ovat virheistään huolimatta tällä hetkellä maailman huipputasoa. Tavoitteena on rodunomaisen tyyppin säilyttäminen, ei liian suuri ja raskas eikä toisaalta liian pieni ja siro rakenne. Tavoitteena on terve peruskoiran rakenne tasapainoisine kulmauksineen, jalostuksessa ei tule tavoitella esimerkiksi ylikulmautuneisuuttaanäyttävyyden aikaansaamiseksi.

6.2 Strategia ja päätavoitteet

6.2.1 Populaation koko ja rakenne

Tutkija Katariina Mäen mukaan pienissä populaatioissa tehollisen populaatiokoon tulisi olla minimissään 25 urosta ja 50 narttua, jotka eivät ole toisilleen sukua. Niitä olisi käytettävä tasapuolisesti jalostukseen. Kultakin urokselta ja nartulta tulisi saada yksi uros- ja yksi narttunjälkeläinen siitokseen. Mikäli mahdollista, populaatio tulisi jakaa ryhmiin sukulaisuusien perusteella ja harjoittaa rotaatioparitusjärjestelmää.

Pinsereiden osalta nykyisestä kannasta on mahdotonta löytää näin montaa yksilöä, jotka eivät olisi toisilleen sukua. Samasta syystä myöskään tehokas rotaatioparitusjärjestelmä ei ole kannassamme mahdollinen, koska sukutaulut menevät yleensä moneen kertaan päällekkäin jo neljässä-viidessä polvessa. Rotuyhdistyksen ohjaama rotaatioparitus ei ole myöskään realistinen vaihtoehto nykypäivän koirankasvatuksessa, koska kasvattajilla on vapaus suunnitella omat jalostusyhdistelmänsä ja kasvatustyö perustuu kunkin kennelin omiin kantakoiriin.

Sen sijaan kannan suunnitelmallisempi käyttö on mahdollista ehkäisemällä yksittäisten koirien liikkakäyttöä sekä pyrkimällä saamaan koiria jalostuskäyttöön tasaisemmin eri pentueista.

Keinot:

- Laaditaan sitoumuskasvattajasopimus, jossa kasvattajat sitoutuvat suunnittelemaan yhdistelmänsä yhteistyössä jalostustoimikunnan kanssa kannan rakenteen huomioon ottaen. Tavoitteena on saada mahdollimman suuri osa kasvattajista sopimuksen piiriin. Mikäli mukaan ei saada riittävästi kasvattajia, pidetään yllä nykyinen pentuvälityskäytäntö, ja päivitetään yhdistyksen pentulistalle pääsevien pentueiden kriteerit vastaamaan strategisia jalostustavoitteita.
- Kannan koon ja rakenteen osalta tavoitteena on:
 - Rekisteröintimäärät eivät saa pienentyä nykyisestä, vuosittaiset pentumäärät tulisi mielellään saada 80-100 pennun tuntumaan.
 - Jokaisesta pentueesta tulisi saada yksi koira jalostuskäyttöön.
 - Jälkeläismäärän yläraja yhdelle koiralle on 5 % rekisteröinneistä sukupolvea (4 vuotta) kohden.
 - Uroksella saa koko elinaikanaan olla enintään neljä pentuetta ja nartulla kolme pentuetta.
 - Samoja yhdistelmiä ei saa toistaa.
 - Vierasta linjaa edustaville tuontikoirille jalostustoimikunta voi perustellusta syystä hyväksyä yhden ylimääräisen pentueen. Tuontikoiria on suositeltavaa yhdistää myös toisiinsa, ei vain olemassa olevaan kantaan.
 - Yhdistelmien sukusiitosprosentti ei saa ylittää 6,25% viidellä polvella laskettuna.
- Jalostustoimikunta seuraa urosten ja narttujen jälkeläismääriä vuosittain ja sukupolvittain ja tiedottaa käytöstä kerhon nettisivuilla ja kerholehdessä.
- Suositellaan kasvattajille uroksia muista kuin käytetyimmistä linjoista.
- Jotta myös jalostuskriteerit täyttyviä kotikoiria saataisiin jalostuskäyttöön, jalostustoimikunta järjestää vuosittain yhden jalostustarkastuksen pääkaupunkiseudulla sekä toisen muualla Suomessa yhteistyössä SSPK:n alaosastojen tai muiden SSPK-rotuyhdistysten kanssa. Jalostustarkastuslomake uudistetaan. Kaikki tarkastettavat koirat valokuvataan.
- Laaditaan markkinointisuunnitelma kerhon jäsenmäärän kasvattamiseksi, jotta saadaan lisää aktiiviharrastajia ja heistä mahdollisesti tulevaisuuden kasvattajia. Myös yhteenkuuluvuuden tunnetta harrastajapiireissä pitäisi edistää järjestämällä muutama mielenkiintoinen harrastajatapahtuma vuosittain.

6.2.2 Terveys

Rodun terveyden kannalta merkittävin ongelma on HC eli perinnöllinen kaihi. Suurin osa rodun edustajista on oletettavasti HC:n kantajia, vaikka kliinisesti HC-terveiden määrä koko aineistossa onkin 85 %.

Näin pienessä rodussa kantajien selvittäminen mm. geenitestein ei ole taloudellisesti realistinen vaihtoehto, mutta testin mahdollisesti joskus tulevaisuudessa tullessa tarjolle jalostustoimikunta kannattaa sen käyttöönottoa. Toistaiseksi jalostustoimikunnan suositus on mahdollisimman monien terveiden yksilöiden jalostuskäyttö geneettisen muuntelun turvaamiseksi, sekä kaikkien jalostuskoirien tutkiminen noin 2, 4-5 ja 7-8 vuoden iässä.

Keinot:

- Jotta kaikkien jalostuskoirien silmästatus (terve / sairas / HC-epäily) olisi tiedossa, jalostustoimikunta esittää, että rotu liitetään Suomen Kennelliiton PEVISA-ohjelmaan HC:n osalta. Pentueen rekisteröinnin ehdoksi esitetään molempien vanhempien silmätutkimustulos, joka saa olla astutushetkellä korkeintaan 8 kuukautta vanha. Tässä vaiheessa PEVISAan ei vielä liitetä vaatimusta puhtaasta tuloksesta, koska jossakin vaiheessa voi pienen kannan vuoksi tulla välttämättömäksi käyttää jalostuksessa koiria, joilla on todettu lievä HC.
- Toistaiseksi Pinsarit ry:n oma jalostussuositus pidetään kuitenkin ennallaan, eli HC-sairaita koiria ei saa käyttää jalostukseen. Silmäpeilausväli yhdenmukaistetaan PEVISA-ohjelman kanssa, eli yhdistyksen pentulistalle pääsyn kriteerinä on puhdas silmätutkimustulos, joka saa olla astutushetkellä korkeintaan 8 kuukautta vanha.
- Koirien, joiden molemmilla vanhemmilla on todettu HC, jalostuskäyttöä tulisi harkita kriittisesti, ja kahta tämän taustaista koiraa ei tulisi yhdistää, vaikka yksilöt itse olisivatkin terveitä.
- Rodussa esiintyvien lievien lonkkavikojen lisääntyminen tulee pysäyttää ja mielellään saada se vähenemään. C-lonkkaisten pinsereiden esiintyminen näyttäisi kasautuvan muutamii pentueisiin. Näiden koirien jälkeläisiä tulisi kuvata laajemmalti. Pienen populaation vuoksi C-lonkkaisia on voitava kuitenkin harkitusti edelleen käyttää jalostuksessa, mutta jalostuskriteeriä tiukennetaan siten, että C-lonkkaiselle on valittava A-lonkkainen partneri.
- Korvanlehtien repeilyongelmaan on löydettävä asiantuntijakanta ja hoitokeinot. Asiasta keskustellaan myös muiden rotujen kanssa, joilla tiedetään esiintyvän samaa ongelmaa.
- Rokotusoireista tiedotetaan eläinlääkäreille.
- Koska USA:ssa ja Kanadassa on dna-testein voitu osoittaa von Willebrandtin taudin tyyppi 1:n kantajia mm. Australiasta tuoduissa linjoissa, on suositeltavaa, että tuotaessa koiria näistä linjoista ne dna-testataan ennen jalostuskäyttöä. Suomessakin toimii näitä testejä tarjoava yritys.

6.3.3 Luonne

Aletaan kiinnittää enemmän huomiota jalostuskoirien luonteeseen suosittelemalla kasvattajille jalostuskoirien luonnetestausta.

Keinot:

- Luonnetestien lisääminen jalostuskoirille. Yhdistys järjestää vuosittain yhden oman luonnetestin pinsereille, johon on tavoitteena saada noin 10 koiraa.
- Kasvattajia suositellaan välttämään yhdistämästä jalostuksessa koiria, joilla on testien perusteella tai muutoin (esim. maininta näyttelyarvostelussa) havaittuja samoja luonteen heikkouksia.

- Luonteen **vältettävät** piirteet jalostuksessa:
 - Toimintakyky -1
 - Hermorakenne -1
 - Temperamentti -1/+1
 - Kovuus -2
 - Laukausaltis ja laukausarka

6.2.4 Ulkomuoto

Tällä hetkellä ulkomuoto ei ole pinserin suurin ongelma. Tyypin vaihtelusta ja virheistään huolimatta suomalaiset pinsarit ovat kansainvälisellä mittapuulla tasokkaita. Pienen populaation huomioon ottaen jalostuskriteereitä ei ole syytä tiukentaa.

- Jalostuskoirilla säilytetään voimassa oleva laatuvaatimus: joko EH tai hyväksytyt jalostustarkastuslausunto
- Pyritään saamaan jalostustarkastuksiin enemmän materiaalia järjestämällä jalostustarkastuksia yhteistyössä alaosastojen ja muiden SSPK-rotujen kanssa. Kaikki koirat valokuvataan.

6.3 Varautuminen ongelmiin

Uhka	Syy	Varautuminen	Miten vältetään	Toteutuessaan merkitsee
Tehollisen populaatiokoon pieneneminen entisestään	<ul style="list-style-type: none"> - Vain harvojen koirien jalostuskäyttö - Koirien lähisukulaisuus 	<ul style="list-style-type: none"> - Kiintiöt jalostuskoirille - Yhdistelmien sukusiitos-% enintään 6,25 	<ul style="list-style-type: none"> - Kasvattajasitoumus - Seurataan vuosittain jalostuskoirien käyttöä - Tiedotetaan käytöstä kasvattajille 	<ul style="list-style-type: none"> - Sairauksien ja muiden ongelmien lisääntyminen - Kannan sukusiitosasteen kasvu - Jalostusyhdistelmien entistä vaikeampi suunnittelu
Rekisteröintimäärien romahtaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Yhdenkin aktiivikasvattajan luopuminen kasvatustyöstä - Rodun suosion väheneminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Rodun markkinointi - Kerhon jäsenmäärän kasvattaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Pyritään saamaan uusia kasvattajia 	<ul style="list-style-type: none"> - Populaatiokoko ja tehollinen populaatiokoko romahtavat
HC-sairaiden koirien määrän kasvaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Jalostuskoirat lähisukua - Tutkimusten lisääntyessä todennäköinen skenaario - Kantajia ei voida selvittää dna-testein 	<ul style="list-style-type: none"> - Koirien silmäpeilaukset silmäohjelman mukaisesti - PEVISA - Vain terveiden koirien jalostuskäyttö - Riskiyhdistelmien välttäminen 	<ul style="list-style-type: none"> - PEVISA - Kasvattajasitoumus - Tilannetta seurataan vuosittain 	<ul style="list-style-type: none"> - Tehollinen populaatiokoko pienenee, koska jalostukseen käytettävissä olevia koiria entistä vähemmän
Uusien sairauksien ilmeneminen	<ul style="list-style-type: none"> - Koirat lähisukua keskenään - Tuontikoirien taustoista ei tietoa 	<ul style="list-style-type: none"> - Yhdistelmien sukusiitos-% max 6,25 - Tuontikoirien ja näiden jälkeläisten terveyden seuranta - USA:sta ja Australiasta tuotaessa koirien DNA-testaus vWd:n varalta 	<ul style="list-style-type: none"> - Avoin tiedonkulku kasvattajien ja jtk:n välillä - Sitoumuskasvattajasopimus 	<ul style="list-style-type: none"> - Tehollinen populaatiokoko pienenee, koska jalostukseen käytettävissä olevia koiria entistä vähemmän
Ongelmat luonteessa	<ul style="list-style-type: none"> - Pinserin alkuperäinen luonne ei sovi joka perheeseen - Jalostuksessa luonne jää toissijaiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> - Tiedottaminen luonteesta - Luonnetestien lisääminen - Vältetään riskiyhdistelmiä - Pennunostajien tarkempi valinta 	<ul style="list-style-type: none"> - Kasvattajasitoumus 	<ul style="list-style-type: none"> - Pinserin "huono maine" vähentää rodun suosiota, rekisteröintejä ja tehollista populaatiokokoa

2006

- Tavoiteohjelman hyväksyminen SSPK:ssa ja Kennelliitossa
- PEVISAn käsittely Kennelliitossa
- Sitoumuskasvattajasopimuksesta päättäminen kevätkokouksessa
- Pentuvälityksen kriteerien tarkistus kevätkokouksen jälkeen
- Uusitaan pentueseurantalomake
- Uusitaan jalostustarkastuslomake
- Uudistetaan pennunhoito-ohje
- Jalostustarkastus pääkaupunkiseudulla
- Luodaan yhteistyömalli jalostustarkastusten järjestämiseksi muualla Suomessa muiden SSPK-rotukerhojen tai alaosastojen kanssa
- Luonnetesti
- Vuosittaiset yhteenvedot ja analyysit: populaation koko, sukusiitos-%, jälkeläistilastot, terveys, luonne, ulkomuoto. Julkaistaan nettisivuilla ja kerholehdessä.
- Kasvattajapäivä
- Tiedotetaan rokotusoireista eläinlääkäreille
- Käynnistetään selvitys korvien repeilyongelmasta
- Laaditaan markkinointisuunnitelma rodulle: tavoitteena saada lisää jäseniä kerhoon, lisätä tätä kautta aktiiviharrastajien määrää, jotta osasta saadaan uusia kasvattajia

2007

- Terveys- ja luonnekysely
- Jalostustarkastus pääkaupunkiseudulla
- Yhteistyöjalostustarkastus muualla Suomessa
- Luonnetesti
- Kasvattajapäivä
- Vuosittaiset yhteenvedot ja analyysit: populaation koko, sukusiitos-%, jälkeläistilastot, terveys, luonne, ulkomuoto. Julkaistaan nettisivuilla ja kerholehdessä.

2008

- Jalostustarkastus pääkaupunkiseudulla
- Yhteistyöjalostustarkastus muualla Suomessa
- Luonnetesti
- Kasvattajapäivä
- Vuosittaiset yhteenvedot ja analyysit: populaation koko, sukusiitos-%, jälkeläistilastot, terveys, luonne, ulkomuoto. Julkaistaan nettisivuilla ja kerholehdessä.

2009

- Terveys- ja luonnekysely
- Jalostustarkastus pääkaupunkiseudulla
- Yhteistyöjalostustarkastus muualla Suomessa
- Luonnetesti
- Kasvattajapäivä
- Analyysi sukupolvesta 2005-2008
- Vuosittaiset yhteenvedot ja analyysit: populaation koko, sukusiitos-%, jälkeläistilastot, terveys, luonne, ulkomuoto. Julkaistaan nettisivuilla ja kerholehdessä.

2010

- Jalostustarkastus pääkaupunkiseudulla
- Yhteistyöjalostustarkastus muualla Suomessa
- Luonnetesti
- Kasvattajapäivä
- Vuosittaiset yhteenvedot ja analyysit: populaation koko, sukusiitos-%, jälkeläistilastot, terveys, luonne, ulkomuoto. Julkaistaan nettisivuilla ja kerholehdessä.

2011

- Jalostustarkastus pääkaupunkiseudulla

- Yhteistyöjalostustarkastus muualla Suomessa
- Luonnetesti
- Kasvattajapäivä
- Vuosittaiset yhteenvedot ja analyysit: populaation koko, sukusiros-%, jälkeläistilastot, terveys, luonne, ulkomuoto. Julkaistaan nettisivuilla ja kerholehdessä.

2012

- Analyysi tavoiteohjelman tuloksista 2007-2011 ja tavoiteohjelman päivitys
- PEVISA-ohjelman tulosten arviointi ja mahdollinen uudistaminen
- Jalostustarkastus pääkaupunkiseudulla
- Yhteistyöjalostustarkastus muualla Suomessa
- Luonnetesti
- Kasvattajapäivä
- Vuosittaiset yhteenvedot ja analyysit: populaation koko, sukusiros-%, jälkeläistilastot, terveys, luonne, ulkomuoto. Julkaistaan nettisivuilla ja kerholehdessä.

8. Toimenpideohjelman seuranta

8.1 Strategisten tavoitteiden seuranta

- Vuosittaisten yhteenvedojen perusteella analysoidaan, ovatko tavoitteet toteutumassa
- Sukupolvittain laaditaan arkempi analyysi tavoiteohjelman toteutumisesta
- Tulokset raportoidaan kerholehdessä ja Pinserit ry:n verkkosivuilla

8.2 Päämäärien saavuttaminen

1. Populaation koko ja rakenne

Vuosittain seurattavat mittarit:

Yhdistelmien sukusiitos-%: enintään 6,25 % viidellä polvella

Kannan sukusiitos-% kehittyminen: ei saa nousta yli 0,25 % vuodessa

Uroksella saa olla elinaikanaan enintään 4 pentuetta

Nartulla saa elinaikanaan olla enintään 3 pentuetta

Rekisteröintimäärät eivät saa laskea nykyisestä noin 60 pennusta

Sukupolvittain seurattavat mittarit:

Tehollisen populaatiokoon kehitys:

Ei saa laskea nykyisestä

Tavoitteena saada jokaisesta pentueesta yksi koira jalostuskäyttöön

Yksittäisen koiran jälkeläisten osuus ei saa ylittää 5% rekisteröinneistä

2. Terveys

Vuosittain seurattavat mittarit:

Kaikki jalostuskoirat silmäpeilataan

HC-sairaiden osuus

Kaikki jalostuskoirat lonkkakuvataan

Lonkkasairaiden osuus

Sukupolvittain seurattavat mittarit:

HC-sairaiden osuus ei saa kasvaa nykyisestä

Lonkkasairaiden (C) osuus ei saa kasvaa nykyisestä

3. Luonne

Vuosittain seurattavat mittarit:

Vähintään 10 koiraa vuodessa luonnetestataan, etusijalla jalostuskoirat
Ei yhdistetä koiria, joilla samoja heikkouksia

Sukupolvittain seurattavat mittarit:

Luonneprofiilin kehitys: vältettävien ominaisuuksien ilmeneminen kannassa

4. Ulkomuoto

Vuosittain seurattavat mittarit:

Jalostuskoirien laatuvaatimuksena EH tai jalostustarkastuslausunto
Koirien laatu näyttelyarvostelujen ja jalostustarkastusten perusteella

Sukupolvittain seurattavat mittarit:

Koirien laatu näyttelyarvostelujen ja jalostustarkastusten perusteella ei saa
huonontua nykyisestä
Ylä- ja alamittaisten koirien osuus ei saa kasvaa

LÄHTEET

Canine Registration Foundation (CERF)	CERF Certification Online Verification, German Pinscher. www.vmdb.org/cerf.html
Club Francais du Schnauzer et du Pinscher	Cahier d'élevage 2004. www.schnauzer-pinscher.org
Cuthbert, Gloria 1998	The German Pinscher. Beech Publishing House, UK.
Dansk Schnauzer og Pischer Klub	Årbøger 2003 ja 2004. www.dspk.dk
German Pinscher Club of America	Breeder's Health Page. www.germanpinscher.com
Hiigren J, Koivisto M.	Rokotukset ja rokotusten jälkeiset komplikaatiot koirilla. Syventävien opintojen tutkielma. Eläinlääketieteellinen tiedekunta, Helsingin Yliopisto 1996
Hirschfelder, Herbert 1995	Kennel index of German Pinschers 1958-1994. http://users.tkk.fi/~ttheikki/pinsirit/other/dp-zw94.html
Isabell, Jackie 2002	Genetics: An introduction for Dog Breeders. Alpine Publications Inc, USA.
Jung, Werner 1959	Standard-Buch der Schnauzer- und Pinscherrassen. Pinscher-Schnauzer-Klub.
Kennel vom Schenkteich	Deutsche Pinscher in Deutschland www.schoepe-pinscher.de
Kennel Xitamiz	Sprindeldiagram för mentalbeskrivning. www.pinscher.se
Leppänen, Minna	Artikkeli "Penikkatautirokotus ja pinsirit" Lääkelaitoksen julkaisemassa TABU-lehdessä 1/2005 : 28-29
Leppänen, M., Mårtenson, J. & Mäki, K. 2001.	Ophthalmological screening examinations of German Pinschers in Finland. Veterinary Ophthalmology 4(3): 165-169.
Mäki, Katariina 1999	Pienten populaatioiden jalostus. Snautseri-Pinseri 1999:1, 21-24.
Mäki, Katariina 2000	Sukulaisuussuhteesta sukusiitokseen. Golden Ring 2000:3, 43-46.
Mäki, Katariina & Ekman, Tarja 2003	Terveempien koirarotujen puolesta sukusiitosdepressiota ja matadorijalostusta vastaan. HETIn sukusiitosseminaarin antia. www.koiranjalostus.fi/artikkelit
Orthopedic Foundation for Animals	OFA Records, German Pinscher. www.offa.org
Paatsama, Saki 1975	Terve ja sairas koira. Otava.
Pinscher-Schnauzer Klub 1895 e.V.	Pinscher und Schnauzer

Pinscher- och Dvärgpinschersektionen	RAS. www.pinschersektionen.se
Pinscherit ry, jalostustoimikunta	jalostuksen tavoiteohjelma 2003 terveys- ja luonnekyselyn tulokset 2004 pentuiseuranta vuosilta 1998 - 2004 rokotusoirekysely 1992 ja 2000 rekisteröintitilastot 1965 – 2004 terveystilastot 1992-2004 Koirasuku-tietokanta, jossa lähes 13 000 pinserin sukutaulut eri puolilta maailmaa
Sundgren, Per-Erik 1990	Lemmikkieläinten jalostus. Suomen Kennelliitto 1993.
Sundgren, Per-Erik 2005	Luonto suojaa sukusiitokselta. Koiramme 5/2005: 49-53.
Suomen Kennelliitto	Jalostustoimikuntien neuvottelupäivä. 31.1.2004.
Suomen Kennelliitto	KoiraNet-jalostustietokanta
Suomen Snautseri-Pinseri- keskusjärjestö ry, 2004	50-vuotisjuhlajulkaisu
Suomen Snautseri-Pinseri- keskusjärjestö ry	Snautseri-Pinseri-lehden vuosikerrat 1970-2004
Svenska Kennelklubben	Hunddata-tietokanta. www.skk.se/hunddata
Svenska Schnauzer- Pinscherklubben	Registreringsstatistik. Korning. www.sspk.se
Thorpe-Vargas et al.	Geneettinen umpikuja, osat 1-4. Käännös Inkeri Kangasvuo. Kasvattaja 3-4/2004, 1-2/2005
Voss, Burkhard 2003	Dokumentation der Dobermann-Einkreuzung bei Deutschen Pinschern seit 1990
Vuolasvirta, Lauri 1957	Koiranjalostuksen opas. Werner Söderström Osakeyhtiö.
Wikström, Birgitta 1993	Koiran sairaudet. Kustannusosakeyhtiö Tammi.